

खण्ड १ परिचय

नेपालको मानचित्रमा मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत काठमाडौं उपत्यकाको तीन जिल्लामध्ये यस ललितपुर जिल्ला ऐतिहासिक पुरातात्विक दृष्टिकोणले पनि महत्वपूर्ण जिल्ला हो । नेपाली इतिहासको मध्ययुगमा नै विकसित भइसकेको वास्तुकलाका उच्चस्तरिय मन्दिर तथा देवलहरूद्वारा सिंगारिएको यो जिल्ला बागमती अञ्चलको एक विकसित जिल्ला हो । वि.सं. २०२२ मा यसको वर्तमान भौगोलिक इलाका निर्धारण हुंदा उपत्यकादेखि दक्षिणमा रहेको पहाडी भाग पनि यसभित्र समावेश गरिएको छ । यसरी यो जिल्ला एक तिहाई भाग काठमाडौं उपत्यका र दुई तिहाई भाग पहाड तथा दुर्गम क्षेत्रबाट बनेको छ ।

१.१ भौगोलिक स्थिति:

नेपाल अधिराज्यको मानचित्रमा $८५^{\circ}१४'$ देखि $८५^{\circ}२६'$ पूर्वी देशान्तर र $२७^{\circ} २२'$ देखि $२८^{\circ} ५०'$ उत्तरी अक्षांशकावीचमा अवस्थित रहेको यो जिल्लाको क्षेत्रफल ३८५ वर्ग कि.मी. रहेको छ । यो जिल्लाले बागमती अञ्चलको ३.९ प्रतिशत भूमि ओगटेको छ । यस जिल्लाको भौगोलिक सिमाना पूर्वमा त्रिवेणी डांडा, फूलचोकीको पानी ढलो, फूलवारी डांडा, नागीडांडा र दुर्लुङ खोला हुन् भने पश्चिममा बागमती नदी, उत्तरमा हनुमन्ते खोला, मनहरा खोला र बागमती नदी तथा दक्षिणमा पनि बागमती नदी रहेको छ । यस्तै गरी यस जिल्लाको पूर्वमा काभ्रेपलाञ्चोक, पश्चिममा काठमाडौं, उत्तरमा भक्तपुर र काठमाडौं तथा दक्षिणमा मकवानपुर जिल्लाहरूसंग जोडिएको छ । यो समुन्द्र सतहबाट १३४१ मी अर्थात $४,४००$ फीट उचाइमा रहेको छ । काठमाडौं उपत्यकाको सबैभन्दा अग्लो फूलचोकी (२७६६ मीटर अर्थात ९०७३ फीट) यही जिल्लामा पर्दछ भने दक्षिणतर्फ रहेको महाभारत पर्वतको यस जिल्लामा पर्ने अग्लो चुचुरा नागी डांडा (अन्दाजी २८३१ मीटर अर्थात ९२८५ फीट) रहेको छ । यसरी भौगोलिक बनावटको दृष्टिले यो जिल्लालाई दुई भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ : १. पहाडी प्रदेश र २. उपत्यका क्षेत्र ।

यस जिल्लाको कूल भू-भागमध्ये दुई तिहाई भाग पहाडी क्षेत्रबाट बनेको छ भने एक तिहाई भाग उपत्यकाबाट बनेको छ । पहाडी प्रदेशमा चौघरे, शंखु, घुसेल, माभगाउं जस्ता उच्च गाउँहरू रहेका छन् भने उपत्यका क्षेत्रमा उत्तर तथा पश्चिम सीमानाको रूपमा रहेको बागमतीको डोलहरू नख्खु, कोड्कु, लुभु खोला तथा अन्य फाँटहरू र टारहरू पर्दछन् ।

१.२ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि :

यस जिल्लाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमितर्फ नियाल्दा लिच्छवीकालमा यसलाई यूपग्रामद्रङ्ग भनिन्थ्यो । लिच्छवीकालका जनताले त्यसवेला प्रायः एकै ठाउँमा गुजमुच्चिएर नबसी छरिएर आनन्दसंग बस्ती बसाएर रहने इच्छाले विभिन्न भेकमा संगसंगै जस्तै अनेक विकसित ग्रामहरू बनाएर त्यसलाई जोड्ने मूल सडक, विच-विचमा मान बिहार आदि अनेक प्रसिद्ध विहारहरू बनाएका थिए । पछि यी ग्रामहरू र विहारहरू संगै गाँसिएपछि एक शहरको रूप लियो । पहिलेका

ग्रामहरु पछि टोलको रुपमा परिणत भए । ठूल-ठूला कमलपोखरीहरु, धारा, पाटीपौवा, उद्योग व्यवसाय आदिले गर्दा रमणीय शहरको रुपमा परिणत भएपछि यसलाई ललितपुरको नामांकरण गरेको हो भन्ने उल्लेख पाईन्छ ।

त्यस्तैगरी पौराणिक कथाअनुसार एक समय उपत्यकामा १२ वर्षसम्म जलवृष्टि नभै सुख्खा परेको हुनाले त्यसबाट छुटकारा दिलाउन मत्स्येन्द्रनाथले मात्र सक्ने भन्ने निधो भएपछि भक्तपुरका राजा, कान्तिपुरका आचार्य र ललितपुरका एक कृषक (ज्यापू) भारतका आसाम प्रदेशको कामारुकामक्षमा गई साधनाको बलले उपत्यकामा ल्याएको मत्स्येन्द्रनाथलाई कृन नगरमा स्थापित गर्ने भन्ने विषयमा तिनवटै नगर बिच मतभेद हुँदा तिन नगरको सबैभन्दा बयोवृद्ध जो छ त्यसलाई निर्णय गराउने निधो भएछ । त्यस अनुसार ललितपुरका ललित भन्ने एक कृषक बढी उमेर भएकोलाई ७ ओटा ओखलमाथि चढाई उपस्थित जनसमूहलाई निर्णय सुनाउन लगाउंदा उनले भक्तपुरका राजा तथा कान्तिपुरका आचार्यको भूमिका समेत वास्ता नगरी मत्स्येन्द्रनाथ बोकेर ल्याउने मानिस ललितपुरको भएकोले सोही व्यक्तिको नगरमा स्थापित गर्नुपर्दछ भनी निर्णय दिएको हुंदा सातैवटा ओखल समेत उक्त वृद्ध भांसिएको हुनाले उक्त स्थानलाई ललितपत्तन भन्ने नामांकरण गरिएको थियो । कालान्तरमा सोही ठाउँको नामवाट ललितपुर तथा पटन भन्ने नामहरु देखा परेको भनिन्छ । त्यस्तै गरी अर्को किम्बदन्ती अनुसार ललितारण्य भन्ने वन फाँडेर वस्ती विकास गरिएको हुनाले उक्त नगरलाई ललितपुर भनिएको हो पनि भनिन्छ ।

१.३ धार्मिक स्थिति :-

यो नगर प्राचिन बौद्ध धर्म विशेष गरेर बज्रयानी बौद्ध धर्मको केन्द्र भएकोले यहाँ स्थापना गरिएका असंख्य मन्दिरहरुमा बौद्ध कलाको छाप रहेको छ । बौद्ध धर्म चक्रको आकारको परिकल्पना गरी यो नगरको निर्माण गरिएको भन्ने विश्वास गरिन्छ । यो नगरको पहिले चारवटा चार दिशामा ढोका थिए र चारवटा स्तुपहरु स्थापना गरिएका थिए । ती स्तुपहरु भारतका सम्राट अशोकका दूतले ललितपुरको भ्रमण गर्दा बनाउन लगाएको भन्ने जन धारणा रहेको छ । नगरको पूर्वतर्फ रहेको स्तुपलाई त्यताथुर, पश्चिममा रहेको स्तुपलाई पुचथुर, दक्षिणमा लगंख्यथुर र उत्तरमा बैलाछेंथुर भनिन्छ ।

१.३.१ प्रमुख धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थलहरु

पाटन	: अशोक स्तूप, कृष्णमन्दिर, भीमसेनस्थान, कुम्भेश्वर महादेव, मच्छिन्द्र बहाल, मच्छिन्द्रको आमास्थान, वटुक भैरव, महालक्ष्मीस्थान, पञ्चेश्वर महादेव, कानदेवतास्थान, गणेश, कुसुनी कुमार मन्दिर, विष्णुदेवी मन्दिर, पञ्चकन्या, हिरण्य महाविहार, रुद्रवर्ण महाविहार, महापाल (महाबौद्ध), बालकुमारी, महालक्ष्मी अक्षेश्वर महाविहार, शङ्खमूल, चिडियाघर
बुंगमती	: कार्यविनायक, चुनदेवी मन्दिर, छम्पीदेवी मन्दिर, रातो मच्छिन्द्रनाथ, कालभैरव
खोकना	: श्री काली, श्री रुद्रायणी, श्री बुद्ध विहार ।

लेले	: टीकाभैरव मन्दिर, मनेश्वरीस मन्दिर, जयकुमारी, बालकुमारी, सरस्वती कुण्ड
भारदेऊ	: गुप्तेस्वर महादेव
गोटीखेल	: कालेश्वर महादेव, वैतरणीघाट
भट्टेडांडा	: महाकालस्थान
चापागाउं	: बज्रबाराही, कृष्ण मन्दिर, भैरव स्थान
ठेचो	: ढल्केश्वर महादेव, ब्राम्हणीदेवी, नवदुर्गा मन्दिर,
धापाखेल	: नागदह, सप्तऋषि मन्दिर, विष्णुदेवी मन्दिर, कृष्ण मन्दिर, जल्पादेवी मन्दिर
सुनाकोठी	: जयकुमारी, वाटाकुमारी
वडिखेल	: कृष्ण मन्दिर
गोदावरी	: नौधारा, गोदावरी कुण्ड, फुलचोकी देवी
विशंखुनारायण	: विशंखुनारायण मन्दिर
लुभू	: भैरव मन्दिर, शंखादेवी
इमाडोल	: कृष्णमन्दिर, वाभे पोखरी, बौद्ध स्तूप
लामाटार	: लाँकूरी भञ्ज्याङ
देवीचौर	: कटूवाल दह
भरुवारासी	: सन्तानेश्वर

१.४ जल सम्पदा

पानीको श्रोतको रूपमा नदी नालाहरु तथा मुहानहरु यस जिल्लामा प्रचुर मात्रामा रहेको छन् । यस जिल्लामा ६५ वटा नदी तथा खोलाहरु रहेका छन् भने यसको कूल लम्वाई ३१४.९ कि.मी रहेको छ । यस जिल्लालाई बागमती नदीले तिनतिरवाट घेरेको छ । काठमाडौंको उत्तरी सीमा शिवपुरी लेकमा उत्पत्ति भै दक्षिणतर्फ बग्ने यो नदी शंखमूल दोभानदेखि यो जिल्लाको उत्तर सीमा टेकु दोभानमा विष्णुमती खोला यसमा मिसिन्छ । त्यहांदेखि यो नदी यस जिल्लाको पश्चिम सीमाको रूपमा दक्षिणतिर बग्दछ । यो जिल्लाको पहाडी भागमा उत्पत्ति हुने सबै खाले खोलाहरु बागमती नदीको सहायकहरु हुन् । प्रमुख खोलाहरु यस प्रकार छन् :

गोदावरी खोला :

त्रिवेणी डांडा तथा फूलचोकी डांडावाट उत्पत्ति भएका चिसापानी र ढुंगेपानी खोल्साहरु मिली बनेको गोदावरी खोला सिधा उत्तर बगेर लुभू खोला, मोटीटार नजिकै चारखण्डे खोलाको पानी सहित हनुमन्ते खोलामा मिसिन पुग्छ । गोदावरी कुण्डको पानी पनि यसैमा मिल्ने हुंदा यस खोलाको धार्मिक महत्व पनि छ ।

कोङ्कु खोला :

काठमाडौं उपत्यकाको दक्षिण सीमाको रूपमा रहेको भगवानडांडाको उत्तरी ढालमा उत्पत्ति भएको पानीवाट बनेको यो खोला पनि बडीखेल, भौखेल, धापाखेल, इमाडोल, कोङ्कु तथा पाटन

शहरको पूर्वबाट उत्तरतिर गएर मनहरा खोलामा मिसिएको छ । यसलाई कर्मनाशा खोलाको नामले पनि प्रसिद्ध छ ।

नख्खु खोला

काठमाडौं उपत्यकाभन्दा बाहिरको दक्षिण पहाडी भेगबाट उपत्यकाभित्र बग्ने यस्को विशेषता हो । यसरी यो पनि दक्षिणबाट उत्तरतिर बगेको छ । दक्षिणबाट उपत्यकाभित्र पसेपछि यो खोला चापागाउँ र सलेनटारको बीचबाट बुंगमती, सैबु, नख्खुडोल हुँदै पश्चिम माडिएर चौभार डांडा भएर बागमती नदीमा मिसिन्छ ।

खानी खोला :

नांगी डांडा तथा देउराली डांडाबाट आएको ठोत्ने खोला र दरको जुम्का तथा महाभारत पर्वत श्रृंखलाको कालेस्वरी डांडाको उत्तरी ढालबाट उत्पत्ति भएको टुडनु खोला मिसिएर यो खोला बनेको छ । यहाँ चन्दनपुर, बुखेल, मनिखेल, इकुडोल आदि खेतीगर्न लायक बेंसी तथा टारहरु छन् । माछाको लागि प्रख्यात यो खोला पनि अन्तमा बागमती नदीमा मिसिन्छ ।

दुर्लुङ खोला :

महाभारतको देउराली डांडाको दक्षिण ढालमा उत्पत्ति भएको यो खोलाले दक्षिण भागमा जिल्लाको पूर्वी सीमानाको काम गरेको छ । यो पछि गएर दोभान भन्ने ठाउँमा बागमती नदीमा मिसिन्छ ।

ललितपुर जिल्लामा रहेका अन्य जलभण्डारका स्रोतहरु ताल तथा पोखरीहरुमा ग्वाल दह, कटुवाल दह, धापाखेलमा नाग दह, इमाडोलको बोभो पोखरी, गोदावरी कुण्ड, लेलेमा सरस्वती कुण्ड इत्यादी हुन् ।

१.५ हावापानी

यहाँ पाइने वन जंगल र नदीनालाहरुले यस जिल्लाको हावापानीलाई समशितोष्ण प्रकारको हावापानीको वर्गमा राखेको छ । यस जिल्लामा सरदर वार्षिक वर्षा ७८.३२ मि.मि. रहेको छ भने अधिकतम तापक्रम सरदर २४.१६ सेल्सीयस र न्यूनतम तापक्रम सरदर ११.६२ सेल्सीयस रहेको छ । औषत सापेक्षीक आद्रता ५० देखि ८० प्रतिशत रहेको छ ।

१.६ खनिज पदार्थ :

यो जिल्लाको पूर्व सीमाना स्थित त्रिवेणी देखि फूलचोकी डांडा सम्मको भागमा विभिन्न खानीहरु भेट्टाइएका छन् । जसमध्ये त्रिवेणीको तामा, फूलचोकीको फलाम, जस्ता, सिंगमर्मर आदि हुन् ।

१.७ भू-उपयोग

यस जिल्लाको कूल क्षेत्रफल मध्ये ३९.७३ प्रतिशत खेतीका लागि उपयुक्त ठहरिएको र बाँकी जमीन नदीनाला, वन जंगल , पहाड पर्वत आदिले ढाकिएको छ । यस जिल्लामा खाद्यान्न

बालीहरु धान मकै गहुं, कोदो, फापर, जौ, भटमास, केराउ, आलु खेती गरिन्छ भने फलफूल बालीमा स्याउ, ओखर, नासपाती, सुन्तला, केरा, कागती आदिको साथै व्यापक रुपमा तरकारी खेती एवं कफी, अलैंची जस्ता नगदे बालीहरु पनि खेति गर्दै आएको पाइन्छ ।

भू उपयोग	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत
कृषि योग्य भूमि	१५२९६	३९.७३
वन जंगलले ढाकेको	१५२५३	३९.६२
भाडी	७९५१	२०.६५

१.८ राजनैतिक विभाजन

यस जिल्लामा एक उपमहानगरपालिका र ४१ गा.वि.स. मा विभाजित रहेको छ । यसैगरी १३ वटा ईलाकामा विभाजित यस जिल्लामा ३ वटा संसदीय निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण गरेका थिए ।

१.९ ललितपुर जिल्लाको सदरमुकामबाट गा.वि.स.हरुको प्रमाणित दूरी :-

क्र.सं	गा.वि.स.	दूरी	क्र.सं	गा.वि.स.	दूरी	क्र.सं	गा.वि.स.	दूरी
१	आश्राड	१५	१५	भरुवारासी	२	२९	भट्टेडाँडा	८
२	इकुडोल	११	१६	टिकाथली	१	३०	भारदेउ	४.५
३	इमाडोल	३/४	१७	ठेचो	१.५	३१	मानिखेल	१०
४	कालेश्वर	१२	१८	ठैव	१.५	३२	माल्टा	१२
५	खोकना	१.५	१९	ठूलादुलुङ	२.५	३३	लामाटार	२.५
६	गिम्दी	२०	२०	डुकुछाप	४	३४	लुभु	१.५
७	गोटीखेल	१०	२१	दलचोकी	९	३५	लेले	४
८	गोदामचौर	२	२२	देवीचौर	५	३६	विशंखुनारायण	२.५
९	गोदावरी	२	२३	धापाखेल	१	३७	शंखु	९
१०	घुसेल	६	२४	नल्लु	५	३८	सिद्धिपुर	१
११	चन्दनपुर	१२	२५	प्युटार	१४	३९	सुनाकोठी	१
१२	चापागाउँ	२	२६	बडिखेल	२	४०	सैबु	३.४
१३	चौघरे	५	२७	बुखेल	१०	४१	हरिसिद्धि	१
१४	छम्पी	२.५	२८	बुंगमती	१.५			

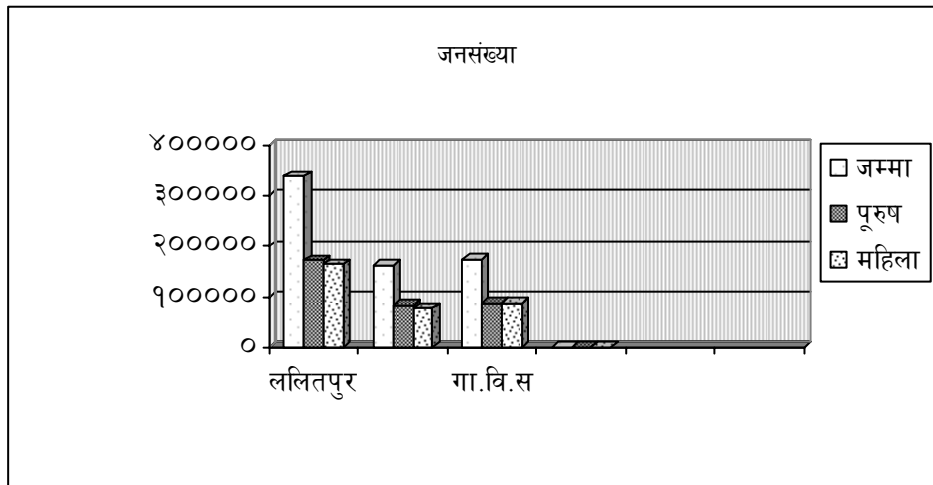
खण्ड २ सामाजिक अवस्था

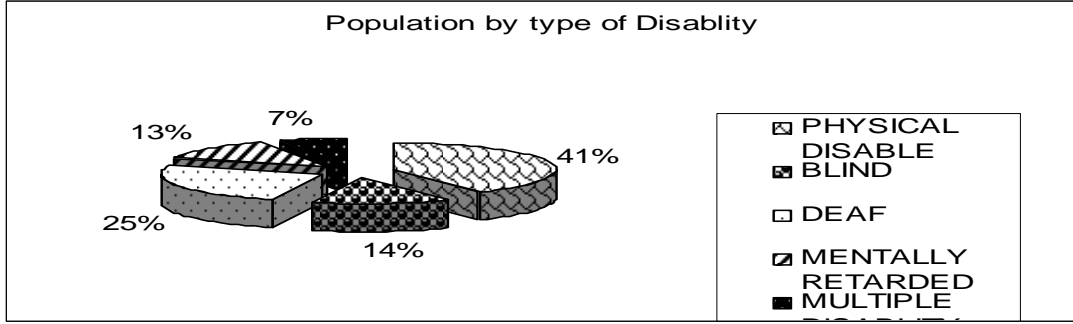
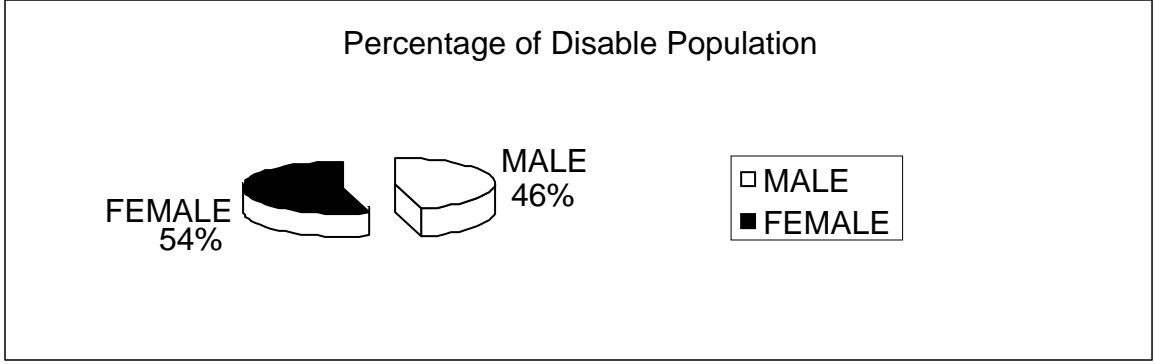
२.१ जनसंख्या र जनजीवन

यस जिल्लाको जनसंख्या २०५८ सालको राष्ट्रिय जनगणना अनुसार कूल जनसंख्या ३,३७,७८५ (नेपालको जनसंख्याको १.४६%) मध्ये पुरुष १,७२,४५५ (४८.९५%) र महिला १,६५,३३० (४८.९५%) छन्। जसमा १४ वर्ष मुनिका २९%, १५ देखि ५९ वर्ष सम्मका ६४%, ६० देखि ७४ वर्षसम्मका ५% र ७५ वर्ष भन्दा मथिका २% रहेको छ। त्यस्तै गरी यहांको जनघनत्व ८५९.८५ जना प्रति वर्ग कि.मि रहेको छ। नेपालको कूल जनसंख्याको भण्डै ५% मानिसहरु यहां बसोवास गर्दछन्। लैङ्गिक अनुपात १०४.३१ रहेको छ। जम्मा घर परिवार संख्या ६८,९२२ छ भने औषत परिवार संख्या ४,९० रहेको छ।

यस जिल्ला अन्तर्गत शहरी जनसंख्या १,६२,९९१ (४८.२५%) मध्ये पुरुष ८४,५०२ र महिला ७८,४८९ छन् भने शहरी जनघनत्व १०,५७८.४८ जना प्रति वर्ग कि.मि. रहेको छ र जम्मा शहरी घरपरिवार संख्या ३४,९९६ रहेको छ।

यहां बसोवास गर्ने विभिन्न जातजाती मध्ये नेवार जातीको प्रमुख स्थान रहेको छ भने जातीय विविधताको कारणले गर्दा समुदाय अनुरूप बोलिने मातृ भाषाहरुमा विविधता पाइन्छ तथापि सबैभन्दा बढी नेपाली भाषा रहेको छ भने धार्मिक दृष्टिले हिन्दु र बौद्ध यहांको मुख्य धर्म हो।

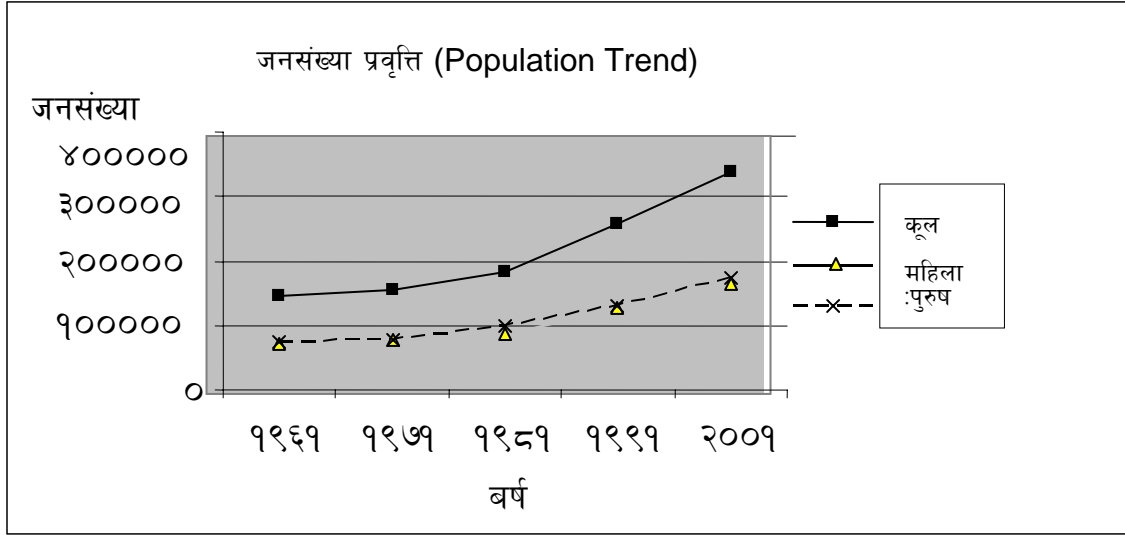

२.१.१ प्रमुख धर्म, जातजाती तथा मातृभाषा (२०५८)

धर्म	प्रतिशत	जातजाती	प्रतिशत	मातृभाषा	प्रतिशत
हिन्दु	७०.४३	नेवार	४०.३२	नेपाली	४३.५१
बौद्ध	२६.२५	क्षेत्री	१९.३५	नेवार	३८.२५
क्रिश्चियन	१.६७	ब्राह्मण	११.९२	तामाङ	११.०७
किरांत	१.०७	तामाङ	११.८६	मैथिली	१.०७
मुस्लिम	०.३१	मगर	३.५०	मगर	१.००
अन्य	०.२८	अन्य		अन्य	

२.१.२ विभिन्न जनगणनामा धर्म को स्थान

धर्म	२०२८	२०३८	२०४८	२०५८
हिन्दु	७९.५५	८६.६६	७२.५०	७०.४३
बौद्ध	२०.०५	११.६९	२६.१९	२६.२५
मुस्लिम	०.०८	०.३१	०.२३	०.३१
क्रिश्चियन		०.१२	०.६०	१.६७
किरांत			०.१७	१.०७
अन्य	०.३२	१.२१	०.३१	०.२८

२.१.३ जनगणना सम्बन्धि सूचकहरू

सूचक	२०२८	२०३८	२०४८	२०५८
जनघनत्व	३९२.८९	४७८.८९	६६७.७६	८७७.३६
वार्षिक जनसंख्यावृद्धिदर प्रतिशत		१.७३	३.३३	२.७३
परिवार संख्या	२६५७८	२९९४३	४५६८२	६८९२२
औषत परिवार	५.८३	६.१६	५.६३	४.९०
पुरुष महिला अनुपात	१०२.९६	११२.७१	१०२.८१	१०४.३१
बालबालिका महिला अनुपात	५९६	६२१	४२२	२७६
कूल आश्रित अनुपात			७३.३७	५५.४९
बालबालिका आश्रित अनुपात	७३.४	७३.६	६२.८	४५.१
वृद्धवृद्धाहरूको आश्रित अनुपात	११.४	११.५	१०.६	१०.४
पुरुषहरूको विवाह गर्ने सरदर उमेर		२१.७	२३.२	२४.८
महिलाहरूको विवाह गर्ने सरदर उमेर		१८.७	२०.३	२१.९
शहरी जनसंख्या	५९०४९	७९८७५	११७२०३	१६२९९१
देशको कूल शहरी जनसंख्याको अनुपातिक वितरण	१२.७८	८.३३	६.९७	५.०५
शहरी क्षेत्रको पुरुष महिला अनुपात	१०५.९३	११९.३९	१०५.९३	१०७.६६
कूल आर्थिक क्रियाकलाप दर	५२.८८	५८.३७	४९.४४	५२.३९
पुरुषहरूको आर्थिक क्रियाकलाप दर	७४.०१	७८.२२	६२.०१	६५.३६
महिलाहरूको आर्थिक क्रियाकलाप दर	३०.९०	३६.०५	३६.५७	३८.८४

२.२ शिक्षा

यस जिल्लाको शहरी क्षेत्रमा पर्याप्त मात्रामा शैक्षिक सुविधाहरु उपलब्ध छन् भने पहाडी र दुर्गम स्थानमा तुलनात्मक रुपमा कमी देखिन्छ । २०५८ सालको जनगणना अनुसार कूल साक्षरता ७०.९% रहेको छ भने पुरुषतर्फ ८१% र महिला तर्फ ६०.४% रहेको देखिन्छ । त्यस्तैगरी प्रविणता प्रमाणपत्र तह पास गर्ने ३९१३५ संख्या रहेको छ भने समाजशास्त्रतर्फ ४८%, व्यवस्थापनतर्फ ३२.७ %, विज्ञानतर्फ ९.९%, इन्जिनियरीड र मेडिसियनतर्फ ४%, कृषि, वन र पशु विज्ञानतर्फ ०.४% र अन्य संकायतर्फ ५% रहेको छ ।

२.२.२ प्रमुख कलेजहरु

क्र.सं	क्याम्पसको नाम	संकाय / संस्थान
१	पाटन संयुक्त क्याम्पस	मानविकी
		विज्ञान
		व्यवस्थापन
२	पुल्चोक क्याम्पस	इन्जिनियरिङ्ग
३	ललितपुर नर्सिङ्ग क्याम्पस	नर्सिङ्ग
४	जनभावना क्याम्पस	मानविकी
		व्यवस्थापन
५	महालक्ष्मी क्याम्पस	मानविकी
		व्यवस्थापन
६	नमूना मच्छिन्द्र क्याम्पस	मानविकी
		व्यवस्थापन
७	ललित शिक्षा क्याम्पस	शिक्षा
८	क्याम्पियन कलेज	विज्ञान
		व्यवस्थापन
९	आर्दश कन्या निकेतन	मानविकी
		व्यवस्थापन
१०	स्कूल अफ म्यानेजमेन्ट	व्यवस्थापन
११	स्कूल अफ एजुकेशन	शिक्षा

२.२.२ अन्य इन्जिनियरिङ्ग कलेजहरु

Advanced College of Engineering and Management, जावलाखेल, कुपण्डोल
Center For Advances Studies इमाडोल
Cosmos College of Management Technology, नख्खु
Nagaruna College of IT, हरिहरभवन

२.२.३ शैक्षिक प्रवाह सूचक (विभिन्न जगणनाहरुबाट)

सूचक	२०२८	२०३८	२०४८	२०५८
कूल साक्षरता दर	२५	३७.०७	६२.४०	७०.९२
पुरुषहरुको साक्षरता दर	३९.१०	४८.१५	७६.५०	८०.९६
महिलाहरुको साक्षरता दर	१०.४०	२४.६०	४८.०	६०.४२
कूल विद्यालय संख्या		२४०	४६८	६५७
विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या	१४७३१	४६५५१	७४९४८	७०९३१
कुल शिक्षक शिक्षिकाहरुको संख्या		११७३	२९७९	३१८३
शिक्षक/शिक्षिका विद्यालय अनुपात		४.८९	६.३७	४.८४
विद्यार्थी/शिक्षक । शिक्षिका विद्यालय अनुपात		३९.६९	२५.१६	२२.२८

श्रोत : के.त.वि.

२.२.४ जनगणना (२०५८) को शैक्षिक सूचकहरु

सूचक (२०५८)	प्रतिशत	इकाई	आधार
कूल साक्षरता दर	७०.९	प्रतिशत	६ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढगर्न जानेका व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल जनसंख्याको अनुपात
पुरुष साक्षरता दर	८१.०	प्रतिशत	६ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढगर्न जानेका पुरुष व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल पुरुष जनसंख्याको अनुपात
महिला साक्षरता दर	६०.४	प्रतिशत	६ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढगर्न जानेका महिला व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल महिला जनसंख्याको अनुपात
प्रौढ साक्षरता दर	६७.१	प्रतिशत	१५ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढगर्न जानेका व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल जनसंख्याको अनुपात
प्रौढ पुरुष साक्षरता दर	७९.५	प्रतिशत	१५ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढगर्न जानेका पुरुष व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल पुरुष जनसंख्याको अनुपात
प्रौढ महिला साक्षरता दर	५४.१	प्रतिशत	१५ वर्ष वा सोभन्दा माथिका लेखपढगर्न जानेका महिला व्यक्तिहरु र सोही उमेर समूहका कूल महिला जनसंख्याको अनुपात
विद्यालय संख्या	६५७	संख्या	
विद्यार्थी संख्या	७०९३१	संख्या	
प्राथमिकतहमा उपेक्षित, उत्पीडित र दलित विद्यार्थीहरु	४.४२	प्रतिशत	प्रा.वि.मा अध्ययनरत कूल विद्यार्थी संख्यामा पिछडिएका विद्यार्थीहरुको अनुपात
सबै तहमा अध्ययनरत छात्राहरु	४८.९	प्रतिशत	कूल विद्यार्थीहरुमा छात्राहरुको अनुपात
प्राथमिक तहमा अध्ययनरत छात्राहरु	४८.६	प्रतिशत	प्राथमिक तहमा अध्ययनरत कूल छात्राहरु र कूल विद्यार्थीहरुको अनुपात

युवा उमेरका साक्षर महिला- पुरुष अनुपात	०.८७	प्रतिशत	प्रति १०० जना साक्षर युवा पुरुषहरुमा साक्षर महिलाहरुको संख्या
---	------	---------	--

शैक्षिक तह अनुसार साक्षर जनसंख्या प्रतिशत		प्रति हजार जनसंख्यामा विद्यालयहरुको संख्या	
प्राथमिक	२७.४७%	सबैतहको लागि	२.०९
नि.मा.वि तथा मा.वि .	३२.३४%	प्राथमिक तहका लागि	१.०६
एस.एल.सी.वा सो सरह	१०.३३	नि.मा.वि. तहका लागि	०.५६
प्रमाणपत्र वा सोभन्दा माथि	१९.६४	मा.वि. तहका लागि	०.४७
विद्यालय नगएका साक्षर तथा अन्य	१०.२२		

विद्यार्थी- शिक्षक/शिक्षिका अनुपात (प्रति एकजना शिक्षकको औषत विद्यार्थी संख्या)		शिक्षक/शिक्षिका - विद्यालय अनुपात (प्रति विद्यालयका लागि शिक्षक/शिक्षिका अनुपात)	
सबैतहको लागि	२३.२३%	सबैतहको लागि	४.३७%
प्राथमिक तहका लागि	२७.८७%	प्राथमिक तहका लागि	४.१५%
नि.मा.वि. तहका लागि	२७.५१%	नि.मा.वि. तहका लागि	३.७५%
माध्यमिक तहका	११.२१ %	मा.वि. तहका लागि	५.७६%

श्रोत : के.त.वि.

२.२.५ जिल्ला स्तरीय शैक्षिक सूचक (२०६३)

Indicators	Status	Targets for 2007/08
Gross Enrollment Rate	120	117
Net Enrollment Rate	90.06	93.84
Gross Intake rate in Grade 1	141	135
Net Intake rate in Grade 1	55	65
Repetition Rate (Grade I - V)	19	12
Literacy Rate (Age group 15 - 24)	70	75
Literacy Rate (Age group 6 and over)	66	72
Audult Literacy Rate (Age 15 and over)	49	55
Literacy Gender Parity Index (15+ years)	0.72	0.79
Gender Parity Index (School Age)	0.89	1.00
Primary Completion Rate	35.68	46.67
S.L.C. Result	83%	85%

श्रोत : जि.शि.का.

२.२.६ विद्यालय बिबरण (२०६३)

स्तर	पूर्व प्रा.वि.	प्रा.वि.	नि.मा.वि.	मा.वि.	उच्च मा.वि
सरकारी		११८	३४	५९	१०
निजी तथा आवासीय	२१	८९	४४	१८३	५९

श्रोत : जि.शि.का.

२.२.७ तहगत विद्यार्थी संख्या विवरण (२०६३)

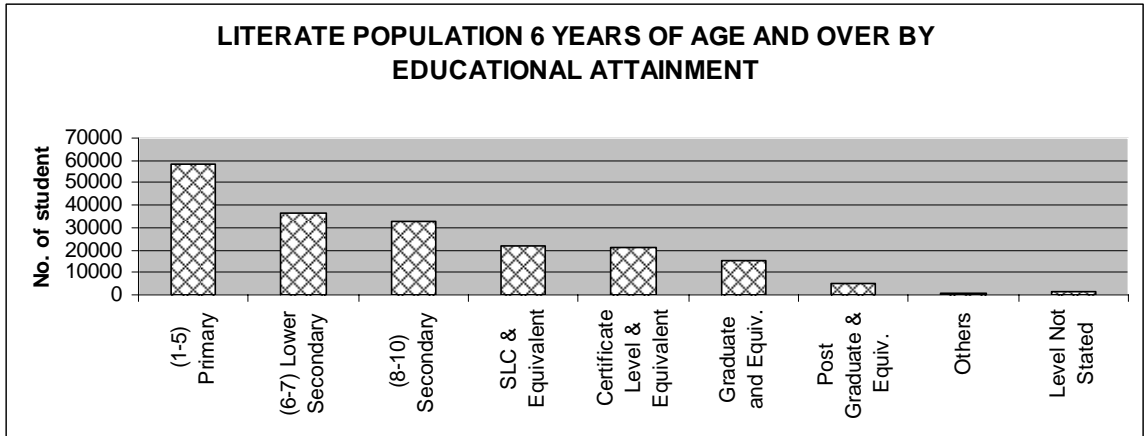
प्राथमिक विद्यालय		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५	
कूल छात्र	कूल छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
२७३०७	२८०४२	६७७०	६९०६	५३१७	५३५७	५०३९	५३५८	४९७९	५२७२	५२०२	५१४९
नि.मा.वि.र मा.वि.		कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०	
कूल छात्र	कूल छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
२५८०	२९८२	१८७६	२०२३	१६४९	१८०५	१५९४	१८५९	१४२२	१६१६	११५८	१३६६

श्रोत : जि.शि.का.

२.२.८ तहगत शिक्षक संख्या विवरण (२०६३)

तह	कूल			स्थायी			तालिम प्राप्त		
	शिक्षक	शिक्षिका	जम्मा	शिक्षक	शिक्षिका	जम्मा	शिक्षक	शिक्षिका	जम्मा
प्राथमिक विद्यालय	५५५	४५१	१००६	४०७	३४५	७५२	४७२	४२८	९००
नि.मा.वि.	१८२	११९	३०१	११३	६९	१८२	१२५	८९	२१४
मा.वि.	१९४	६२	२५६	१२५	४२	१६७	१७९	५९	२३८

श्रोत : जि.शि.का.

श्रोत : के.त.वि.

२.३ स्वास्थ्य

यस जिल्लामा पाटन अस्पताल, मानसिक अस्पताल, कुष्ठरोग , आयुर्वेदिक अस्पताल , वि.एण्ड वि. र स्टार हस्पिटल गरी ६ वटा अस्पताल रहेका छन् भने प्राथमिक स्वास्थ्यकेन्द्र ४ , हेल्थपोस्ट ९, उपस्वास्थ्य चौकी २९ , आयुर्वेद औषधालय २ , जिल्ला आयुर्वेद केन्द्र १ , पशुपति होमीयो अस्पताल १ , खोप क्लिनिक १२०, गाउँघर क्लिनिक १००, डट्स उपचार क्लिनिक केन्द्र २३ रहेका छन् ।

२.३.१ स्वास्थ्य सूचक

Health Indicators	060/61	061/62	062/63
खोप(Immunization Coverage in %)			
B.C.G.	100	100	127.85
D.P.T-3/Polio-3	99	97	103.04
Measles (दादूरा)	94	94	99.75
T.T.2 (गर्भवति महिला)	29	27	32.94
हेपाटाइटीस B		100	102.4
भ्याक्सिन खेर जाने दर (Wastage Rate)			
B.C.G.	75	71	68.94
D.P.T	23	23	19.49
Polio	34	32	21.8
Measles (दादूरा)	65	64	61.71
T.T. (गर्भवति महिला)	42	41	32.19
हेपाटाइटीस B		17	
Dropout Rate			
DPT1 Vs Polio 3	11.08	9.5	5.82
Polio1 Vs Polio 3	11.08	9.5	5.82
B.C.G. Vs Measles	25.89	15.61	21.97
Hep B1 Vs Hep B3		3.24	4.77
Nutrition Growth Monitoring			
% of < 3yrs children visited 1st time	49.47	49	45
Average No. of visit	3.15	3.34	3.01
% of Malnourished Children among new cases	6.71	3.6	5
% of Pregnant mother Supplemented with iron tablets	80	100	100
भाडा पखाला (Diarrhea)			
Incidence of Diarrhea per one thousand	180	142	124
% of Some Dehydration among new cases	38.83	30.31	32.33
% of Severe Dehydration among new cases	1.66	0.87	0.22
% of ORS Treatment	97.01	96.32	98.30
सुरक्षित मातृत्व (Safe Motherhood)			
ANC first visit as a % of expected pregnancy	69.25	66.1	64.2
% of women with four ANC visit amont new cases	47	50.37	57.3
Average No. of ANC visit	4.02	4.8	4.8
% of delivery conducted by trained TBA (सूडेनी) amont expected delivery	4.02	2.78	1.5
% of delivery conducted by trained health personal amont expected delivery	66.9	63.38	69.1
परिवार नियोजन (Family Planning)			
Contraceptive Prevalence Rate	74.3	72	73
Condom	2.37	2.22	2
Pills	2.19	2.51	2.54
Depo	18.97	19.55	19
IUCD	2.25	2.62	2.77
Norplant	7.36	5.36	5.74

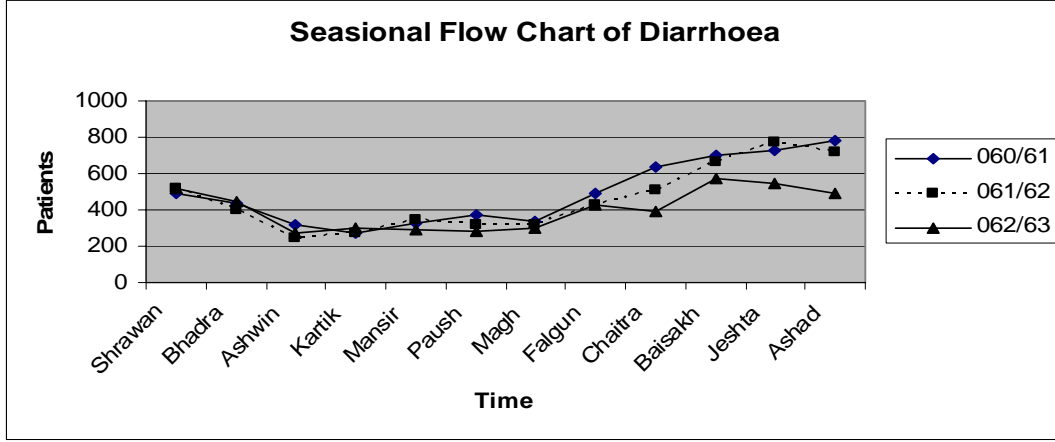
VSC	41.1	39.25	39
Malaria (औलोरोग)			
Malaria Parasite Incidence/1000	0.02	0.01	3.062
Slide Positively Rate	0.11	0.63	0.44
T.B. Control (क्षयरोग नियन्त्रण)			
Case Detection Rate	80	88	88
Cure Rate on DOTS	95	91	93
Leprosy (कूष्ठरोग)			
New Case Detection Rate	0.3	0.2	0.23
Prevalence Rate	0.3	0.2	0.31
Curative Services			
OPD New visit as % of total population	36.6	36.3	43

श्रोत : जि.स्वा.का.

२.३.२ भाडापखालाबाट संक्रमित सम्बन्धि विवरण

महिना	०६०।६१	०६१।६२	०६२।६३
श्रावण	४९३	५२०	५२२
भाद्र	४३६	३९८	४४८
आश्विन	३१७	२४१	२६९
कार्तिक	२७१	२७०	३०२
मंसिर	३३०	३४६	२९५
पौष	३७०	३२२	२८२
माघ	३३८	३१५	३०३
फाल्गुन	४९३	४२३	४२७
चैत्र	६४०	५१०	३९४
वैशाख	७००	६६७	५७१
जेष्ठ	७२९	७७२	५४९
अषाढ	७८३	७१८	४८९

श्रोत : जि.स्वा.का.

२.३.३ परिवार नियोजन प्रयोगकर्ता विवरण

अस्थायी साधन	०६०।६१	०६१।६२	०६२।६३
पिल्स	१११०	१२४८	१३३०
डिपो	९४१७	९३०४	८६९०
आइ.यु.डि.	१२६९	१४४५	१५९४
नरप्लान्ट	३२९५	३७५७	३९३७
स्थायी साधन			
भ्याक्सेटोमी			१०८८
मिनिल्याप			२१५
आइ.यु.डि.			३१९
नरप्लान्ट			८०८
वन्ट्याकरण (जम्मा)	१४२३	१३२६	१३०३
पुरुष	११६१	११०९	१०८८
महिला	२६२	२३८	२१५

श्रोत : जि.स्वा.का.

२.३.४ श्रेणीगत प्रमुख १० रोगहरूको विवरण

Disease	061/62	062/63
ARI	18662	21569
Skine Disease	14356	15010
Diarrhoeal Disease	11713	10427
Falls Injury	6753	7976
Gastritis	6437	7617
Intestinal Worms	5765	7568
Tootsache & Mouth Infection	6036	6718
Sore eye & eye infection	4000	4219
Chronic Bronchities	4370	4186
Arithrities	2110	2266

श्रोत : जि.स्वा.का.

२.३.५ पाटन अस्पताल

यस अस्पतालबाट ललितपुर जिल्लाको मात्र नभै अधिराज्यभरीका विरामीहरु लाभान्वित भएका छन् । यहाँ विरामीहरुको चाप Out Door तर्फ दिनमा औषत (Average) ९०० देखि १००० सम्मको विरामी आउंछन् भने In Door तर्फ औषत मासिक Discharge १७०० देखि १९०० सम्मको हुने गरेको देखिन्छ । समयको हिसावले विरामीको चाप बढी हुने महिनाहरुमा जेष्ठ, अषार र श्रावण महिनाहरु तुलनात्मक रुपमा बढी अस्पताल आउने गरेको देखिन्छ । आर्थिक वर्ष २०६३/६४ सम्ममा यस अस्पतालमा ३१८ बेडहरु राखिएका छन् भने ९८ डाक्टरहरु, २१४ नर्सहरु र ६४७ जना अन्य कर्मचारीहरु कार्यरत छन् । यस अवधिभरमा जम्मा ६३८० जना विरामीहरुको Operation गरिएको थियो । अर्थात यस अवधिमा कूल भर्ना भएका विरामी मध्ये ३ जना विरामी मध्ये १ विरामीलाई Operation गर्नुपर्ने अवस्था थियो । यस आर्थिक वर्षमा कूल विरामी मध्ये ७५% विरामी महिला हुने गरेको छ भने सरदर विरामी ५ दिन सम्म भर्ना भएर डिस्चार्ज भएको देखिन्छ । यसरी विरामीहरुको प्रकृति तर्फ नियाल्दा Paediatrics तर्फ सबैभन्दा बढी ४०% विरामीहरु उपचारको निम्ति यहाँ आउने गरेको देखिन्छ । यस्तै गरी उमेरको हिसावले सबैभन्दा बढी २५ देखि ३४ वर्ष समूहका मानिसहरु भर्ना भएर उपचार गरेको देखिन्छ । यस अस्पतालबाट पाएको सेवाहरुको उपलब्धितर्फ विचार गर्दा कूल भर्ना भएका विरामीहरु मध्ये ९६% विरामी निको भएर घर फर्केका १% ठिक नभएको र करीव ३% विरामी भर्ना भएको ४ दिन भित्रमा मर्ने गरेको देखियो ।

Admition Records			Days of Staying				Discharged Details		
Male	Female	Total	Total	Median	Mean	Range	Male	Femal e	Total Patients
4840	18440	23280	91759	3	4.74	0 to 401	5317	14049	19366

Deliveries			Live Births			Still Births		
Normal	Complicated	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total
5056	2047	7103	3779	3321	7100	32	37	69

Condition at discharge						
	Recovered or Relieved	Not Improved	Died under 48 hours	Died after 48 hours	Critical	Other
Patients	18532	229	170	384	8	43

Age Group Served			
Age	Patients No.	Age	Patients No.
Under One	1437	35-44	1536
1-4	742	45-54	969
5-14	1143	55-64	1056
15-24	4525	65-74	874
25-34	6423	Over 74	661

Type of care	Num of Patients	Total Days	Median	Mean	Range
Medical	3104	18853	4	6.07	0 to 79
Surgical	2762	13023	3	4.72	0 to 105
Paediatrics	2640	16609	4	6.29	0 to 79
Paediatric Surgery	291	1195	3	4.11	0 to 66
Obstetrics	7782	24531	2	3.15	0 to 102
Gynaecology	1690	8210	3	4.86	0 to 374
Orthopedics	1067	9230	5	8.65	0 to 401
Other	29	105	4	3.62	0 to 6

२.३.६ मानसिक अस्पताल

S.No.	Indicators	2060/61	2061/62	2062/63
1	Total OPD Visit	21021	22683	23028
2	Female patients in OPD	9888	10058	11004
3	Average length of stay	13.65	12.26	18.85
4	Bed Occupancy Rate	70.32	70.51	62.61
5	Electrol convulsive Therapy	663	213	154
6	Total no. of discharge in patients	646	851	784
7	No. of female in patients	272	316	318
8	Throughput	18.15	19.8	18.24
9	Bed Turnover Interval	6.4	6.2	5.16
10	Doctor patients Ratio			
	a. In patient	1:110	1:114	1:130
	b. OPD	1:135	1:380	1:383
12	Nurse patients Ratio - In patient	1:44	1:57	1:52
13	Total No. of Referral Cases			
	a. In			154
	b. Out			10
14	Free Services (M-37 F-24)			12.5%

२.३.७ ललितपुरमा गरिबी, क्यालोरी उपभोग तथा कुपोषणको स्थिति ,२०६३(अनुमानित)

गरिबीको दर	१०.१ %	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको दर	४६.४ %
गरिबीको विषमता	२.८ %	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको विषमता	८.७ %
गरिबीको गहनता	१.१ %	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको गहनता	२.४ %
पुङ्कोपन	२८.३ %	अल्पवजन	१८.२ %
सख्त पुङ्कोपन	७.४ %	सख्त अल्पवजन	३.१ %
दुव्लोपन	४.१ %	सख्त दुव्लोपन	०.३ %

श्रोत : के.त.वि

२.३.८ ललितपुरको शहरी क्षेत्रमा गरिबी, क्यालोरी उपभोग तथा कुपोषणको स्थिति, २०६३ (अनुमानित)

गरिबीको दर	३ %	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको दर	४५.२ %
गरिबीको विषमता	०.७ %	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको विषमता	८.६ %
गरिबीको गहनता	०.३ %	अपर्याप्त क्यालोरी उपभोगको गहनता	२.४ %
पुङ्कोपन	३८.८ %	अल्पवजन	२६.८ %
सख्त पुङ्कोपन	१३.६ %	सख्त अल्पवजन	६.४ %
दुब्लोपन	४.१ %	सख्त दुब्लोपन	०.३ %

श्रोत : के.त.वि.

खण्ड ३ भौतिक पूर्वाधार

३.१ यातायात

यस जिल्लामा विकट पहाडी क्षेत्रमा बाहेक उपत्यकाको धेरैजसो क्षेत्रमा सडक यातायातको सुविधा रहेको देखिन्छ ।

२०६२/६३ कार्यक्रम	विवरण	(कि.मी)	र.मी.	कैफियत
स्था.वि.नि.का तथा कृषि सडक कार्यक्रम	कालोपत्रे	१.४०		
	ग्राभेल	१.१२		
	ड्रेन		५४०	
	ह्यूम पाइप		२०	
	टेवा पर्खाल		२२८	
	गेभियन पर्खाल		२६४	
	ट्रयाक निर्माण	३.६४		
जि.वि.स. अनूदान	कालोपत्रे	०.३८		
	ग्राभेल	०.४६		
स्थानीय स्तर भो.पू. निर्माण तथा मर्मत	नयाँ निर्माण			(२ सम्पन्न २ आंशिक कार्य)
ग्रामिण सडक मर्मत संभार	कालोपत्रे	१.९२		
	ग्राभेल	१.२५		
	ड्रेन		४४१५	
	ह्यूम पाइप		८५	
	गेभियन पर्खाल		३३८	
	टेवा पर्खाल		२०	
	ट्रयाक निर्माण	५.९१		
जि.वि.स. आन्तरिक कोष	सडक	३.३		
	कालोपत्रे	७.५		
	ग्राभेल	३६		
	कच्ची	४		
सडक बोर्ड नेपाल	ग्राभेल	१.९०		
	ट्रयाककटिङ्ग	२.५		

श्रोत : जि.वि.स.

३.१.१ गाउँ स्तरीय सडकहरूका विवरण

सि. नं.	सडकको नाम	लम्वाई कि.मी. (मोटामोटी)	सि. नं.	सडकको नाम	लम्वाई कि.मी. (मोटामोटी)
१	देविचौर - घुसेल सडक	७	२७	चन्दनपुर - काभ्रे सडक	२ निर्माणाधिन
२	लेले - चन्दनपुर मोटरबाटो	३५	२८	ससीपा भन्ज्याङ्ग - नमनडांडा सडक	३ निर्माणाधिन
३	छम्पी - डुकुछाप सडक	३	२९	लेले - थापागाउँ सडक	१
४	वुगमती - कटुवाल दह सडक	४ निर्माणाधिन	३०	लेले - फेडेल सडक	२
५	छम्पी - टोकलमाट सडक	२ निर्माणाधिन	३१	चन्दनपुर - देउताखोला सडक	३ निर्माणाधिन
६	वुगमती - टिकाभैरव सडक	७	३२	ससिपा भन्ज्याङ्ग - कालेश्वर सडक	६ निर्माणाधिन
७	नख्खु दोवाटो - सैवु गाउँ वाटो	३	३३	लेले - सिकरपा सडक	२
८	सैवु - सानो खोकना सडक	३	३४	ठेचो गाउँ सडक	२
९	कान्ती राजपथ	२० निर्माणाधिन	३५	ठेचो - दुरीखेल सडक	२
१०	चापागाउँ - शेराफांट सडक	३	३६	खुमलटार- धापाखेल सडक	६
११	प्याङ्गगाउँ - विष्ट गाउँ सडक	४	३७	धापाखेल - माली गाउँ सडक	३
१२	चापागाउँ - मूलडोल सडक	३	३८	ठैव - गोदामचौर	५
१३	चापागाउँ - डाडागाउँ सडक	३	३९	वाङेगाउँ- विशंखुनारायण सडक	४
१४	टौखेल - लेले सडक	७	४०	गोदावरी - लेलिनथोक सडक	३
१५	चापागाउँ - टौखेल सडक	५	४१	गोदावरी पुल - गोदामचौर गाविस भवनसम्म	२
१६	बज्रवाराही - ठैव सडक	५	४२	विशंखुनारायण- कोटडांडा सडक	४
१७	ग्रामिण- ललितघुम्ती सडक	९	४३	विशंखुनारायण - लामाटार सडक	४
१८	लेले - दलचोकी मोटरबाटो	४	४४	लामाटार - वेवर सडक	५
१९	कतुवन - शंखु सडक	९	४५	सिस्नेरी भन्ज्याङ्ग सडक	१.७
२०	उन्युचौर - विमिरे मोटरबाटो	२	४६	लामाटार -विरुवा सडक	१.५
२१	मानिखेल - वुखेल मोटरबाटो	६	४७	टिकाथली गाउँ सडक	२
२२	गोटिखेल - मानिखेल सडक	२	४८	वालकुमारी - टिकाथली सडक	३
२३	रातोमाटे - खोर भन्ज्याङ्ग	२	४९	सुनाकोठी -९ सडक	१

	मोटरबाटो				
२४	नल्लु - गाउँ मोटरबाटो	२.५	५०	सुनाकोठी गाविस पूर्व सडक	१.३
२५	लामीडांडा - नल्लु खोला	२	५१	सिद्धिपुर- शंखादेवी सडक	३
२६	चौघरे सडक	६		जम्मा	२०२

(श्रोत: जि.वि.स.)

३.१.२ शहरी सडकको विवरण
क. चक्रपथ भित्र कालोपत्रे सडक

सि.नं.	सडकको नाम	लम्बाई कि.मी.	सि.नं.	सडकको नाम	लम्बाई कि.मी.
१	कुपण्डोल - जावलाखेल	१.७२	५४	नारायणभवन-नरडेरा गणेशचोक	०.३२
२	जावलाखेल - लगनखेल	१.२३	५५	दक्षिणकाली- ताल्चीखेल- चक्रपथ	०.६२५
३	लगनखेल - सातदोवाटो चक्रपथ	१.२१	५६	महालक्ष्मी - सातदोवाटो	०.३७५
४	कानदेवतास्थल- शान्तभवन- पुलचोक	३.०२	५७	पाटन अस्पताल- महालक्ष्मी चक्रपथ	०.८१०
५	पुलचोक - मंगलवजार - ग्वाको	२.००	५८	दक्षिणकाली पूर्व- दक्षिण	०.३७५
६	हरिहरभवन- मन्त्री निवास	१.२३	५९	सातदोवाटो-चक्रपथ(चापागाउँ तर्फ)	०.२४५
७	हनुमानस्थान- राजतीर्थ- सानेपा	२.२५९	६०	वडा नं. १३- चक्रपथ	०.१४५
८	सानेपा- कालिकास्थान घुम्ती	०.५९	६१	राजदल व्यारेक पछाडी	०.१९
९	सन्चल- चक्रपथ	०.७७	६२	पोडेज्यान लिङ्ग	०.२९३
१०	नमस्तेलेन	०.३०३	६३	लिलाघर पूर्व	०.१२
११	घुसीगाल अमरावती	०.१८८	६४	सर्वाङ्ग नर्सिङ्ग होम दक्षिण	०.१५
१२	वागमती तल्लो	०.२५	६५	पुलचोक-दमकल- धोविघाट	०.६५
१३	लिलाघर - घुसीगाल	०.१९	६६	धोविघाट- भनीमण्डल	०.४०
१४	आनन्द निकेतन- वखुण्डोल	०.५०	६७	चिडियाखाना-डिप्टिलरी-धोविघाट	०.६५
१५	नान्चापसल-समिट-वखुण्डोल- भम्सीखेल	०.८८	६८	चिडियाखाना-सेन्टमेरिज पश्चिम	०.३०
१६	जाउलाखेल-एकान्तकुना-चक्रपथ	०.८७५	६९	चिडियाखाना- दक्षिण	०.१५
१७	एकान्तकुना- भनीमण्डल	०.३४	७०	चिडियाखाना पश्चिम	०.१५
१८	जावलाखेल वालमन्दिर-नर्वेजियन स्कूल	०.२५५	७१	इसिमोड - दमकल	०.१२
१९	जावलाखेल- चिडियाखाना	०.३७५	७२	अक्षेश्वरपरलचोक (सेन्टमेरिज)	०.३०
२०	जिल्ला प्रहरी कार्यालय- जावलाखेल	०.२१	७३	अक्षेश्वर- पुलचोक	०.०९

२१	इनार-पाटनढोका-मंगलवजार-भिमसे नस्थान	१.३५	७४	वागमती डाइभर्सन	०.०८
२२	भिमसेनस्थान-शंखमुल	०.८५	७५	कृष्णगल्ली	०.३२
२३	कुपण्डोल-जगाल-वंगलामुखी-अल्कोहिटी	०.९७१	७६	पाटनढोका न:टोल	०.४०
२४	चाकुपाट -तापाहिटी	०.५६	७७	महापाल तरकारी वजार	०.२०
२५	चाकुपाट- पाटनढोका	०.१७	७८	पूर्णचण्डी- इखालखु	०.३०५
२६	चाकुपाट उत्तर	०.३१	७९	गावाल-पिम्वाहाल-अशोकहल	०.३२८
२७	सौगाल-न:टोल-वालकुमारी-चक्रपथ	१.५६	८०	मचागाल- पोडेटोल	०.२०
२८	वालकुमारी- पिन्धे चोक	०.२७५	८१	इसिमोड- मचागाल	०.१५
२९	थैना- सौगल	०.१०	८२	मानभवन मचागाल पुलचोक	०.३६७
३०	भोलढोका - च्यासल	०.४५	८३	मंगलवजार- लगनखेल	०.६२५
३१	हनुमानस्थान- तरकारी वजार	०.०२५	८४	सुन्धारा-महाविहार-थैनाचोक	०.३१
३२	भजन मण्डल	०.०३५	८५	टंगाल-इतिटोल-प्रयागपोखरी	०.४०
३३	खरिवोट-हेल्थपोष्ट-चक्रपथ	०.७५	८६	इतिटोल - महापाल	०.४८
३४	सुरेन्द्रभवन ओरालो	०.४५	८७	सुन्धारा - टंगाल	०.३३
३५	किरणभवन- ज्ञानोदय-मेरीवार्ड स्कूल	०.८५	८८	थैना- प्रयागपोखरी	०.२०
३६	ज्ञानोदय-श्रीधर स्कूल	०.१६	८९	चनकी	०.१५५
३७	ज्ञानोदय - सानेपा चोक	०.४३	९०	प्रयागपोखरी - ग्वाखो	०.६२०
३८	वखुण्डोल उत्तर	०.०६	९१	लगनखेल- प्रयागपोखरी	०.२८
३९	भम्सीखेल- धोविघाट	०.२०	९२	लगनखेल- विद्युत कार्यालय	०.१४
४०	धोविघाट- ठाडोढुंगा	०.१५	९३	कुमारीपाटी- पूर्णचण्डी	०.१२
४१	पुलचोक-सेन्टमेरिज-ठाडोढुंगा-चक्रपथ	१.६९५	९४	कनीवहाल-सिन्चाहिटी-ढलोट कार्यशाला	०.१४
४२	वखुण्डोल-हन्सपति गणेश-धोविघाट	१.२५०	९५	न:टोल- जलविनायक	०.१२
४३	भम्सीखेल-ज्ञानोदय पुस्तकालय	०.२३४	९६	मचागाल- जाउलाखेल	०.१४
४४	ज्ञानोदय पुस्तकालय- किरण भवन	०.६४	९७	वालविनोद- दमकल	०.२२६
४५	सानेपा चोक-वेखारत्न आवास-वखुण्डोल	०.५३५	९८	न:टोल- वालविनोद	०.३०
४६	नान्चा पसल- अमर सिसु स्कूल	०.४२	९९	गावाल- पूर्णचण्डी- तफाल्लो	०.४६
४७	धोविघाट (ढुंगेधारा) - चक्रपथ	०.६५५	१००	कोल्खु-कोवाल	०.०९०
४८	धोविघाट चक्रपथ	०.९६	१०१	महापाल- पाकोचोक	०.०९३
४९	जावलाखेल डिष्टिलरी- धोविघाट	०.१८	१०२	सानेपा- मोहन चौतारा	०.५३
५०	सेन्टमेरिज- भनिमण्डल	०.४५५	१०३	कुमारीपाटी- अग्नीस्थान	०.३०
५१	नारनभवन- दक्षिणकाली	०.७३५	१०४	नारायण भवन पूर्व	०.३६
५२	मानभवन- दक्षिणकाली	१.१५		जम्मा	५२.४५६
५३	नरडेरा दक्षिण	०.१२			

(श्रोत: डिभिजन सडक कार्यालय, ल.पु.)

ख. चक्रपथ बाहिर कालोपत्रे सडक

सि.नं.	सडकको नाम	लम्बाई कि.मी.
१	चक्रपथ - इन्दायनी	०.२६३
२	चौतारा - वागडोल	०.१८
३	सातदोवाटो - अरुणटोल	०.३३
४	अरुणटोल - नयाँ वस्ति - खुमलटार	०.०८
५	एकान्तकुना - चक्रपथ - खाद्य गोदाम	०.२५
६	कुसुन्ती - शोभाहिटी	०.१३८
७	चक्रपथ - ताल्छीखेल - कुसुन्ती चोक	०.१३
८	चक्रपथ - ताल्छीखेल	०.१५८
९	चक्रपथ - कुसुन्ती घुम्ती	०.६९७
१०	चक्रपथ - कुसुन्ती - रानीडोल	०.७८२
११	महालक्ष्मीस्थान - चक्रपथ - तिखेदेवल	०.९९६

(स्रोत: डिभिजन सडक कार्यालय ल.पु.)

३.१.३ सहायक राजमार्गको विवरण

सि.नं.	सडकको नाम	लम्बाई कि.मी.
१	चक्रपथ - लुभु - लामाटार	७
२	सातदोवाटो - गोदावरी - फूलचोकी	२४
३	सातदोवाटो - चापागाउँ - टिकाभैरव	११
४	चक्रपथ - नख्खु - वुंगमती	५
	जम्मा	४७

स्रोत: डिभिजन सडक कार्यालय, ल.पु.

३.१.४ भोलुङ्गेपुलका विवरण

क्र. सं.	पुलको नाम	लम्बाई मी.	खोला	बनाउने	
				संस्था	मिति
१	कोटेश्वर मनोहरा	६०	मनोहरा	राणाकाल	१९३४/३५
२	ठेचो	८१	नख्खु	सस्पेन्सन वृज डिभिजन	१९९२/९३
३	गिम्दी	१३१.८	वागमती		१९९३/९४
४	टुंगुन खोला	४४.८	टुंगुनखोला		१९९२/९३
५	खानी खोला	७१.८	खानीखोला		१९८०/८१
६	नैखण्डी घाट	१२९.४	वागमती		१९८३/८४
७	वुखेल	५८	टुंगुन		१९८४/८५
८	ठोस्ने खोला	६३	ठोस्ने		१९९०/९१
९	छम्पी		नख्खु		"
१०	गिम्दी देवतास्थान	४१.७०	देवता	जि.वि.स. र वि.वि.एल.एल	१९९८/९९
११	पचली	१२१	वागमती	राणाकाल	१९१७/१८

१२	सुन्दरीघाट	८५	वागमती	राणाकाल	१९३१/३२
१३	चोभार	४०	वागमती	राणाकाल	१९३६/३७
१४	खोकना	१०७.६	वागमती	राणाकाल	१९३५/३६
१५	सिसौतार	११०.८०	वागमती	जिविस वि.वि.एल.एल	१९९९।००
१६	ठोस्ने खोला	७०.६५	ठोस्ने	„	१९९९।००
१७	देवी स्थान	७८.०	टुंगुन	„	२०००।०१
१८	घट्टे दभाउ	५८.२०	दुर्लुङ्ग	„	१९९८।९९
१९	शिसा खानी	११४.३०	खानी खोला	„	१९९९।००
२०	ठोकर टोल	८६.५	ठोस्ने	„	
२१	कुमा चौर	४४.२०	पोलासिङ्ग	„	
२२	रिङ्गिन दोभान	८०.२८	टुङ्गुन	„	
२३	हेल्टार वेसी	६३.५०	दुर्लुङ्ग	„	

स्रोत: सस्पेन्सन वृज डिभिजन र जि.वि.स.को कार्यालय, ल.पु.

३.१.५ सडक स्थिति

क्र.सं	विवरण	लम्बाइ
१	कच्ची	२३० कि.मी.
२	ग्राभेल	१२० कि.मी
३	कालो पत्र	११४ कि.मी.
४	जम्मा	४६४ कि.मी.

श्रोत: जिविसको कार्यालय ल.पु.

३.१.६ भट्टेडाँडा रोप-वे

युरोपेली समुदायको सहयोगमा वागमती जलाधार आयोजनाले २०५२ सालमा लगभग ६६ लाख रुपैयाको लगानीमा भट्टेडाँडा गा.वि.स.मा भट्टेडाँडा र भाँक्रीडाँडा जोड्ने ३ कि.मी. लामो रोप-वे स्थापना गरिएको थियो भने शुरुमा ६ महिना जलाधार आयोजना आफैले चलाए पछि उपभोक्ता समुहलाई नै हस्तान्तरण गरिएको थियो । रोप-वेमा सामान ओसारपसार गर्दा प्रति के.जी. सामान तथा प्रति लिटर दुधको १ रुपैया नै लिने गरेको छ । पछि यस रोप-वेलाई साढे चार कि.मी. बढाएर इकुडोल गा.वि.स.को माभखण्ड र प्युटार गा.वि.स.को खैरेनीसम्म पु-याउने लक्ष छ । सो रोप-वेलाई विस्तार गरेपछि ती क्षेत्रमा मोटर बाटो नपुगेको कारणले गर्दा सो भेगका जनताहरु लाभान्वित हुनेछन्।

३.२ विद्युत

ल.पु. उपमहानगरपालिकाको प्रायः सबै क्षेत्रमा विद्युत सेवा उपलब्ध भएको छ । विद्युत सेवा उपलब्ध भएका गा.वि.स. हरु डुकुछाप, छम्पी, चापागाउँ, वडिखेल, भरुवारासी, गोदावरी, गोदामचौर, विसंखुनारायण, लामाटार, लुभु, टिकाथली, सिद्धिपुर, इमाडोल, सैवु, खोकना, सुनाकोठी, ठैव, हरिसिद्धि, बृंगमती, ठेचो, लेले, धापाखेल रहेका छन् । स्थानीय श्रोत परिचालन गरि भट्टेडांडा र गोटिखेल मा पनि विजुलीवर्ति बालिएको छ साथै नल्लु र भारवेद गा.वि.स. मा पनि विद्युत्तिकरण शुरु भएको छ भने चौघरे, गोटीखेल, शंखु, चन्दनपुर आदि क्षेत्रमा पोलिंग कार्य भै रहेको छ ।

३.२.१ विद्युत सेवा

क.	विद्युत सेवा उपभोग गर्ने जनसंख्या: ४१०७००
ख.	विद्युत प्रणालीको क्षेत्रफल: १०२४ व.कि.मी.
ग.	ग्राहक संख्या - १७२६०
	ग्राहस्थ - १६६६८
	औद्योगिक - २२१
	व्यापारिक - १३२
	खानेपानी - ८
	स्ट्रिट लाइट - ७
	गैर व्यापारिक - १९९
	मन्दीर - २१
	(श्रोत: नेपाल विद्युत प्राधिकरण)

३.२.२ साना जल विद्युतहरूको विवरण

सि.नं.	योजनाको नाम	स्थान	क्षमता (किलो वाट)	घरधुरी
१	खानी डांडा साना जल विद्युत	कालेश्वर-१	५	२७
२	जुरेखोला साना जलविद्युत	कालेश्वर-२	३	१९
३	गोपेखोला साना जलविद्युत	चन्दनपुर-२	१	९
४	चन्दनपुर साना जलविद्युत	चन्दनपुर-२	५	३३
५	महांकाल साना जलविद्युत	चन्दनपुर-४	१	७
६	शिवप्रसादको निजी साना जलविद्युत	चन्दनपुर-४	१	३
७	यदुप्रसादको साना जलविद्युत	चन्दनपुर-४	१	९
८	महांकाल बहुउद्देश्य घट्टे विजुली उत्पादन समूह	गोटेखेल-२	२०	११४
९	वलटोल साना जलविद्युत	गोटेखेल-६	१.५	११
१०	कालीदेवी साना जलविद्युत	गोटेखेल-६	३	१९
११	ग्रामिण विद्युतीकरण योजना	गोटेखेल-७	१	१५
१२	चन्देवी साना जलविद्युत	गोटेखेल-५	६	५९
१३	लुकुनीवेसी साना जलविद्युत	आश्राङ्ग-३	५	२७

१४	भालुखोला साना जलविद्युत	आश्राङ्ग-७	५	१५
१५	खुमी साना जलविद्युत	गिम्दी-७	३	१६
१६	भालुखोला साना जलविद्युत	भट्टेडांडा-२,४	३	२३
१७	रानीवास साना जलविद्युत	भट्टेडांडा-१,२	२	१६
१८	भालुखोला साना जलविद्युत	भट्टेडांडा-४	३	२५
१९	वाघभैरव साना जलविद्युत	इकुडोल-३	१०	९०
२०	देउराली साना जलविद्युत	प्युटार-३	३	३७
	जम्मा		५०	५७४

श्रोत: जि.वि.स. ल.पु.

३.३ सिंचाई

उपत्यका, पहाड र दुर्गम पहाडी क्षेत्र भएको यस ललितपुर जिल्लाको कूल क्षेत्रफल ३८,५०० हेक्टर मध्ये १५,२९६ हेक्टर भूमि खेति योग्य रहेको छ। कूल खेतीयोग्य जमिन मध्ये करीव ६७४० हेक्टर जति साना ठूला सिंचाई आयोजना संचालन भई सिंचाईको व्यवस्था भएको छ भने बाँकी ८५५६ हेक्टर भूमि आकाशे वर्षामा नै निर्भर रहेको छ। यस जिल्लाको कूल ८,८६८ हेक्टर जमीनमा सिंचाईको सुविधा उपलब्ध गराउन सम्भव देखिन्छ। आ.व. २०६१/६२ को साना सिंचाई विशेष कार्यक्रमबाट थप ११५ हे. मा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको छ।

३.३.१ श्री ५ को सरकारद्वारा जलउपभोक्ता समितिलाई व्यवस्थापन हस्तान्तरण भएका सिंचाई प्रणाली विवरण

क्रसं	योजना	गा.वि.स.	सिंचित क्षेत्रफल (हे)
१	टिकाभैरव १ नं राजकुलो	लेले, चापागाउँ, भरुवारासी, ठेचो, धापाखेल, सुनाकोठी, न.पा	५००
२	टिकाभैरव २ नं राजकुलो	चापागाउँ, ठेचो, सुनाकोठी, न.पा.	२००
३	लुभु राजकुलो	लुभु	१८७
४	गोदावरी राजकुलो	गोदावरी, विशंखुनारायण, गोदामचौर	३००
५	कोट्खु राजकुलो	ठैव, हरिसिद्धि, इमाडोल, सिद्धिपुर	२४०
		जम्मा	१४२७

स्रोत:- जि.वि.स.कार्यालय, ल.पु.

३.३.२ जलउपभोक्ताले परम्परागत रुपमा संचालन गरेका कुलोको विवरण

क्र.सं.	नाम	मुहान भएको स्थान	सिंचित क्षेत्रफल (हे.)
१	बाह्रविसे	लेले २	१०
२	भूतमूल	लेले २	३०
३	कामीको डाँडाँ	लेले ४	४
४	धाराको मुहान	लेले ३,४	१५
५	कैलास	लेले ४	४
६	ढुङ्गा खोला	लेले ७	१५
७	भैसे	लेले ८	१३
८	जमुना	लेले ४	८
९	जोरघाट	लेले ४	८
१०	थोकर टोल	चौघरे	३
११	कृसीवन डोल	बुखेल	३
१२	कासखेल	बुखेल	२२५
१३	समनडोल	बुखेल	२
१४	रानी खोला	मानीखेल ३,४	४.५
१५	रिगिन खोला	मानीखेल २	३
१६	बाले खोला	मानीखेल १	३
१७	मूल खोला	गोटिखेल २	१०
१८	नमनडोल	चन्दनपुर ४.५	५
१९	हुनसिङ्ग खोला	चन्दनपुर	२
२०	जोरको	चन्दनपुर	१
२१	भकारीडाँडाँ	इकुडोल	३
२२	देवीस्थान	इकुडोल	२
२३	यास्पा	भट्टेडाँडा	३
२४	वगुवा	भट्टेडाँडा	२
२५	छहरे	माल्टा ६-९	२५०
२६	खसीलुके	माल्टा - ८	५०
२७	नयाँ	गोदामचौर	६०
२८	धमिले	गोदामचौर ५,६	१०
२९	धारापाखा	भरुवारासी	१००
३०	खाडेपानी	भरुवारासी	७५
३१	काउले	गोदामचौर	७५
३२	मोती	टिकाथली	१००
३३	बुंगमती	छम्पी - ४	१००
३४	सिद्धिपुर	सिद्धिपुर	२००
३५	वालुवा	डुकुछाप	१०

३६	कुनाथली	इमाडोल - ४	२००
३७	टारकुलो	नल्लु	३
३८	कुला टोल खोलचा	नल्लु	२
३९	नल्लु खोला	नल्लु ७,९	११
४०	रानी	सुनाकोठी	३५०
४१	मकल	सैबु	२२५
४२	सेरा	सैबु	२५
४३	भिगंगटी	सैबु	१५०
४४	खोकना	छम्पी	१५०
४५	सानो	सैबु	२५
४६	ऋापल	ललितपुर न.पा.	३०
४७	मुरली	लामाटार	१२५
४८	चालिसेटार	लामाटार	१०
४९	तप्चो	ठैव	३००

स्रोत:- सिंचाई विभाग, जावलाखेल

३.३.३ सेक्टर सिंचाईबाट संचालित योजना विवरण

क. प्रथम सेक्टर सिंचाई कार्यक्रमबाट संचालित योजना विवरण

क्र.सं	सिंचाई योजना	स्थान	लाभान्वित उपभोक्ता संख्या	सिंचित क्षेत्रफल (हे.)	खर्च रु.	योजना शुरु भएको मिति	योजना सम्पन्न भएको मिति
१	बुंगमती भोर्ले	बुंगमती	६०००	६३	१०३७९९१	०४८।१०	०४९।२।१४
२	छम्पी	छम्पी	३०००	१२५	१५२९३६८	०४७।१०	०४९।१।२३
३	सिर्खाडोल	लुभु	१३००	१२५	८४५४५९	०४९।३	०५०।२।३०
४	सिद्धिपुर	ठैव	१००००	१५०	१६३९८१०	०५०।१	०५०।३।३०
५	मोतीराज	टिकाथली	३०००	६५	१८५४९०३	०५०।१।५	०५०।२।३२
६	मूलपानी	लुभु	२१६०	६०	१३५६९७२	०५०।१।२६	०५०।७।२७
७	माभकुलो	लुभु	२७९७	१००	१३७६६७२	०४८।५	०५०।१२।३
८	माकल कुलो	सैबु	१२००	९०	१२०४५५४	०५०।१	०५०।४।३०
९	ख्याकडोल	डुकुछाप	७००	२५	७७७५४	०५०।१०।१०	०५०।११।२३
१०	नाथदह	धापाखेल	१०३६	३०	८१३०००	०५०।१२।१	०५१।३।२४
११	वमुडी	सिद्धिपुर	३०००	७५	१८१३५७२	०५०।११।१	०५२।१।२५

१२	पिपलडोल	लुभु	१५००	९०	१३९३७४०	०५१।८।२६	०५३।३।३०
१३	हरिसिद्धि	हरिसिद्धि	२५००	८०	३२०२४१०	०५०।५।१	०५३।३।३०
१४	लवडोल	लुभु	५००	३५	८५३२३२	०५२।११।६	०५३।३।३०
१५	आश्राड	आश्राड	२७६	५५	१४९६१११	०५२।१०।१०	०५३।३।३०
१६	प्यूटार	प्यूटार	२२०	५०	१३७००६३	०५२।१०।१०	०५३।३।३०
१७	धनवुं	बुंगमती	९६५	२५	८१२३३९	०५२।८।२१	०५२।१०।१२
१८	टिकाभैरव-१	ठेचो	१४५००	३००	४६३५००	०५१।११।२५	०५३।३।३०
	पुनररेखांकन	जम्मा	५४६५४	१५४३	२३३१८७२०		

स्रोत:- जि.सिं.का, ल.पु

ख. दोश्रो सेक्टर सिंचाई कार्यक्रमबाट संचालित योजना विवरण

सि.नं.	सिंचाई योजना	स्थान	पानीको श्रोत	सिंचित क्षेत्रफल (हे.)
१	ट्यापो धः	ठैव	गोदावरी	६८
२	हात्तिवन	ल.पु.उ.म.न.पा.५	कोड्कु	४०
३	गोदामचौर	गोदामचौर	गोदावरी	१३
४	खोकना	खोकना	नख्खु	२५०
५	सेरा कुलो	सैवु	नख्खु	३०
६	अफल वगर	इमाडोल	कोड्कु	३०
७	गोदावरी राजकुलो	गोदामचौर	गोदावरी	१७५
८	लुभु राजकुलो	लुभु	श्रृङ्गमती	१५०
	जम्मा			७५६

श्रोत: मध्यमाञ्चल सिंचाई विकास डिभिजन नं. ६

३.३.४ पाइप लाईनबाट सिंचाई योजना

क्र.सं.	योजनाको नाम	पानीको श्रोत	सिंचित क्षेत्रफल (हे)
१	भालु खोला	भालु खोला	२०
२	माल्टा	प्याङ्ग र चोकरे	९०
३	इकु धः	गोदावरी	१००
४	टिकाभैरव २ नं. राजकुलो	नख्खु	८८
५	घट्टेकुलो	गोदावरी	३०

६	गिम्दी	वागमती	६०
७	कोलव	तुङ्गन	२०
८	ठुलादुर्लङ्ग	गिम्दी	५६
९	सिलिङ्गेवेसी	ठोस्ने	२४
१०	ठकुरी राजकुलो	सिङ्गमती	२३
११	कोङ्कु राजकुलो	कोङ्कु	४२५
१२	खेत तार	धेट्टे खोला	३५
१३	कर्मनाशा	कर्मनाशा	२०
१४	वागमती आश्राङ्ग	वागमती	३०
१५	च्वोमरु धः	लुभु	१५
१६	कोवु	नखवु	७०
१७	दुर्गल	कर्मनाशा	१५
१८	नविनडोल	सिस्नेरी	३०
१९	माल्टी डाडा	गुने खोला	११
२०	भ्वाङ्ग खोला		२०
२१	गोटिखेल	तुङ्गन	२३
२२	धनडोल	ध डोल	२०
२३	कुण्ठली		३५
२४	फिसिङ्ग	वुरुन्चुली	६०
२५	टिकाभैरव-१ नं राजकुलो	नखवु	५००
	जम्मा		१८२०

श्रोतः मध्यमाञ्चल सिंचाई विकास डिभिजन नं. ६

३.३.५ साना सिंचाई विशष कार्यक्रम अन्तर्गत निर्माण भएका कुलोको उपभोक्ता समूह विवरण

क्र.सं	समूहको नाम	ठेगाना	स्वीकृत रकम
१	चेतनशील कृषक समूह	माल्टा	२५०००।-
२	रेशम उत्पादन समूह	लुभु	४००००।-
३	सिद्धिपुर जल उपभोक्ता समिति	सिद्धिपुर	४००००।-
४	महिला उत्थान समूह	प्युटार	२५०००।-
५	राधाकृष्ण ताजा तरकारी समूह	लामाटार	२००००।-
६	वडिखेल अंगुर समूह	वडिखेल	२९०००।-
७	तः प्यो ढः सिंचाई उपभोक्ता समिति	ठैव	२९०००।-
८	ताजा तरकारी उत्पादन समूह	चापागाउँ	२५०००।-
९	कपुर वाशे मूलपानी अन्नवाली तथा ताजा तरकारी कृषक समूह	लामाटार	२९०००।-
	जम्मा		२६२०००।-

श्रोतः जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, ल.पु.

३.४ खानेपानी :

जिल्लाको सम्पूर्ण जिल्लावासीलाई स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउने उद्देश्यले खानेपानी तथा ढल निकास विभाग अन्तर्गत खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय लगाएत अन्य निकायहरू जस्तै खानेपानी संस्थान जिल्ला विकास समिति, युनिसेफ, खानेपानी तथा सरसफाई विकास बोर्ड, नेवा, गा.वि.स तथा अन्य गैर सरकारी निकायहरू प्रयत्नरत छन् ।

यस जिल्लाको सम्पूर्ण नगरपालिका क्षेत्रमा पिउने पानीको सुविधा उपलब्ध छन् भने गाउँ विकास समिति क्षेत्र अन्तर्गत चापागाउँ, ठेचो, सुनाकोठी, भरुवारासी, धापाखेल, बुंगमती, खोकना, सैबु, तथा ईमाडोलको केही भागमा खानेपानीको व्यवस्थित तरिकाले नेपाल खानेपानी संस्थानले बितरण गरिएको छ ।

कार्यक्रम	लाभान्वित जनसंख्या
४१ वटा खानेपानी योजनाहरूबाट	१११९९८
संयुक्त सहयोग कार्यक्रम अन्तर्गत	१५००
बर्षातिपानी संकलनबाट	१०६
श्रोत संरक्षणबाट	१०००

श्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय

३.४.१ पानी उत्पादन क्षमता (२०६३)

क्र.सं.	पानीको श्रोत (ठाउँ)	क्षमता (एम.एल.डी.)
१	शेष नारायण	४
२	सातमुल	९
३	कुटुरी	६
४	मुलडोल	३.८०
५	चारघरे	१.६०
६	नल्लु	१.५०
७	फर्पिङ्ग ट्युबवेल नं. १	१
८	फर्पिङ्ग ट्युबवेल नं. २	१
९	ज्वागल ट्युबवेल	१
१०	बालकुमारी ट्युबवेल	१

३.४.२ पानी पोखरी र क्षमता

क्र.सं.	पोखरी रहेको स्थान	क्षमता (लि.)
१	टाहाखेल नयां पोखरी नं. १	६ लाख
२	टाहाखेल नयां पोखरी नं. २	५ लाख
३	सुनाकोठी	२ लाख
४	सैबु पुरानो पोखरी	२७ लाख

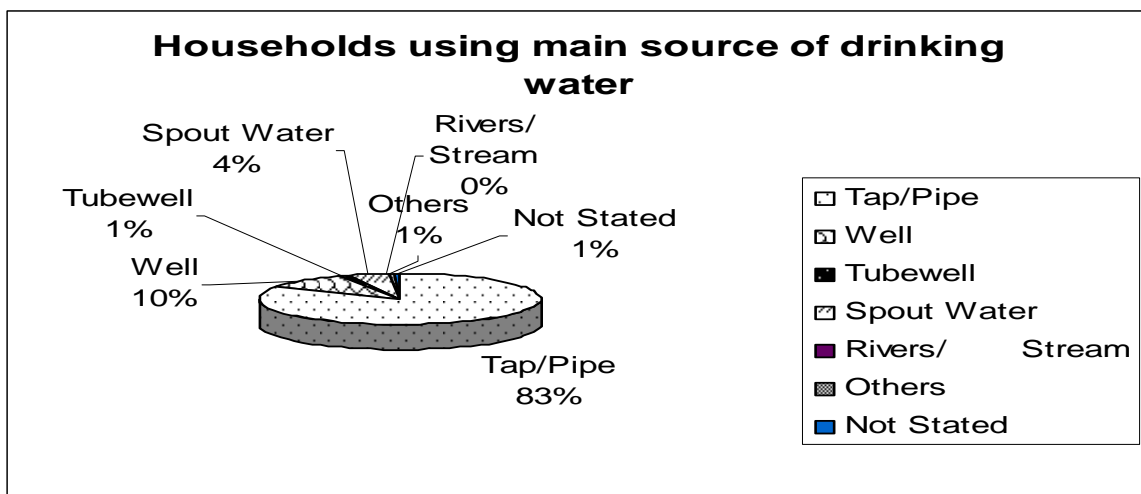
५	सैबु नयां	३० लाख
६	धोबिघाट	१ लाख
७	सैबु आवास	१ लाख ७० हजार
८	पुल्चोक हाइट रिजर्भ्यार	३० हजार
९	पुल्चोक पम्प वेल	३० हजार
१०	मन्त्री क्वाटर	८० हजार

श्रोत : खानेपानी संस्थान

३.४.३ विभिन्न निकायबाट लाभान्वित घर धुरी र जनसंख्या

क्र.सं.	कार्यान्वयन गर्ने निकाय	घर धुरी संख्या	लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत
१	खानेपानी तथा स.स.डि.कार्यालय	२२९२२१	११४६०४	५५.२२
२	जि.वि.स.। गा.वि.स.	१२५३	६२६६	३.०२
३	स्थानीय विकास मंत्रालयायुनिसेफ	२४८०	१२४०२	५.९८
४	गोदावरी उपभोक्ता समिति	१०८६	५४३२	२.६२
५	नेपाल रेडक्रस	३४५	१७२७	०.८३
६	खानेपानी तथा सरसफाई विकास बोर्ड	३५०	१७५०	०.८४
७	नेवा	३००	१५००	०.७२
८	यू.एस.ए.। क्यानाडा	४४३	२२१३	१.०७
९	सि.एच.डि.पि.	४३७३	२१८६३	१०.५३
१०	नेपाल खानेपानी संस्थान	७५७२	३७८६१	१८.२४
११	वि.डब्लु.पि.	३८२	१९११	०.९२
	जम्मा	४१५०६	२०७५२९	

श्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय

श्रोत : के.त.वि.

३.५ सञ्चार

३.५.१ हुलाक सेवा :

यस जिल्लामा १ जिल्ला हुलाक , ९ इलाका हुलाक कार्यालय र ३५ अतिरिक्त हुलाक गरी जम्मा ४५ वटा हुलाक कार्यालय संचालित छन् । ३ वटा हुलाक कार्यालयबाट धनादेश सेवा र २ वटा हुलाक कार्यालयमा बचत बैंक सेवा लागु भएको छ । वैदेशिक द्रुत सेवा जिल्ला हुलाक कार्यालयबाट संचालित भईरहेको छ ।

जिल्ला हुलाक कार्यालयबाट हुलाक सेवा वाहेक अरु आर्थिक सेवाहरु पनि उपलब्ध गराउँदै आएका छन् । रु. ५००० सम्मको आन्तरिक बिमा , ५००० भा.रु. सम्मको वैदेशिक बिमा , रु. १०,०००/- सम्मको आन्तरिक धनादेश र ८,०००/- भा.रु. सम्मको वैदेशिक (भारतमात्र) धनादेश सेवा सञ्चालन गर्दै आईरहेको छ । यस्तै गरी बचत बैंकतर्फ ३ किसिमको व्यक्तिगत, नाबालक, र संयुक्त खाता खोली अधिकतम ५,००,०००/- सम्म खाता खोल्न सकिने र त्यसमा ५% व्याज र ७० वर्ष उमेरभन्दा माथिका बचतकर्तालाई ६% का दरले व्याज प्रदान गर्दै आइरहेको छ । हुलाक कार्यालय (अतिरिक्त हुलाक वाहेक) का कर्मचारीलाई वार्षिक १०% व्याज लिनेगरी अधिकतम ५ वर्षको लागि बढीमा १,००,०००/- सम्मको ऋण सुविधा दिने प्रावधान राखिएको छ । यसरी आ.व. २०६२/६३ सम्ममा बचतबैंक अन्तर्गत ऋण सुविधा प्राप्त गर्नेको संख्या ९२ र निक्षेप संकलन गर्ने बचतकर्ताको संख्या ५६० पुगेको छ । हुलाकबाट छिटो चिठीपत्र र अन्य वस्तु आदान प्रदानको लागि आन्तरिक द्रुत सेवा अन्तर्गत देशको ४३ नगरपालीका र धादिङ, रसुवा, पर्वत, काभ्रे जिल्लामा पर्ने करीव ६८ स्थानमा यो सेवा उपलब्ध छ भने वैदेशिक द्रुत सेवा अन्तर्गत विश्वको ३८ देशहरुमा गिफ्ट, डकुमेण्ट, साम्पल, मर्कन्डाइज पनि साथमा पठाउन सकिने सुविधा उपलब्ध गरिएको छ ।

इलाका हुलाक कार्यालयहरु					
१	चापागाउँ	४	लुभु	७	भट्टेडाँडा

२	धापाखेल	५	गोदावरी	८	गोटिखेल
३	इमाडोल	६	श्रीदरवार	९	प्युटार

अतिरिक्त हुलाक कार्यालयहरू				
१ जावलाखेल	८ हरिसिद्धि	१५ टिकाथली	२२ गिम्दी	२९ छम्पी
२ पाटन औ.क्षेत्र	९ ठैव	१६ लामाटार	२३ आश्राड	३० डूकुछाप
३ सैंबु	१० सुनाकोठी	१७ गोदामचौर	२४ इकुडोल	३१ लेले
४ बुंगमती	११ ठेचो	१८ विशंखुनारायण	२५ भरुवारासी	३२ देवीचौर
५ खोकना	१२ सिद्धिपुर	१९ ठुलादूर्लूड	२६ बडिखेल	३३ नल्लू
६ भारदेउ	१३ चौघरे	२० दलचोकी	२७ घूसेल	३४ माल्टा
७ शंखु	१४ बुखेल	२१ मानिखेल	२८ कालेश्वर	३५ चन्दनपुर

जिल्ला हुलाक कार्यालयबाट प्रदान गरिएका सेवाहरू	
सेवाको किसिम	औषत कारोवार
हुलाक टिकट बिक्री	दैनिक चौध हजार
साधारण चिट्ठी आदान प्रदान	लगभग ३ हजार
रजिष्टरी चिट्ठी आदान प्रदान	दैनिक ५ सय जति
पोष्टबक्स सेवा	२८० वटा बक्स वितरित
अन्य	बुकपोष्ट, छापाकागज, साहित्य

३.५.२ दूरसंचार सेवा

ल.पु. उपमहानगरपालिका लगायत अधिकांश गा.वि.स.हरूमा टेलिफोन सुविधा उपलब्ध भै रहेको छ ।

पि.एस.टि.एन बाट संचालित सेवाहरू

क्र.सं.	एक्सचेन्जको नाम	एक्सचेन्जको किसिम	क्षमता
१	ठेचो एक्सचेन्ज (गा.वि.स.)	जे आर एस यु	२९८४
२	ठैव एक्सचेन्ज ,,	जे आर ए सि के	१०००
३	लुभु एक्सचेन्ज ,,	जे आर एस यु	९७६
४	सानागाउँ एक्सचेन्ज सिद्धिपुर ,,	जे आर एस यु	५००
५	पाटन एक्सचेन्ज =उ.म.न.पा.)	जे आर ए सि के	३४००९
	जम्मा		३९४६९

☞ पि.एस.टि.एन टेलिफोन सेवाबाट सेवा उपलब्ध गाविसहरू: सैबु, सुनाकोठी, वुगमती, खोकना, धापाखेल, ठेचो, हरिसिद्धि, ठैव, विशंखुनारायण, गोदामचौर, भरुवारासि, चापागाउँ, छम्पी, इमाडोल, सिद्धिपुर, टिकाथली, गोदावरी, वडिखेल, लामाटार, लुभु

☞ भि.एच.एफ. र मार्टसबाट सेवा उपलब्ध गाविसहरू: लेले, भारदेव, भट्टेडांडा, शंखु, कालेश्वर र प्यूटार

(श्रोत: नेपाल दुर संचार संस्थान, के.का. भद्रकाली)

३.५.३ रेडियो

रेडियो नेपाल को एक मात्र सर्ट वेभ स्टेशनको रूपमा खुमलटारमा रहेको छ ।

सि.नं.	स्टेशन	फ्रिक्वेन्सी	क्षमता
१	खुमलटार	५००५ किलो हज	१०० किलो वाट
२	खुमलटार	७१६५ किलो हज	१०० किलो वाट

रेडियो स्टेशनहरू

१. रेडियो स्टेशन सैबु
२. रेडियो स्टेशन खुमलटार
३. रेडियो सगरमाथा बखुण्डोल
४. रेडियो कान्तिपुर पुलचोक
५. पर्यावरणिय मञ्च बाँडेगाउ

३.६ सामाजिक सुरक्षा

यस जिल्लामा जिल्ला प्रशासन कार्यालय र महानगरीय प्रहरी परिसर वाट सुरक्षा सम्बन्धी कार्य गर्दै आइरहेको छ ।

३.६.१ यस जिल्ला अन्तर्गत सुरक्षाको दृष्टिकोणले महानगरीय प्रहरी परिसर र मातहत प्रहरी ईकाईहरूले गर्ने एरियाहरू

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय रहेको स्थान	कार्यालयले हेर्ने वडा एरिया
१	म.न.प्र. प्रभाग, मंगलबजार	उ.म.न.पा. १२	वडा नं. ६ (प्रयागपोखरी), ७ (दूपाट), ८ (गुइटोल) ९ (च्यासल), ११ (बल्खु), १२ (मंगलबजार), १६ (सस्तो बजार), १७ (लुकुसी), १८ (गा:बहाल), १९ (मच्छिन्द्रबहाल), २२ (आलक)
२	म.न.प्र. प्रभाग, सानेपा	वार्ड नं. २	वडा नं. २ (सानेपा), ३ (भम्सीखेल), ४ (धोविघाट)
३	म.न.प्र. प्रभाग, सातदोवाटो	वार्ड न १५	वडा नं. १४ (नखीपोट), १५ (सातदोवाटो)
४	म.न.प्र. प्रभाग, लगनखेल	वार्ड न १२	वडा नं. ५ (लगनखेल), १३ (एकान्तकुना)
५	म.न.प्र. प्रभाग, पुलचोक	वार्ड न ३	वडा नं. १ (कुपण्डोल), ३ (पुलचोक), १० (

			कुपण्डोल), २० (नटोल), २१ (पाटनढोका)
६	म.न.प्र. प्रभाग, बाडेगाउं	ठैव-१	गोदावरी, बडीखेल, गोदामचौर, विशंखुनारायण, ठैव
७	म.न.प्र. प्रभाग, चापागाउं	चापागाउं-१	चापागाउं, ठेचो, सुनाकोठी, धापाखेल, छम्पी, भरुवारासी
	म.न.प्र. प्रभाग, चापागाउं	चापागाउं-२	गोटीखेल, मानिखेल, चन्दनपुर, कालेश्वर, ईकुडोल, बुखेल, शंखु
	म.न.प्र. प्रभाग, चापागाउं	चापागाउं-३	गिम्दी, ठूलादुर्लुङ्ग
	म.न.प्र. प्रभाग, चापागाउं	चापागाउं-४	आश्राङ्ग
	म.न.प्र. प्रभाग, चापागाउं	चापागाउं-५	भट्टेडांडा, माल्टा, प्युटार, घुसेल
८	म.न.प्र. प्रभाग, टिकाभैरव	लेले-८	लेले, नल्लु, देविचौर, डुकुछाप, चौघरे, भारदेउ, दलचौकी
९	म.न.प्र. प्रभाग, बुग्मती	सैवु-५	बुग्मती, सैवु, खोकना
१०	म.न.प्र. प्रभाग, लुभु	लुभु-२	लुभु, लामाटार, सानागाउं, सिद्धिपुर, टिकाथली
११	म.न.प्र. प्रभाग, हरिसिद्धि	हरिसिद्धि-२	हरिसिद्धि
१२	म.न.प्र. प्रभाग, ईमाडोल	ईमाडोल-६	ईमाडोल
१३	म.न.प्र. प्रभाग, बल्खु	वार्ड नं. २	बल्खु
१४	म.न.प्र. प्रभाग, पाटनढोका	वार्ड नं. १०	वडा नं. १० (पाटनढोका)
१५	म.न.प्र. प्रभाग, बालकुमारी	वार्ड नं. ८	वडा नं. ८ (गुईटोल ,बालकुमारी)

श्रोत : महानगरीय प्रहरी परिसर, ल.पु.

३.६.२ मुद्दा सम्बन्धी वार्षिक अभिलेख

सि.नं.	मुद्दा शिर्षक	आर्थिक वर्ष		
		०६०।६१	०६१।६२	०६३।६४
१	खुन (कर्तव्य ज्यान)	७	१२	९
२	ज्यान माने उद्योग	५	५	७
३	गर्भ पतन			१
४	विष सेवनबाट आत्महत्या ज्यान	११	११३३	२१
५	आगो लगाई आत्महत्या ज्यान	६	७	४
६	भुण्ड मृत्यु आत्महत्या ज्यान	२९	३९	३२
७	औजारबाट हतियार प्रयोग	१	१	
८	हामफालेर आत्महत्या ज्यान	१		३
९	पानीमा डुबी आत्महत्या ज्यान	१	३	१
१०	जवरजस्ती करणी	४		२
११	जवरजस्ती करणी उद्योग		१	
१२	डांका चोरी	५	१०	७
१३	डांका उद्योग		२	१

१४	रहजनी चोरी	३	८	१
१५	जवरजस्ती चोरी	१३	२	८
१६	नकवजनी चोरी	१०	१७	२४
१७	साधारण चोरी	१	१७	७
१८	प्राचिन स्मारक	४		
१९	लागु औषध	१३०	८	१
२०	केहि सार्वजनिक अपराध		१४७	१००
२१	गैह कानूनी हातहतियार खरखजाना	२२	१	१
२२	ठगी	८	९	३
२३	आतडककारी तथा विध्वंसात्मक अपराध	२	७	९
२४	सरकारी छाप दस्तखत कित्ते		५	६
२५	चन्दा		१	१
२६	जिउ मास्ने बेच्ने		१	
२७	कित्ते । ठगी		१	१
२८	एकको परिक्षा अर्कोले दिएको		१	१
२९	जातिय छुवाछुत			१
३०	सवारी अङ्गभङ्ग			१
३१	सवारी ज्यान	२२	२८	३०
३२	सवारीबाट चौपाया मृत्यु			१
३३	भबितव्य ज्यान	२७	३७	२७
३४	फुटकर ज्यान	२९	४७	३१
३५	नागरिकता प्रमाण पत्र	१		
३६	राहदानी	२	१	
३७	बहु विवाह		५	
३८	जुवा	१		
३९	दुर सञ्चार सम्बन्धी	१		
४०	खोटा टक (खोटा चलन)	१		
	जम्मा	३३५	४३८	३४७

३.७ बित्तिय संस्थाहरु

३.७.१ बैंकहरु

क्र.सं	बैंकको नाम	ठेगाना	टेलिफोन
१	कृषि विकास बैंक	लगनखेल	५५२२०३० र ५५३१८७०
२	नेपाल बङ्गलादेश बैंक	सैबु	५५२००२८
३	हिमालयन बैंक लिमिटेड	पुल्चोक	५५३५५५६ र ५५३५५७९

४.	नेपाल अरब बैंक लिमिटेड	कुपण्डोल	५५२०४३१ र ५५४२८९१
५	स्टेण्डर्ड चार्टर बैंक नेपाल लि.	जावलाखेल	५५४०५६६
६	स्टेण्डर्ड चार्टर बैंक नेपाल लि.	यु.एन.डि.पि.	५५३७३३४
७	एभरेष्ट बैंक लि.	पुल्चोक	५५४९७३९ र ५५४९७३८
८	नेपाल इन्भेष्टमेण्ट बैंक लि.	पुल्चोक	५५२०३४६ र ५५४७८५८
९	हिमालयन बैंक लि.	पुल्चोक	५५३५५५६ र ५५३५५७९
१०	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेड	ललितपुर	५५३८१०३
११	बैंक अफ काठमाडौं	जावलाखेल	५५२४६२४
१२	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेड	टंगाल	५५२१६०९
१३	नेपाल बैंक लिमिटेड	गा:वहाल	५५३३२०४ र ५५३३४६२
१४	नेपाल बैंक लिमिटेड शाखा कार्यालय	पाटन औ. क्षेत्र	५५२१४१३ र ५५३६५८२
१५	नेपाल बैंक लिमिटेड शाखा कार्यालय	कुपण्डोल	५५२२०४० र ५५४६५०७
१६	नेपाल बैंक लिमिटेड शाखा कार्यालय	हरिहरभवन	५५२२०४० र ५५४६५०७
१७	नेपाल बैंक लिमिटेड उपशाखा कार्यालय	जावलाखेल	५५२३०३५ र ५५४७११८
१८	नेपाल बैंक लिमिटेड उपशाखा कार्यालय	चापागाउँ	
१९	कुमारी बैंक	मानभवन	

३.७.२ फाइनेन्स कम्पनीहरु

सि.नं.	नम	ठेगाना	फोन नं.
१	सेन्ट्रल फाइनेन्स कं.	कुपण्डोल	५५२२२८९, ५५३६४२०
२	ललितपुर फाइनेन्स लि.	लगनखेल	५५३६५९८, ५५२३८५०
३	प्रेमियर फाइनेन्स कं.	मानभवन	५५२१०४२, ५५२१२२३
४	गृहेश्वरी मर्चेण्ट बैंकिंग एण्ड फाइनेन्स कं.लि.	जावलाखेल	५५२१५०६, ५५३७४०७
५	जनहित फाइनेन्स कं.लि.	लगनखेल	५५३२७५५
६	जनहित फाइनेन्स कं.लि.	चापागाउँ	५५७०८८०, ५५७१३२८
७	पाटन फाइनेन्स कं.लि.	ललितपुर	

(श्रोत : ने.रा.बैंक, २०६३)

३.७.३ गैर सरकारी संस्था (लघु कर्जा कारोवार गर्ने)

सि.नं.	नम	ठेगाना
१	नेपाल महिला उद्यमी संघ	ललितपुर
२	पाटन विजिनेश एण्ड प्राफेशनल विमेन	

३	नेपाल महिला उत्थान केन्द्र	
---	----------------------------	--

(श्रोत : ने.रा.बैक, २०६३)

३.८ मनोरञ्जनात्मक संस्था

३.८.१ ललितपुर जिल्लामा हाल संचालनमा रहेका सिनेमा हलहरु

सि.नं.	हलको नाम	ठेगाना	फोन नं.	इमेल
१	गुण सिनेमा प्रा.लि.	ग्वाको	५२०६६८	guna@wlink.com.np www.gunacinema.com.np
२	ललित सिने भवन	लगनखेल	५२६४८२	

३.८.२ खेल स्थलहरु

क्र.सं	खेल स्थलहरु	स्वामित्वमा रहेको
१	लगनखेल खेल मैदान	नेपाल सरकारको स्वामित्व तर हाल वुद्धि विकास मण्डलको रेखदेखमा
२	जावलाखेल फुटवल मैदान	जावलाखेल युथ क्लवको रेखदेख
३	भलिवल प्रशिक्षण केन्द्र	भलिवल प्रशिक्षण क्लवको रेखदेखमा
४	ईन्जिनियरिङ्ग क्याम्पस मैदान	ईन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थानको
५	अखिल नेपाल फुटवल संघ मैदान	अखिल नेपाल फुटवल संघको स्वामित्व
६	शुटिङ्ग रेन्ज	रा.खे.प. को स्वामित्व
७	स्वीमिङ्ग कम्पेक्स	रा.खे.प. को स्वामित्व
८	च्यासल खेल मैदान	च्यासल युवा क्लवको रेखदेखमा
९	बालकुमारी खेल मैदान	बालकुमारी युवा क्लवको रेखदेखमा
१०	सानेपा मलपोखरी	नेपाल सरकारको स्वामित्व
११	सुनाकोठी बालकुमारी मन्दिर संगैको मैदान	नेपाल सरकारको स्वामित्व
१२	चापागाउँ - प्याङगाउँ	नेपाल सरकारको स्वामित्व
१३	चापागाउँ वज्रवाराही मैदान	नेपाल सरकारको स्वामित्व
१४	गोदावरी खेल मैदान	नेपाल सरकारको स्वामित्व
१५	क्षेत्र नं १ का खुल्ला मैदानहरु (२०पहाडी गा.वि.स.हरु)	नेपाल सरकारको स्वामित्व

१६	वुंगमती वस स्टप अगाडीको मैदान	नेपाल सरकारको स्वामित्व
१७	चुङगीखेल मैदान	नेपाल सरकारको स्वामित्व
१८	कृपण्डोल - थापाथली पुल रहेको मैदान	नेपाल सरकारको स्वामित्व
१९	इमाडोल गा.वि.स.मा रहेको मैदान	नेपाल सरकारको स्वामित्व
२०	नेपाल कराँते महासंघ जिल्ला प्रमुख डोजो - लगनखेल	उक्त डोजोकै स्वामित्वमा
२१	चापागाउँ कराँते डोजो	डोजोकै स्वामित्वमा

श्रोत : जि.वि.स.

३.८.३ प्रशिक्षण केन्द्रहरु

नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण केन्द्र(स्टाफ कलेज)	जावलाखेल
स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	जावलाखेल
महिला प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	जावलाखेल
व्यावसायिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	सैवु, भैसेपाटी
मौरी पालन तालिम केन्द्र	गोदावरी
कृषि तालिम केन्द्र	हरिहरभवन
मत्स्य पालन तालिम केन्द्र	गोदावरी
राजश्व तालिम केन्द्र	पुल्चोक

श्रोत : जि.वि.स.

खण्ड ४

प्राकृतिक श्रोत तथा बातावरण

४.१ बनजंगल

उपत्यका र पहाडी भू-भागमा विभाजित यस जिल्लामा करीव ३९% हेक्टर वन जंगल क्षेत्र रहेको छ जसमा साल, बांस, कटुस, निगालो, चिलाउने, उत्तिस, कपूर, काइयो, पैयु आदि वनस्पतिहरु रहेका छन् । जसमा हस्तान्तरण भएको सामुदायिक वन १११९०.६२ हेक्टर, कवुलियती वनको क्षेत्रफल १२.२ हेक्टर, धार्मिक वनको क्षेत्रफल २१.१८ हेक्टर (३ गोटा), दर्ता भएको निजी वनको क्षेत्रफल १५८-०-३ रोपनी, संरक्षित वन ८२ हेक्टर र संभाव्य सामुदायिक वन १२५६१ हेक्टर रहेको छ । यि विभिन्न किसिमको वनजंगलबाट १३४०४ घरपरिवार लाभान्वीत भएका छन् । यहाँका वनजंगलमा दुर्लभ काँडे भ्याकुर (Spiny babbler) ,बाघ, भालु, वनेल, हरिण, चितुवा, मृग जस्ता जनावर लगायत कालीज, तित्रा, भद्राई, ढुकुर जस्ता पन्छीहरु पनि रहेका छन् । यस जिल्लामा पाइने

प्रमुख जडीबुटीहरूमा - खदिलो, अखुरो, बांसक, निम, कवाई काली काष्ठ, कालोहलेदो, पेटारो, भक्ति अमिलो, लक्की पेडियम, कालो याकल, वन तरुल, घोड थारे, काफल, घिकोलो, जेठीमधु, तेजपत्ता, पाखन वेत, ठूलो ओखती, टिम्मुर, कुटमिरो, गुंदरगानो, कुटसिमलो, दर्शन पिपल, उम्लोकी रात, जुडेलो, कोमयल, वाडुल पात, लंका सानी, खरेटो, कुटीलो, वन फर्सि, मासहटी, धस्रिंगरे, गुज्रो, बोभो, अमश, जटामसी, कान्चिनो, जडेतो, मजिटो, जमानी मान्छो, नुन ढिकी, भ्याकुर, पर्चापात आदि हुन् ।

(श्रोत : कृषि र जि.वन कार्यालय)

४.१.१ वनजंगलको किसिम

क्र.सं	किसिम	मुख्य प्रजातिहरू
१	उच्च पहाडी भाग	खसु, धुपीसल्ला, गुरांस
२	मध्य पहाडी भाग	चिलाउने, कटुस, सल्ला, फलाट
३	समथर भाग	खयर, साल, अस्ना

स्रोत: जि.वि.स.ल.पु.

४.२ नेपाल बनस्पति उद्यान :-

अधिराज्यको विभिन्न प्रदेशमा पाइने बनस्पतिहरूको प्रदर्शन गर्ने उद्देश्यले २०१९ सालमा स्थापना गरिएको हो । प्रकृति प्रेमीहरूको लागि प्राकृतिक वातावरण सिर्जना गर्ने यस उद्यानको अर्को उद्देश्य रहेको छ । यो १,५१५ मी. अर्थात ४,९६९ फीट को उचाईमा ८२ हेक्टर को क्षेत्रफलमा विभिन्न नगैँचाहरू, २६६ प्रकारको रुखहरू, भारबुट्टा, जडीबुडीहरू, लहराहरू अधिराज्यवाट संकलन गरेर राखिएका छन् । लेकाली तथा उष्ण प्रदेशमा हुने बोट विरुवा र बनस्पतिहरू समेत प्रदर्शनको लागि उपयुक्त भवनहरू निर्माण गरिएका छन् । यहाँको औषत तापमान वैशाख-जेष्ठ मा २० देखि ३० से.ग्रे. र पुष माघमा १८ देखि ० से.ग्रे. भन्दा पनि कम रहन्छ । यहाँ प्रति वर्ष सरदर १९०० मि.लि. वर्षा हुन्छ । यस क्षेत्रको जैविक विविधताको रूपमा २५ प्रजातिका जनावरहरू, २९० प्रजातिका पंक्षीहरू, २५० प्रजातिका पुतलीहरू र ५७३ फूल फूलने बनस्पतिहरू हुन् । यस उद्यानको प्रतिक चिन्हको रूपमा बन लसुन राखिएको छ ।

४.२.१ आ.व. २०६२/६३ मा अबलोकन गर्न आएका स्वदेशी तथा विदेशीहरूको बिबरण :

क्र.सं.	अवलोकनकर्ता	संख्या
१.	विद्यार्थी	४४७४१
२.	नेपाली	१२३५००
३.	सार्क मुलुक	५७३
४.	अन्य एसियन मुलुक	११४
५.	अन्य मुलुक	१६७९

४.२.२ उद्यानभित्र भएका बनस्पतिहरू सम्बन्धि विवरण

Native Tree			
Botanical Name	Local Name	Botanical Name	Local Name
Abnies spectabilis	Talispatra	Juglans regia	Hade Okhar
Acer oblongum	Phirphire	Lagerstroemia indica	Asare Phool

<i>Aesandra butyracea</i>	Chiuri	<i>Ligustrum indicum</i>	Kanike
<i>Aesculus indica</i>	Lekh Pangra	<i>Lindera nacusua</i>	Pahelo Khapate
<i>Albizia julibrissin</i>	Rato Siris	<i>Lindera pulcherrima</i>	Phusure
<i>Alnus nepalensis</i>	Utis	<i>Litsea monopetala</i>	
<i>Bauhinia purpurea</i>	Tanki	<i>Maesa chisia</i>	Bilaune
<i>Bauhinia variegata</i>	Koiralo	<i>Mallotus philippinensis</i>	Sindure
<i>Bombax ceiba</i>	Simal	<i>Michelia Champaca</i>	Chanp
<i>Brassiopsis hainla</i>	Seto Chuletro	<i>Myrica esculenta</i>	Hade Kafal
<i>Caesaria graveolens</i>		<i>Myrsine capitellata</i>	Bakle Pat
<i>Castanopsis hystrix</i>	Patale Katus	<i>Myrsine semiserrata</i>	Seti Kath
<i>Castanopsis indica</i>	Dhale Katus	<i>Osmanthus fragrans</i>	Siringe
<i>Castanopsis tribuloides</i>	Musure Katus	<i>Persea odoratissima</i>	Kaulo
<i>Cedrus deodara</i>	Devdaro	<i>Pinus roxburghii</i>	Rani Salla
<i>Choerospondias axillaries</i>	Lapsi	<i>Pinus wallichiana</i>	Khote Salla
<i>Cinamomum glanduliferum</i>	Malagiri	<i>Podocarpur neriifolius</i>	Gunsi
<i>Cinamomum glaucescens</i>	Sugandh Kokila	<i>Prunus cerasoides</i>	Painyu
<i>Cinamomum tamala</i>	Tejpat	<i>Prunus nepalensis</i>	Jangali Aaru
<i>Craeteva unilocularis</i>	Sipligan	<i>Pyrus pashia</i>	Mayal
<i>Cupressus torulosa</i>	Raj Salla	<i>Quercus glauca</i>	Phalat
<i>Dalbergia sissoo</i>	Sisoo	<i>Quercus lanata</i>	Banjh
<i>Daphniphyllum himalense</i>	Raktachandan	<i>Quercus semecarpifolia</i>	Khasru
<i>Enretia acuminata</i>	Chilli	<i>Rhododendron arboreum</i>	Lali Gurans
<i>Engelhardtia spicata</i>	Mauwa	<i>Rhododendron barbatum</i>	Kalo Chimal
<i>Erythrina arborescens</i>	Theki Kath	<i>Rhododendron campanulatum</i>	Nilo Chimal
<i>Eugenia Jambolana</i>	Jamun	<i>Rhus succedanea</i>	Rani Bhalayo
<i>Euonymus hamiltonianus</i>	Nile Danthe	<i>Rhus Wallichii</i>	Bhalayo
<i>Eurya acuminata</i>	Jhingane	<i>Saurauria napaulensis</i>	Gogan
<i>Ficus aciculata</i>	Timila	<i>Schima wallichii</i>	Chilaune
<i>Ficus lacor</i>	Kabro	<i>Swida capitata</i>	Dimar
<i>Ficus nemoralis</i>	Dudhilo	<i>Symplocos paniculata</i>	Sano Lodo
<i>Ficus subincisa</i>		<i>Terminalia bellirica</i>	Barro
<i>Fraxinus floribunda</i>	Lankuri	<i>Toona Ciliata</i>	Tooni
<i>Ilex excelsa</i>	Punwale	<i>Zizyphus incurva</i>	Kande Bayer

Exotic Trees			
Botanical Name	Local Name	Botanical Name	Local Name
<i>Ailanthus altissima</i>	Varnish Tree	<i>Pinus thunbergii</i>	Japanese Black Pine
<i>Callistemon citrinus</i>	Bottlebrush	<i>Platanus orientalis</i>	
<i>Cassia simea</i>		<i>Podocarpus nagi</i>	
<i>Castanea sativa</i>	European Chestnut	<i>Populus deltoides</i>	Poplar
<i>Celtis australis</i>	European Nettle wood	<i>Prunus incisa</i>	
<i>Cinnamomum camphora</i>	Camphor	<i>Prunus lannesiana</i>	
<i>Cryptomeria japonica</i>	Japanese Cryptomeria	<i>Prunus persica</i>	
<i>Eucalyptus citriodora</i>	Scented Eucalyptus	<i>Prunus serotina</i>	Black Cherry
<i>Ficus Sp.</i>		<i>Pyrus Communis</i>	
<i>Grevillea robusta</i>	Silky Oak	<i>Quercus dentata</i>	
<i>Jacaranda mimosaefolia</i>	Jacaranda	<i>Quercus rubra</i>	Red Oak
<i>Liriodendron tulipifera</i>	Tulip tree	<i>Salix sp.</i>	
<i>Magnolia grandiflora</i>	Bullbay	<i>Sequoia semprevirens</i>	Red Wood
<i>Melia azederach</i>	China Berry	<i>Pinus thunbergii</i>	Japanese Black Pine

Shrubs			
Botanical Name	Local Name	Botanical Name	Local Name
<i>Ardisia macrocarpa</i>	Damai Phal	<i>Pyracantha crenulata</i>	Ghangaru
<i>Barleria cristata</i>	Bhede Kuro	<i>Reinwardtia indica</i>	Pyauli
<i>Berberis aristata</i>	Chutro	<i>Rhamnus napalensis</i>	Chile Kath
<i>Coriaria nepalensis</i>	Machhaino	<i>Rosa brunonii</i>	Bhainsi Kanda
<i>Elaeagnus infundibularis</i>	Madilo	<i>Rubus ellipticus</i>	Ainselu
<i>Gaultheria fragrantissima</i>	Dhasingare	<i>Rubus rugosus</i>	Goru Ainselu
<i>Hypericum uralum</i>		<i>Sarcococca coriacea</i>	Phitphiya
<i>Lasminum humile</i>	Jayee	<i>Viburnum mullaha</i>	Ganmane
<i>Mahonia napaulensis</i>	Jamane Mandro	<i>Xylosma controversum</i>	Dande Kande
<i>Myrsine Africana</i>	Chapra	<i>Pyracantha crenulata</i>	Ghangaru

Parasite Plants		Exotic Shrubs	
Botanical Name	Local Name	Botanical Name	Local Name
<i>Cuscuta reflexa</i>	Amaralata	<i>Hibiscus mutabilis</i>	Ranga Badal
<i>Scurrula parasitica</i>	Ainseru	<i>Jasminum mesnegi</i>	Jayee
		<i>Lantana camera</i>	Ban Khareto
		<i>Spiraea corymbosa</i>	Seto Khareto

Climbers			
Botanical Name	Local Name	Botanical Name	Local Name
<i>Bauhinia vahlii</i>	Bhorla	<i>Rubus acuminatus</i>	Rato Ainselu
<i>Cissampelos pareira</i>	Batule Pat	<i>Smilax aspera</i>	Kukur Daino
<i>Dioscorea bulbiphyllya</i>	Ban Tarul	<i>Smilax lanceifolia</i>	Chhatiwan
<i>Dioscorea deltoidea</i>	Bhyakur	<i>Stephania elegans</i>	
<i>Hedera nepalensis</i>	Pipal Pate	<i>Tertrastigma serrulatum</i>	Pani Lahara
<i>Rubia manjith</i>	Majitho	<i>Trichosanthes wallichiana</i>	Ban Pharsi

Herbs			
Botanical Name	Local Name	Botanical Name	Local Name
<i>Achyranthes bidentata</i>	Datiwan	<i>Impatiens cylindrica</i>	Siru
<i>Ageratum conyzoides</i>	Canmane Chans	<i>Lotus corniculatus</i>	Khesari
<i>Artemisia indica</i>	Titepati	<i>Ophiopogon intermedius</i>	Ban Supari
<i>Capeslla bursa pastoris</i>	Tori Ghans	<i>Osbeckia stellata</i>	Rato Chulesi
<i>Cardamine scutata</i>	Chamsure Jhar	<i>Oxalis corniculata</i>	Chari Amilo
<i>Centella asiatica</i>	Ghodatapre	<i>Parachetus communis</i>	Jangali Badam
<i>Chenopodium album</i>	Bethe	<i>Persicaria barbata</i>	Pire Jhar
<i>Chenopodium ambrosoides</i>	Rato Latte	<i>Persicaria capitata</i>	Raknaule
<i>Circium wallichii</i>	Thakal	<i>Persicaria hydropiper</i>	Pire Jhaar
<i>Clinopodium umbrosum</i>	Bilajor	<i>Phyllanthus parvifolius</i>	Khareto
<i>Commelina benghalensis</i>	Kane Sag	<i>Picris hieracioides</i>	Dudhe
<i>Curculigo orchioides</i>	Museli/Shyal Dhoti	<i>Plantago erosa</i>	Ispagol
<i>Cynodon dactylon</i>	Dubo	<i>Plaectranthus striatus</i>	Masino Charpate
<i>Desmodium</i>	Sakhino Jhaar	<i>Poa annua</i>	

heterocarpum			
Demodium microphyllum	Bute Kanike	Rhynchosytilis retusa	Ghoge Gava
Dichrocephala integrifolia	Hachhiuka Jhar	Rotala rotundifolia	Sim Jhaar
Drymaria diandra	Abijalo	Rumex nepalensis	Halhale
Duchesnea indica	Bhuin Kafal	Scutellaria barbata	Babari Ghans
Eupatorium adenophorum	Banmara	Scutellaria discolor	Nile Butte Chans
Gentiana capitata	Hans Phool	Scutellaria scandens	Butte Ghans
Gentina pedicillata		Setaria geniculata	
Geranium nepalense		Solanum nigrum	Kalo Bihi
Globa clarkei	Devi Saro	Spilanthes acmella	Lato Ghans
Gynura cusimbua		Spiranthes sinensis	
Hydrocotyle sibthorpioides	Sano Ghodtapre	Strobilanthes atropurpureus	
Hypericum elodeoides		Trifolium repens	Beuli
Hypericum japonicum	Kanike Phool	Vicia angustifolia	Kutiuli Kosa
Impatiens scabrida	Tiuri	Zephranthes carinata	

Ex-Situ Conservation of Medicinal Plants			
Botanical Name	Local Name	Botanical Name	Local Name
Acorus calamus	Bojho	Mentha arvensis	Pudina
Aestilbe rivularis	Thulo Aukhadhi	Mentha spicata	Pudina
Aloe barbadense	Ghyu Kumari	Podophyllum hexandrun	Laghupatra
Asparagus filicinus	Ban Kurilo	Potentilla fulgens	Bajradanti
Asparagus racemosus	Satawari	Rauwolfia serpentina	Sarpagandha
Bergenia ciliate	Pakhanbhed	Rhododendron anthopogon	Sunpate
Fumaria indica		Rhododendron arboreum	Lili Gurans
Justicia adhatoda	Asuro	Solanum aculitisimum	Kantakari
Melia azederach	Bakenu	Viola serpens	Ghatte Ghans
Acorus calamus	Bojho	Vitex negundo	Simali

Ex-Situ Conservation of Edible Plants			
Botanical Name	Local Name	Botanical Name	Local Name
Bauhinia butyracea	Chiuri	Thea sinensis	Chiya
Cinnamomum tamala	Tejpat	Zanthoxylum armatum	Timur
Eriobotrya japonica	Jure Kafal	Cymbopogon citrinus	Leman Grass
Houttunia cordata	Gandhe	Digitalis Purpurea	Digitalis
Oenanthe linearis		Taraxacum sp.	Tuki Phool
Phytolacca acinosa	Jaringo	Taxus wallichiana	Loth Salla
Stranvaesia nussia	Jure Mayal	Valeriana jatamansii	Sugandhawal

४.३ सदर चिडियाखाना :

४.३.१ चिडियाखाना हेर्न आउने दर्शकहरुको बिबरण

आ.ब.	संख्या	आ.ब.	संख्या
------	--------	------	--------

२०५३।५४	७२२,८३१	२०५८।५९	८१६,८९६
२०५४।५५	७२६,६५६	२०५९।६०	८४३,५४९
२०५५।५६	६६०,८८४	२०६०।६१	७७७,७८८
२०५६।५७	७०७,५२९	२०६१।६२	८८७,७४४
२०५७।५८	९५८,२१५	२०६२।६३	८९५,७८१

४.३.२ पशुपंक्षिहरुको विवरण

Mammals

S. No	Common Name	Scientific Name	Total	Male	Female	Infants	Un known
1.	Asian Elephant	Elephus maximus	1		1		
2.	Assames Monkey	Macaca assamensis	3	1	2		
3.	Barking Deer	Muntiacus muntjak	14	5	9		
4.	Black Buck	Antilope cervicarpa	44	21	23		
5.	Blue Bull	Boselaphus tragacamelus	6	3	3		
6.	Blue Sheep	Pseudois nayaur	1		1		
7.	Clouded Leopard	Neofelis nebulosa	2	1	1		
8.	Common Langur	Semnophticus entellus	3	2	1		
9.	Common Palm Civet	Panthera pardus	4	2	2		
10.	Common Palm Civet	Paradoxurus hermaphroditus	1	1			
11.	Guinea Pig	Cavia aperea	25				25
12.	Himalayan Black Beer	Ursus thibetanus	3	3			
13.	Himalayan Palm Civet	Paguma larvatta	1		1		
14.	Hippopotamus	Hippopotamus amphibious	2	1	1		
15.	Indian Giant Squirrel	Ratufa indica	2	1	1		
16.	Jackal	canis aureus	3	3			
17.	Jungle Cat	Felis chaus	4	1	2	1	
18.	Large Indian Civet	Viverra zibetha	2	2			
19.	Leopard Cat	Felis bengalensis	2	1	1		
20.	Lion Tailed Macaque	Macaca silenus	1	1			
21.	One Horned Rhinoceros	Rhinoceros unicornis	2	1	1		
22.	Porcupine Rabbit	Histrix indica	3	3			
23.	Rabit	Oryctolagus cuniculus	22				22
24.	Royal Bengal Tiger	Panthera tigris	5	4	1		
25.	Siamang	Hylobates syndactylus	2	1	1		

26.	Sloth Bear	Melurus ursinus	1		1		
27.	Spotted Deer	Axis axis	25	10	15		
28.	Striped Hyena	Hyaena hyaena	2		2		
29.	Swamp Deer	Cervus duvauceli	2	2			
30.	White Mice	Mus musculus	14				14
31.	Wild Buffalo	Bubalus bubalis	2	1	1		
			204	71	71	1	61

Reptiles

S.No.	Common Name	Scientific Name	Total	Male	Female	Infants	Unknown
1	Asiatic Rock Python	Python molurus	2	2			
2	Chine Aligator	Alligator sinesis	1				1
3	Cobra	Naja naja	2				2
4	Common Monitor Lizard	Varanus bengalensis	1	1			
5	Gharial Crocodile	Gavialis gangeticus	2		1		
6	Giant Land Tortoise	Testudo gigantia	3	3			
7	Indian Roofed Turtle	Kachuga tectum	1				1
8	Red eared Slider (Turtle)	Trachemys scripta elegans	6	1	4		1
9	Red Sand Boa	Erys johni	1				1
10	Tricarinate Hill Turtle	Melanochelys tricarinata	1	1			
	Total		20	9	5		6

Fishes

S.No.	Common Name	Scientific Name	Total	Male	Female	Infants	Unknown
1	Black Reditail Shark	Struthio camelus	5				5
2	Black Tiger Shark	Panguasius sutchi	23				23
3	Blue Gourami	Trichogaster trichopterussumatre	14				14
4	Calico Goldfish		20				20
5	Kissing Gourami	Helostoma temmincki	18				18
6	Koi & Manila Carp	Cyprinus carpio	23				23
7	Pearlskill Goldfish	Carassius sp.	1				1
8	Red Goldfish		30				30
9	Red Oranda	Carassius sp	39				39

10	Red Parrot fish		10				10
11	Silver Dollar Fish	Melynnis argenteus	2				2
12	Subun King	Carassius sp.	12				12
13	Sucker Mouth	Hypostomus sps	9				9
14	Tinfoil Barb	Barbus schwanenfeld	24				24
15	White Redtail Shark	Epalzeorhynchus frenatus	3				3
16	White Tiger Shark		3				3
17	Yellow & Blue Aurtus		195				195
			431				431

Birds

S. No.	Common Name	Scientific Name	Total	Male	Fem ale	Infa nts	Un known
1	African Ostrich	Struthio camelus	1		1		
2	Alexandrine Parakeet	Psittacula eupatria	6				
3	Bank Myna	Acridotheres ginginianus	2				
4	Bar Headed Goose	Anser indicus	3	3			
5	Barn Owl	Tyto alba	3				
6	Black headed Ibis	Threskiornis melanocephalus	7				
7	Black Headed Munia	Lonchura Malacca	11				
8	Black Kite	Milvus migrans	5	1	3		
9	Black Necked Stork	Ephippiorhynchus asiaticus	2	1	1		
10	Budgerigar	Melopsittacus undulates	4				
11	Chukor Partridge	Alectoris graeca	1	1			
12	Cockatiel	Nymphicus hollandicus	6				
13	Comb Duck	Sarkidiornis melanotos	2	2			
14	Common Crane	Grus grus	1				
15	Common Peafowl	Pavo cristatus	4	1	2	1	
16	Common Shelduck	Tadorna tadorna	2	1	1		
17	Crested Serpent Eagle	Spilornis cheela	1				
18	Crimson horned Pheasant	Tragopan satyra	1				
19	Demossile Crane	Grus virgo	1				
20	Dusky Eagle Owl	Bubo coromandus	1				
21	Eurasian Collared dove	Streptopelia decaocto	5				
22	Eurasian Eagle Owl	Bubo bubo	2				
23	Eurasian Spoonbill	Platalea leucorodia	2				
24	Fantail Pigeon	Family Columbidae	3	2	1		
25	Golden Pheasant	Chrysolophus Pictus	15	7	6	2	
26	Grey Heron	Ardrea cinerea	1		1		
27	Greylag Goose	Anser anser	74				
28	Himalayan Monal	Lophophorus impejanus	3	1	2		
29	Indian Silverbill	Lonchura malabarica	3				
30	Kalij Pheasant	Lophura leucomelanos	6	3	3		

31	Lady Amherst Pheasant	Chrysolophus Amherstiae	6	3	2	1	
32	Lasser Adjutant	Leptoptilos javanicus	2	1	1		
33	Lesser Whistling duck	Dendrocygma javanica	2				2
34	Lorikeet	Domicella domicella	3				3
35	Oriental Pied Hornbill	Anthrocerus albirostris	3	1	1		
36	Peach faced love Bird	Agapornis roseicollis	8				8
37	Peregrine Falcon	Falco peregrinus	1				1
38	Pink Crested Cockatoo	Cacatua moluccensis	2				2
39	Red Avadavat	Amandava amandava	6	1			6
40	Red billed blue magpie	Urocissa erythrorhyncha	1				
41	Red brested Parakeet	Psittacula alexandri	2				2
42	Red Collared Dove	Streptopelia tranquebarica	4				4
43	Redheaded Vulture	Sarcogyps calvus	1				1
44	Ring Necked Pheasant	Phasianus colchicus torquatus	1	1			
45	Rose Ringed Parakeet	Psittacula krameri	10				10
46	Rosy Pastor	Strunus roseus	1				1
47	Ruddy Shelduck	Tadorna Ferruginea	4	2	2		
48	Sarus Crane	Grus antgone	2	1	1		
49	Scaly breasted Munia	Lonchura punctulata	21				21
50	Silver Pheasant	Lophura nectinea	7	4	3		
51	Sulpher Crested Cockatoo	Cacatua galerita	9				9
52	Weaver	Ploceus spp.	3	2	1		
53	White Cockatoo		3				3
54	White Dove	Columba sp.	1				1
55	White Eyed Buzzard	Bustastur teesa	1				1
56	White Naped Crane	Grus vipio	2		1		1
57	White Pelican	Pelecanus onocrotalus	4	2	2		
58	White Stork	Ciconia ciconia	1				1
59	White rumped Vulture	Cyps bengalensis	1				1
60	Wood Duck	Aix sponsa	2	1	1		
		Total	292	43	37	4	208

खण्ड ५ उद्योग तथा व्यापार

५.१ घरेलु तथा साना उद्योग

ललितपुर जिल्लालाई राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय जगतमा यसको उत्पादनले चिनाउन पर्दा धातु, काष्ठ, प्रस्तरका मूर्ति लगायत धातुका विभिन्न भाँडा वर्तनहरूको नाम अग्रस्थानमा आउने गर्दछ । परापूर्वकाल देखि नै ललितपुर जिल्लामा परम्परागत सीप प्रयोग गर्ने जातीय समुदायहरूको वाहुल्यता रहेको छ । धेरैजसो उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र बसोवास गर्ने नेवार समुदायमा (मुख्य गरी शाक्य) ले सुनचाँदीको गहना, तामा पित्तलको मूर्ति र ताम्राकारहरूले तामा पित्तलका भाँडा वर्तन बनाउने पेशा पूख्यौली पेशाको रूपमा हालसम्म पनि अगाल्दै आएका छन् । यस बाहेक खोकनामा स्थानीय मिलमा पेलिने तोरीको तेल, ठेचोमा उत्पादन हुने खुवा, बुंगमतीमा काष्ठजन्य हस्तकलाका सामान लगायत नगर क्षेत्रको भिन्ड्रे

वहाल लगायतका क्षेत्रहरूमा स्टोन कार्बिड सम्बन्धी उत्पादनहरू आफ्नै महत्व र मौलिकता रहदै आएको छ । लुभु र ठैव क्षेत्रहरूका गाउँ विकास समितिहरूमा नेवार समुदायहरूले उत्पादन गर्ने टेक्सटाइल कपडा, बडिखेल, चापागाउँ (प्याङ्गाउ) गाउँ विकास समितिमा तथा दक्षिण भेगका पिछुडिएका जनजाती (पहरी) आदिहरूले उत्पादन गर्ने बेतवाँसका घरायसी सामाग्रीहरू पनि स्थानीय विशिष्ट उत्पादनहरूमा पर्दछन् । विगतका केहि वर्षहरूमा भने विभिन्न प्रकारका निमार्ण सामाग्रीहरू जस्तै गोदावरीको मार्बल तथा हुंजा, हरिसिद्धिको चाईनिज इट्टा भट्टाहरूबाट उत्पादित इट्टाहरूको साथै अन्य आधुनिक घरायसी सामाग्री कार्पेट, पश्मना, होजियरी लगायत गार्मेन्ट उद्योगहरू पनि जिल्लामा केही हदसम्म फस्टाउदै गएको पाइन्छ ।

५.१.१ घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयमा दर्ता भएका विभिन्न आ.व. सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	आर्थिक वर्ष	उद्योग दर्ता	रोजगार	नविकरण
१	२०५०।५१	५६०	५७१८	७६७
२	२०५१।५२	४२०	६४९८	९९७
३	२०५२।५३	४७३	९८६९	९९३९
४	२०५३।५४	४१५	८९१२	१०४०
५	२०५४।५५	४२९	९७२५	९९६
६	२०५५।५६	४७१	७८८४	१११५
७	२०५६।५७	५५३	८८७३	९८०
८	२०५७।५८	३८८	४२८१	१२६२
९	२०५८।५९	४४६	४९६१	१३५७
१०	२०५९।६०	३२१	३९८९	१०८४
११	२०६०।६१	४१२	६७४८	१२१०
१२	२०६१।६२	३८९	४६४३	११८८
१३	२०६२।६३	४१२	२६३३	१०९८

श्रोत: घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय

५.१.२ साना तथा घरेलु उद्योगको प्रकार अनुसारको विवरण

सि.नं.	आर्थिक वर्ष	साना उद्योग तर्फ			घरेलु उद्योग तर्फ			कूल
		प्राईभेट फर्म	साभेदारी फर्म	प्रा.लि.	प्राईभेट फर्म	साभेदारी	प्रा.लि.	
१	०६०।६१	२६२	४१	४६	५२	७	४	४१२
२	०६१।६२	२५६	२४	५६	५०	३		२८९
३	०६२।६३	२६९	२०	३७	६२	२	२	३९२

स्रोत: घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय

५.१.३ घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयबाट दिइएको तालिम सम्बन्धी विवरण

तालिमको विषय	महिला		पुरुष		जम्मा	
	०६१।६ २	०६२।६३	०६१।६ २	०६२।६ ३	०६१।६२	०६२।६३
उच्चमशिलता तालिम	३०	५४	२	१२	३२	६६
अचार	९				९	
बेकरी	४७	३६	६	३	५३	३९
हाते होजियरी	१२				१२	
एडभान्स शिलाई	१६				१६	
पपड, दालमोठ, बेकरी	२४		१		२५	
डल्ला भोल साबुन	६	४८	३	५	९	५३
छुवाली।बेतबांस हस्तकला	१९	२	१		२०	१४
मैनबत्ती	२२	२७	४	६	२६	३३
च्याउ खेती	१०	१७	१०	१	२०	१८
शिलाइ।कटाइ तालिम(वेसिक)		५७		७		६४
थान्का पेन्टिंग		२		९		११
झण्डिकाफ्ट		१४		१		१५
खाम फाइल बनाउने		१३				१३

५.२ दुध चिस्यान केन्द्र विवरण:

१	लेले टिकाभैरव (दुग्ध विकास संस्थान अन्तर्गत संचालन)
२	सीताराम गोकुल (दुध चिस्यान केन्द्र प्रा.लि)
३	हिमालय प्रा.लि., लगनखेल
४	काठमाण्डौ डेरी टिकाभैरव

५.३ सेवा सम्बन्धि उद्योगहरु

कपाल सजावट सम्बन्धि उद्योगहरुको संख्या	:	२४६
फोटोग्राफी सम्बन्धि उद्योगहरुको संख्या	:	९६
कम्प्युटर सम्बन्धि उद्योगहरुको संख्या	:	६४
यातायातका साधन विक्री, मर्मत संभार सम्बन्धि	:	१९२
विद्युतिय सामग्री मर्मत संभार सम्बन्धि	:	१२७

(श्रोत: के.त.वि.)

५.४ डिपार्टमेन्टल स्टोरहरु:

१. जिम्नी ग्रोसर मार्केट	जावलाखेल
२. नमस्ते सुपर मार्केट	पुल्चोक
३. साभा भवन	लगनखेल
४. ललितपुर विशाल बजार	पुल्चोक

ललितपुरमा अरु धेरै डिपार्टमेन्टल स्टोरहरु रहेका छन् ।

५.५ ललितपुरमा रहेका मुख्य मुख्य उद्योगहरुको विवरणहरु :

सि.नं.	उद्योगको नाम	संख्या
१.	हाते कागज उद्योग	११
२.	दुग्ध उत्पादन सहकारी संस्था	१०
३.	डिजिटल कलर ल्याब	३

४.	टेक्सटाइल उद्योग	१९
५.	प्लाष्टिक उद्योग	१२
६.	विज्ञापन एजेन्सी	७
७.	औषधि व्यवसायी	१००
८.	हाण्डीक्राफ्ट उद्योग	२१०
९.	गलैचा उद्योग	५८
१०.	गार्मेण्ट उद्योग	१९

खण्ड ६ कृषि सम्बन्धी विवरण

यस जिल्लामा खाद्यान्न बालीहरु धान, मकै, गहुं, कोदो, फापर, जौ, भटमास, केराउ, आलु खेती गरिन्छ भने फलफूल बालीमा स्याउ, ओखर, नासपाती, सुन्तला, केरा, कागती आदिको साथै व्यापक रुपमा तरकारी खेती एवं कफी अलैची जस्ता नगदे बालीहरु पनि खेति गरिन्छ ।

६.१ कृषि गणना सम्बन्धि बिबरण (२०५८।५९)

६.१.१ आकार अनुसार कृषि चलनको बिबरण

कृषि चलनको विवरण	संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)
आफ्नै जग्गा नभएको	४९	०.१
आफ्नो जग्गा भएको	३२५४५	९९५८.५
०.१ हे. भन्दा कम	७६६०	४०८.६
०.१ - ०.२ हेक्टर	८१७९	११३३.२
०.२ - ०.५ हेक्टर	१०३०५	३२२४.२
०.५ - १ हेक्टर	५०१६	३३७५.५
१ - २ हेक्टर	१३१०	१६६४.८
२ - ३ हेक्टर	७४	१५२.१
जम्मा	३२५९४	९९५८.६

(श्रोत: के.त.वि.)

६.१.२ स्वामित्व अनुसार कृषि चलनको बिबरण

कृषि चलनको विवरण	एकल स्वामित्व				बहु स्वामित्व			
	आफ्नै		भाडामा		संख्या	क्षेत्रफल (हे.)		
	संख्या	क्षेत्रफल(हे.)	संख्या	क्षेत्रफल(हे.)		आफ्नै	भाडामा	अन्य
आफ्नै जग्गा नभएको	२५	०.१						
आफ्नो जग्गा भएको (हेक्टर)	२६७९३	८६९२.९	४४५	६६.६	५३८७	६२७.१	५६०.६	११.२
०.१ भन्दा कम	६२५२	३१९.८	२२२	१३.८	११८६	२७.९	४७.१	
०.१ - ०.२	६२०२	८५६.१	१४८	२४	१८२९	८३.४	१६७.७	२
०.२ - ०.५	८३२८	२६४७.४	४९	१२.४	१९२७	२८८.३	२६७.८	८.३
०.५ - १	४५७२	३०७७.८	२५	१६.४	४२०	२०८.४	७२	०.९
१ - २	१२८५	१६३९.७			२५	१९.१	६.१	
२ - ३	७४	१५२.१						
जम्मा	२६७३७	८६९३.९	४४५	६६.६	५३८७	६२७.१	५६०.६	११.२

(श्रोत: के.त.वि.)

६.१.३ विभिन्न बालीहरुको क्षेत्रफल हेक्टरमा

सि. नं.	बाली	२०५७/५८	२०५८/५९	२०५९/६०	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६१/६२
१	धान	५२४९	५२४९	५२०५	४६५५	४६४०	४६४०
२	गहुँ	४२७५	४१२५	४०९५	४०६५	४०६०	४०६०
३	मकै	९४७०	९४७०	९१२५	८६४९	८६४५	८६४०
४	कोदो	६३७	६२५	६२०	६१०	६०८	६०८
५	फापर	४७	४५	४३	४१	४१	४२
६	जौ	२३९	२३५	२३०	२२५	२२५	२२५
७	तेलहन	२२१२	२२१५	२२२०	२२२५	२२२६	२२२७
८	दलहन	२५५	२६०	२६५	२७०	२७०	२७२
९	कफि	२९	४०	३५	४०	५८	३५
१०	तरकारी	१९५५	२१८०	२३३०	२४९२	२६१५	२७८३
११	फलफूल	५७२	६२८	६६४	६७१	६७१	६६२
१२	आलु	८१५	८५०	८७५	९००	९५०	९५७
१३	मसला	७८	८८	९५	९८	९८	१०२
१४	च्याउ	०	०	०	०	०	०
१५	मत्स्य	१०४६	६	६	६	६	६

६.१.४ विभिन्न बालीहरुको उत्पादन मे.टन मा

सि. नं.	बाली	२०५७/५८	२०५८/५९	२०५९/६०	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६१/६२
१	धान	२८१८७	२८१८७	२४६६३	२२८०९	२३६६४	२५१९५
२	गहुँ	८९७८	८९९६	११९१८	१२११४	११३६८	१०९३२
३	मकै	२७४६३	२७४६३	२२२२७	२३३५२	१२५४१	२७०४३
४	कोदो	७३२	७३१	७४४	७३२	७२९	६६९
५	फापर	४०	४१	३९	३८०	४१	४२
६	जौ	२६३	२६३	२६४	२६३०	२६३	३६०
७	तेलहन	१४३७	१५५०	१५५४	१६०२	१६०२	१५५९
८	दलहन	१६३	१७४	१८५	२१६	२१६	१९०
९	कफि	२९	८०	४१	५८	८४	३३
१०	तरकारी	२७४६६	३३०३९	३८५६३	४२६१२	४७०७०	५१४३०
११	फलफूल	६८२०	७६३८	८२७४	८३००	८७२३	८९३७
१२	आलु	९९४३	११०५०	११८१२	१२९००	१४२५०	१५७९०
१३	मसला	२५६	३५२	३९९	४२१	४४१	५४५
१४	च्याउ	३०	३०	३०	३५	४०	४०
१५	मत्स्य	१८.८३६	११.२९८	१२	१२	१२	१२

श्रोत: जि.कृ.वि.कार्यालय

६.१.५ प्रमुख कृषिजन्य वस्तुहरुको औसत खुद्रा मूल्य विवरण

(इकाई के.जी.मा)

क्र.सं.	वस्तुको नाम	०५७/५८	०५८/५९	०५९/६०	०६०/६१	०६१/६२	०६२/६३
१	चामल मोटा	१७।३६	१६।३४	१६।९६	१६।६५	१८।००	२५।००
२	चामल मध्यम	१९।५५	२२।१०	२६।३३	२७।९७	२३।००	३४।००
३	चामल मसिनो	२४।२८	३७।४७	३५।७५	४०।३४	३३।००	४०।००
४	चीउरा ताइचुङ्गु	३६।०२	३४।७३	३०।६७	३४।१४	४१।००	५२।००
५	चीउरा स्थानीय	२९।८७	२३।३२	१९।७५	१९।७८	२०।००	२४।००
६	गहुको पिठो	१६।०६	१५।३२	१६।५३	१६।८३	१७।००	२६।००
७	मासको दाल	५८।६	५५।४९	४४।८०	३६।९५	४५।००	७९।००
८	रहरको दाल	४२।८६	४५।९०	४९।९२	५१।४४	५०।००	५१।००
९	मुगिको दाल	५१।९१	५५।५२	५२।२१	४७।६५	४७।००	८२।००
१०	मुसुरको दाल	३७।१९	३९।१९	३९।६७	४४।०४	४७।००	४८।००
११	भटमास	२५।४४	३०।५८	३१।७५	३०।४७	३४।००	५०।००
१२	चना ठूलो	४३।८५	४५।५८	४१।७१	३९।१३	३९।००	५९।००
१३	चना सानो	४०।०३	४१।९५	३७।५०	३३।८७	४१।००	५८।००
१४	केराउ ठूलो	२६।२९	३१।४०	३१।४२	२९।३९	३४।००	३७।००
१५	केराउ सानो	२४।२५	३०।८५	४४।७१	४०।४३	३७।००	४२।००
१६	तोरीको तेल	७०	७१।४२	८४।३२	९५।००	९५।००	१०१।००
१७	भटमासको तेल	५१।०२	५४।२७	६८।५४	७६।३९	७४।००	७४।००
१८	ध्यू खारेको	२४५	२०४।०६	२१७।९२	२२५।००	२००।००	२४१।००
१९	वनस्पती ध्यू	५२।५५	५८।६५	५५।६२	५९।२६	७५।००	६०।००
२०	कुखुराको मासु	११६।०५	११०।७७	१०७।६०	११०।८६	१२३।००	१५०।००
२१	खसीको मासु	२४६।५५	२४८।१२	२५०।००	२७१।७३	२३६।००	२९७।००
२२	रागांको मासु	७२।३	७५।६२	७५।२०	७५।००	१०९।००	१००।००
२३	सुगुरको मासु	१३६।१५	१४६।२५	१५०।२०	११६।५२	१०६।००	१४०।००
२४	माछा	९४।२९	१०२।०१	१००।००	१०४।३४	९७।००	१०५।००
२५	कुखुराको फूल	४	४।००	४।००	४।००	४।००	५।००
२६	दुध	२४	२४।००	२४।००	२४।००	२४।००	३२।००
२७	चिनी	३१।२५	३२।२५	३०।५०	२८।८६	३४।००	४०।००

२८	आलु रातो	९।५६	१५।९१	१२।९२	१२।४७	१७।००	२३।००
२९	आलु सेतो	७।८९	१२।५८	१०।२८	९।६०	१२।००	१९।००
३०	गोलभेडा ठूलो	३०।३२	२६।१७	२२।२९	२४।८२	२३।००	३१।००
३१	गोलभेडा सानो	१६।५५	२०।७१	२०।६३	२३।२६	२०।००	३१।००
३२	बन्दाकोभी	१०।३३	१२।०८	११।२०	१३।७८	१२।००	११।००
३३	काउली तराई					६।१०	१२।००
३४	काउली पहाडी	१९।६२	२४।९४	२३।८८	२२।९५	२३।००	२१।००
३५	मटर कोसा	२४।७२	३०।७१	२३।७८	४०।०५	३२।००	४२।००
३६	परवल	२४।२८	२४।६४	२२।०८	३०।९१	३१।००	४१।००
३७	भेडे खुर्सानी	२९।११	४३।२५	४३।१३	६५।६५	५०।००	९१।००
३८	आंप	३६।६३	४१।३८	२९।८७	४१।६६	२३।००	१२।००
३९	सुन्तला	४०।७	३०।२५	३३।९०	३३।५३	३०।००	३२।००
४०	स्याउ	५५।७१	५७।१९	५३।८१	५५।४३	५२।००	५३।००
४१	केरा	२८।६	२३।८८	२३।२०	२४।१७	२७।००	३३।००
४२	सुकेको प्याज	१६।७३	१६।९७	१५।९२	२२।५६	१७।००	३२।००
४३	सुकेको लसुन	४८।५२	६७।०४	५७।०१	४९।४२	५१।००	८८।००
४४	अदुवा	३९।२१	३१।१०	३३।५०	५७।१७	५८।००	४१।००
४५	सुकेको खोर्सानी	८५।०३	९६।३२	१०४।४८	१०२।३०	९६।००	१४०।००
४६	हरियो खोर्सानी	२१।३४	२२।९३	२८।९८	३३।४७	३८।००	३५।००

श्रोत : जि.कृ.वि.कार्यालय

६.१.६ तुलनात्मक प्रगति विवरण

सूचांक	आ.व. ०६१।६२		आ.व. ०६२।६३	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
कुल ऋण	७६५		६२४	
कुल ऋणी	६३०		५५३	
ग्रीन कार्ड होल्डर	३५		६६	
लगानी		१४४		१२९
सांवा असुली		१५४		१४९
ब्याज असुली		५८		७०
भाखा नाघेको ऋण		१७		१४
पाउनुपर्ने ब्याज बांकी		१५		१३
असुली दर		७९		८२
निस्कृत सांवा		१६		११
निस्कृत ब्याज		१५		१३

६.१.७ अवधि अनुसार भाखा नाघेको ऋण विवरण

विवरण	० देखि ३ महिना	३ महिना देखि ६ महिना सम्म	६ महिना देखि १ वर्षसम्म	१ वर्ष भन्दा माथिको	कूल जम्मा
संख्या	२९	९	१६	१९६	२५२
रकम (हजारमा)	४१२	१२६३	१४५८	१३८३९	१६९७२

६.१.८ उद्देश्य अनुसार ऋण कारोवार विवरण (रु. हजारमा)

विवरण	लगानी	अशुली	भाखा नाघेको
खाद्यान्न बाली		६	
नगदे बाली	६०२	३००	७५
विशेष बाली	४०२९	२८१७	१०
व्यापार	१२००५०	११०४९२	१४६२९
कृषि औजार		९	
सिंचाई			१७
सेवा	१०६०७	७९९६	
घरेलु उद्योग		७६०	७८६
सकार लगानी		१३८	३२६
कृषि व्यवसाय	२८००	४४२१	११२९
फलफूल खेती	८१४	१९०१	
आवास	४२५	३१०	
कूल जम्मा	१३९३२७	१२९१५०	१६९७२

श्रोत : कृषि विकास बैंक लि, शाखा कार्यालय

खण्ड ७
उत्पादन र व्यापारिक प्रतिष्ठान

७.१ औद्योगिक प्रतिष्ठानहरूको विवरण

नेपालमा औद्योगिक गणना २०२२ सालमा शुरु गरिएको थियो । त्यसपछि २०३० र २०३४ सालमा क्रमशः दोश्रो र तेस्रो संचालन गरिएको थियो । त्यसपछि प्रत्येक ५।५ वर्षको अन्तरालमा औद्योगिक गणना गर्ने क्रम संगै केन्द्रीय तथ्यांक विभागबाट २०५८।५९ मा आठौं औद्योगिक प्रतिष्ठानहरूको गणना गरेको थियो जसमा १० वा सोभन्दा बढी व्यक्तिहरूलाई रोजगारी दिने उत्पादनशील उद्योग । प्रतिष्ठानहरूलाई समावेश गरिएको थियो । ललितपुर जिल्लामा प्राप्त नतिजा अनुसार विभिन्न आधारमा उद्योगहरूको बर्गिकरण यस प्रकार रहेको छ :

७.१.१ वैधानिक स्थितिको आधारमा						
वैधानिक स्थिति	उद्योग हरुको संख्या	रोजगार संख्या	कूल तलव ज्याला (रु. हजारमा)	कूल लागत (रु. हजारमा)	कूल उत्पादन (रु. हजारमा)	मूल्य अभिवृद्धि (रु. हजारमा)
व्यक्तिगत	१४७	१०६०५	१९१५६६	७५१५१४	१२२६३६९	४७४८५५
साभेदार	१२	१०८६	१६८१३	४७९८८	८७२७८	३९२९०
व्यक्तिगत संस्था (प्रा.लि.)	७५	६२७०	२७१५३७	१६२७८६६	२७२४४५७	१०९६५९१
सार्वजनिक संस्था	१					
अन्य	१					

७.१.२ स्वामित्वको आधारमा						
स्वामित्व	उद्योग हरुको संख्या	रोजगार संख्या	कूल तलव ज्याला (रु. हजारमा)	कूल लागत (रु. हजारमा)	कूल उत्पादन (रु. हजारमा)	मूल्य अभिवृद्धि (रु. हजारमा)
स्वदेशी प्रा.लि.	२३१	१७५३०	४६३७०३	२३७३५३२	३९५३२८९	१५७९७५७
विदेशी प्रा.लि.	२					
संयुक्त (सरकारी र अन्य)	१					
संयुक्त प्रा.लि. (स्वदेशी र विदेशी)	१					
अन्य	१					

७.१.३ अचल सम्पत्तिको आधारमा						
पूँजि बर्गिकरण	उद्योग हरुको संख्या	रोजगार संख्या	कूल तलव ज्याला (रु. हजारमा)	कूल लागत (रु. हजारमा)	कूल उत्पादन (रु. हजारमा)	मूल्य अभिवृद्धि (रु. हजारमा)
१ करोडभन्दा कम	२०७	१२४६२	२२७३३९	८८६६२०	१६२७११५	७४०४९५
१ - ५ करोड	२३	४५३८	२०४७०९	१०४९३७२	१६१०५४५	५६११७४
५ करोड र सो भन्दा माथि	६	१३६४	७६१५५	५०४४११	८२५३०२	३२०८९१

७.१.४ कामदार संख्याको आधारमा						
कामदार संख्या	उद्योग हरुको संख्या	रोजगार संख्या	कूल तलव ज्याला (रु. हजारमा)	कूल लागत (रु. हजारमा)	कूल उत्पादन (रु. हजारमा)	मूल्य अभिवृद्धि (रु. हजारमा)
१० - १९	११३	१२५८	४७०७०	२३४२८८	३७०८२६	१३६५३८
२० - ४९	४३	१२०८	३६९००	२३३५१२	३४८९९५	११५४८३
५० - ९९	२७	१८२३	६४४४३	४६०६१७	७१२६०५	२७१९८८
१०० - १९९	२२	३१२६	१०३२९०	५२४९६२	१०१५४६६	४९०५०४
२०० वा सो भन्दा माथि	३१	१०९४९	२५६५००	१००७०२५	१६१५०७२	६०८०४७

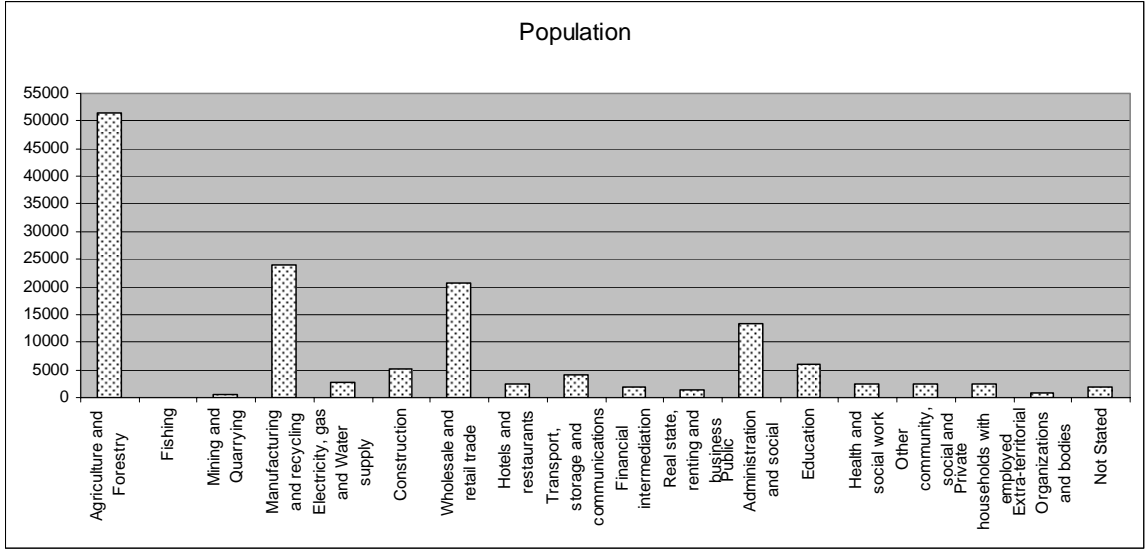
श्रोत : के.त.वि.

७.१.५ औद्योगिक गणनाहरुको तुलनात्मक अध्ययन

विवरण	२०५९	२०५४	२०४९
उद्योगहरुको संख्या	२३६	३५२	६२८
कूल कामदार	१८९०९	२७८३०	३६१७६
रोजगार संख्या	१८३५४	२६०८४	३४६८८
कूल तलव ज्याला (रु. हजारमा)	५०८२०३	६०९११३	४९७०१३
कूल लागत (रु. हजारमा)	२४४०४०४	२०८८०२८	१६५०३८१
कूल उत्पादन (रु. हजारमा)	४०६२९६४	४३०८५५१	३२०६८६७
मूल्य अभिवृद्धि (रु. हजारमा)	१६२२५६०	२२०५२३	१५५६४८६

श्रोत : के.त.वि.

जनगणना २०५८ अनुसार विभिन्न उद्योग व्यवसायमा संलग्न जनसंख्या

खण्ड ८
सेवा सम्बन्धी जानकारी

८.१ ललितपुर जिल्लामा सञ्चालित प्रमुख होटल, रेष्टुराहरुको बिबरण

Name	Address	Phone No	Email
Café De Patan	Mangalbazar	5537599	pcafe@ntc.net.np
Café Du Temple	Mangalbazar	5527127	
Ja zoo Café' De Restaurant	Jawalakhel	5538321	jazoo@wlink.com.np
The Taleju Resturant & Bar	Patan	5538358	
The Third World Resturant & Bar	Patan	5522187	dilendrayala@hotmail.com
Goodwill Resturant	Kanibahal	5544520	
Cafe de Patan	Patan		
Godavari Village Resort	Godavari		
Greenwich *	Kupondole	5521780	
Hotel Clarion (P) Ltd.	Jawalakhel		
Hotel View Bhrikuti	Godavari,		
Hotel Zenith **	Chakupat,	5521363	
Summit Hotel ***	Kupondol height	5521810	
Aloha In Pra.Li.	Jawakhel	5522798	
Himalaya Hotel Pra.Li.	Kupondole	5523900	

८.२ ललितपुर जिल्लाबाट प्रकाशित हुने पत्रपत्रिकाहरु :

सि.नं.	नाम	फोन नं.	इमेल	किसिम
१.	कान्तिपुर डायरी	९८५१०६६७९५	kantipurdiary@yahoo.com	साप्ताहिक
२.	Nepali Times	५५४३३३३	www.nepaltimes.com.np	साप्ताहिक
३.	फूलबारी नेपाल	५५९०६५७		साप्ताहिक
४.	अस्तित्व	५५२२१७५		साप्ताहिक
५.	खबरपत्र	५५७१८८३		साप्ताहिक
६.	खानतलास	५५८०९९५	www.khantalas.com.np	साप्ताहिक
७.	गोदावरी पोष्ट	५५६०७११		साप्ताहिक
८.	राष्ट्रभूमि	५५४६९६८		साप्ताहिक
९.	समय राष्ट्रिय साप्ताहिक	५५५४७७७		साप्ताहिक
१०.	गन्तव्य नेपाल	५५४७०५०	gantabyanepal@yahoo.com	पाक्षिक
११.	हिमाल खबर पत्रिका	५५४३३३३	www.nepalihimal.com	पाक्षिक

श्रोत : सूचना विभाग

८.३ ब्यवस्थित रूपले संचालित सर्वसाधारणका लागि खुल्ला गरिएका पुस्तकालयहरु :

सि.नं.	पुस्तकालयको नाम	ठेगाना	फोन नं.	इमेल
१.	बुद्धि विकास मण्डल	लगनखेल	५५४४९०	
२.	नेपाल राष्ट्रिय पुस्तकालय	हरिहर भवन	५५२९९३२	nnl@nnl.wlink.com.np
३.	नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान	खुमलटार	५५४७७९५	ronast@mos.com.np

श्रोत : जि.वि.स.

८.४ सरकारी र गैर सरकारी संस्था (एन.जि.ओ.) सम्बन्धि बिबरण :

क्र.सं.	एन.जि.ओ. को नाम	संपर्क व्यक्ति
१.	गा.स.स. महासंघ जिल्ला समिति	सुधा लाल मुल्मी
२.	तुल्सी मेहर युनेस्को क्लव	नरभदा श्रेष्ठ
३.	नेपाल लेप्रोसी ट्रष्ट	कमला श्रेष्ठ
४.	फेन्डस् सर्भिस काउन्सिल नेपाल	माधवि प्रधान
५.	लू निभा: बाल सरोकार समूह	कृष्णगोविन्द महर्जन
६.	शहरी बातावरण व्यवस्थापन समाज	दल बहादुर सिटांग
७.	समाज सवी समूह	निर्मला थापा
८.	महाकाल ग्रामिण बिकास समूह	गोविन्द प्र.बजगाई
९.	श्रीकृष्ण यूवा क्लव	मनोहर कार्की
१०.	ग्रामिण सामुदायिक बिकास संस्था	रेवती प्रसाद तिमिल्सिना
११.	शहारा गृह	नारायण खत्री
१२.	सामाजिक अध्ययन तथा अनुसन्धान परिषद्	दशरथ बुढाथोकी

श्रोत : एन.जि.ओ. फेडरेशन

८.५ बातावरण सम्बन्धि काम गर्ने संघ संस्थाहरु

क्र.सं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	वार्ड	संपर्क व्यक्ति
१	राष्ट्रिय बातावरण तथा शिक्षा बिकास सेवा नेपाल	ल.पु.	१३	दुर्गा प्रशाद
२	राष्ट्रिय बातावरण तथा स्वस्थ संघ नेपाल (नेहा)	ल.पु.	१३	कुमुद विक्रम थापा
३	राष्ट्रिय पशुपक्षि प्रति निर्दयता रोकावट समाज नेपाल	ल.पु.	१	डा. उदय सिं
४	स्वस्थ बातावरण साक्षरता कार्यक्रम नेपाल	थेचो	९	रमेशचन्द्र शापकोटा
५	स्थानिय समाज तथा बातावरण संबर्द्धन केन्द्र	ल.पु.	१	अमिता खड्का
६	समाज कल्याण तथा बातावरण संरक्षण परिषद्	गोदावरी	५	नयराज आचार्य
७	सामुदायिक बिकास तथा बातावरण संरक्षण मञ्च	ल.पु.	२	दानी बोहरा
८	सामुदायिक बिकास तथा पर्यावरण संरक्षण मञ्च	कुम्भेश्वर	२२	मनोज थापा
९	ग्रामिण बिकास तथा बातावरण संरक्षण समूह	ल.पु.		नारायण देवी श्रेष्ठ
१०	बातावरण सुधार यूवा समूह	टिकाथली	२	किशोर सिलवाल
११	बोजे पोखरी बातावरण सुधार समाज	इमाडोल	३	नविन कुमार कंडेल
१२	बातावरण समानता र बिकासका लागि ऐक्यबद्धता अभियान	ल.पु.	४	वेदराज ज्ञवाली

१३	वातावरण तथा समाज सुधार समूह	सैवु	८	रमेश चित्रकार
१४	वातावरण तथा संप्रदा संरक्षण नेपाल	ल.पु.	१	प्रयागलाल जोशी
१५	वातावरण तथा विकासमा महिलाको प्रयाश	ल.पु.	२	ललित सापकोटा
१६	वातावरण संरक्षण समूह	भरुवारासी	६	रामशरण थापा
१७	महिला वातावरण संरक्षण समूह	लेले	४	मैयादेवी सिलवाल
१८	महिला वातावरण संरक्षण समिति	ल.पु.	१	शारदा बैद्य
१९	नेपाल सामाजिक र वातावरणीय परिवर्तन अध्ययन संस्था	ल.पु.	१६	दिपक ज्ञवाली
२०	नेपाल वातावरण अनुसन्धान केन्द्र	धापाखेल	५	डिलीप कुमार डंगोल
२१	नेपाल वातावरण संघ	भरुसीखेल	३	नारायण प्र. उपाध्याय
२२	नेपाल वन तथा वातावरण सेवा केन्द्र	ल.पु.	१०	निरंजन डंगोल
२३	नेपाल वातावरण संरक्षण तथा श्रमिक समाज	ल.पु.	५	गोवर्द्धन सिलवाल
२४	नेपाल प्रदूषण नियन्त्रण तथा वातावरण निर्माण केन्द्र	ल.पु.	१३	बामुराम घिमिरे
२५	नेपाल प्राज्ञिक समाज	ल.पु.	४	उर्मिला
२६	नेपाल ग्रामिण वातावरण विकास केन्द्र	ल.पु.	४	आर कार्की
२७	नेपाल वातावरण सहयोग समूह	सानेपा	२	सरला केसी
२८	नोफिल्स सामाजिक आर्थिक र वातावरण विकास	वाजलाखेल	५	एस.वि. श्रेष्ठ
२९	वातावरण स्वास्थ्य र मानव संवर्द्धन समूह	कुपण्डोल	१	डिलाराज न्यौपाने
३०	वातावरण संरक्षण अध्ययन केन्द्र	ल.पु.	१४	रुद्र बहादुर गुरुग
३१	वातावरण निती र श्रोत व्यवस्थापन पद्धति	कुमारीपाटी	१९	राजकुमार पोखरेल
३२	वातावरण विकासको लागि युवा समूह	ल.पु.	१६	आमकृष्ठा कमौचार्य
३३	वातावरण शिक्षा विकास संघ	ल.पु.	४	पर्शुराम शर्मा निरौला
३४	वातावरणीय शिक्षा तथा सामुदायिक विकास समूह	चापागाउँ	४	राधिका सञ्जेल
३५	प्राकृतिक संरक्षण एवं हरियाली शान्ति आन्दोलन नेपाल	ल.पु.	१८	मोती बहादुर
३६	प्राकृतिक श्रोत व्यवस्थापन राष्ट्रिय समाज नेपाल	ल.पु.	२१	महेशमान श्रेष्ठ
३७	पानी वातावरण र जीवन संस्था	ल.पु.	१४	यज्ञ श्रेष्ठ
३८	फूलचोकी वातावरण चेतना केन्द्र केन्द्र	विशंखु	१	हरिभक्त कार्की
३९	ग्रीन अर्थ मुभमेण्ट	ल.पु.	१०	रघु शाह
४०	हिमाली विकास तथा वातावरण संस्था	ल.पु.	१९	किरण कुमार अमात्य
४१	शिक्षा वातावरण तथा विकास संस्था	ल.पु.	१	केशव प्र. काफ्ले
४२	शिक्षा वातावरण तथा कृषि प्रवर्द्धन केन्द्र	ल.पु.	१५	डा. केष्ण प्र. शर्मा
४३	एग्रो फरेष्ट्रि सर्भिसेस एशोशिएसन	कुपण्डोल	१	मनोहर लाल मल्ल
४४	गोदावरी वातावरण संरक्षण मञ्च	गोदावरी	५	श्याम बहादुर सिलवाल
४५	खोकना वातावरण संरक्षण श्रोत परिचालन केन्द्र	खोकना		स्वयम्भुराज डंगोल
४६	धर्म संस्कृति संरक्षण तथा वातावरण सुधार परिषद	ल.पु.	११	राजु शाक्य
४७	हरित क्रियाशिल मञ्च	कुपण्डोल	१०	रविन्द्रनाथ आचार्य

४८	हातेढुंगा विकास तथा बातावरण संरक्षण मञ्च	ल.पु.	१४	आनन्द प्र.सुब्बा
४९	हरियाली र स्वच्छ बातावरण	कुमारीपाटी	५	गंगा माया गुरुंग
५०	हरित शान्ति अभियान नेपाल	ल.पु.	१०	रघुनाथ अभिकारी

श्रोत : समाज कल्याण परिषद.

८.६ प्रमुख अन्तराष्ट्रिय संघ/संस्थाहरू

क्र.सं	संघ/संस्थाहरू	ठेगाना	क्र.सं	संघ/संस्थाहरू	ठेगाना
१	आइ.यू.सि.एन्	पुल्चोक	८	एस.इन.भी	बखुण्डोल
२	लुथरन नेपाल	बखुण्डोल	९	केयर नेपाल	पाटनढोका
३	हेलिबिटास	बखुण्डोल	१०	इसिमोड	जावलाखेल
४	सेभ द चिल्ड्रेन	सानेपा	११	यू.एन.ओ. कार्यालय	पुल्चोक
५	अक्सफाम	पुल्चोक	१२	नाक्राम्प	पुल्चोक
६	जि.टि.जेड्	पुल्चोक	१३	डासु/डानिडा	सानेपा
७	स्वीस विकास कर्पोरेशन	एकान्तकुना	१४	डि एफ आई डि	एकान्तकुना

८.७ विभिन्न क्षेत्रहरू संग आबद्ध संघ संस्थाहरू

Name of Associaton	Address
All Nepal Football Association	Satdobato, GPO Box: 12582, Ltp
Association of District Development Committees of Nepal	Kupondole
Association of St. Mary's Alumnae Nepal	Lalitpur, GPO Box: 578, Ktm
Association of Students of Architecture (ASA)	Pulchowk Campus, GPO Box: 298, Ktm
Contractors' Association of Lalitpur	Pulchowk
Gas Yatayat Association	Pulchowk
International Recreation Center (International Club)	Sanepa
Lions Club of Himalayas Patan	Kupondole, GPO Box: 9232, Ltp
Naturopathy Doctor's Association of Nepal (NADAN)	Lagankhel, GPO Box: 5702, Ktm
Nepal Engineering Students' Society	Pulchowk
Nepal Engineers' Association	Harihar Bhawan, GPO Box: 604, Ktm.
Nepal Hydro Power Association	Pulchowk, GPO Box: 21013, Ktm
Nepal Janajati Mahasangh	Lalitpur

खण्ड ९
शुशासन

९.१ निर्वाचन क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने गा.वि.स. र न.पा को वार्डहरुको विवरण

इलाका नं.	गा.वि.स को नाम	न.पा.को वडाहरु	निर्वाचन क्षेत्र नं.
१	सैवु, सुनाकोठी,	१,२,३ र १०	३
२	खोकना, बृंगमती		
३	धापाखेल, ठेचो	४,१३,२० र २१	
४	हरिसिद्धि, ठैव	५,१४,१५	
५	इमाडोल,	१६,१८,१९ र २२	२
६	सिद्धिपुर	६,१२, र १७	
७	टिकाथली	७,८,९ र ११	
८	लुभू, लामाटार		
९	गोदामचौर, विशंखुनारायाण, वडीखेल, भरुवाराशी, गोदावरी		१
१०	चापागाउँ, छम्पी, देवीचौर, लेले, डुकुछाप, घुसेल		
११	मनिखेल, बुखेल, गोटीखेल, भारदेउ, चौघरे, र नल्लु		
१२	भट्टेडांडा, माल्टा, शंखु, दलचोकी, ईकुडोल		
१३	आश्रांग, गिम्दी, ठूलादुर्लुङ, चन्दनपुर, कालेश्वर, प्यूटार		

९.२ बहुदलिय व्यवस्था पुर्नवहाली पछिका सांसदहरु

आम निर्वाचन	प्रतिनिधि सभाका	क्षेत्र नं
२०४८	मिठाराम शर्मा बजगाईं	१
	सिद्धिलाल सिंह	२
	लिलामणि पोखरेल	३
२०५१	मिठाराम शर्मा बजगाईं	१
	सिद्धिलाल सिंह	२
	रघुजी पन्त	३
२०५५	शुशिला नेपाल	१
	कृष्णलाल महर्जन	२
	रघुजी पन्त	३

खण्ड १०
न्याय र कानून

१०.१ जिल्ला कारागार सम्बन्धी फौजदारी मुद्दा विवरण

१०.१.१ मुद्दा अनुसार जम्मा स्वदेशी कैदी विवरण							
क्र.सं.	मुद्दाको विवरण	कैदी	थुनुवा	क्र.सं.	मुद्दाको विवरण	कैदी	थुनुवा
१	कर्तव्य ज्यान	३०	२५	१०	ठगी	२	९
२	लागु औषध	१७	२०	११	स.द.छाप कित्ते		४
३	डांका	२	२७	१२	राज्य विरुद अपराध		१
४	जिउ मास्ने बेच्ने	७	३	१३	सवारी ज्यान		५
५	जबरजस्ती करणी	७	१२	१४	खोटा चलन	१	
६	केही सार्वजनिक अपराध		१६	१५	अप्राकृतिक मैथुन	१	
७	चोरी	३	४९	१६	आगो लगाउने	१	१
८	ज्यान मार्ने उद्योग		१७	१७	कैदी भगाएको		१
९	बैदेशीक रोजगार		१	१८	कुटपिट अंगभंग	१	
	कूल जम्मा					७१	१९२

श्रोत : कारागार शाखा

१०.१.२ मुद्दा अनुसार जम्मा विदेशी कैदी विवरण			
क्र.सं.	मुद्दाको विवरण	कैदी	राष्ट्रियता
१	जबरजस्ती करणी	२	भारतीय
२	लागु औषध	४	भारतीय
३	लागु औषध	१	टर्की
४	लागु औषध	१	अफ्रिका
५	ठगी	१	अफ्रिका
६	खोटा चलन	१	स्वीस
	कूल जम्मा	१०	

श्रोत : कारागार शाखा

१०.२ जिल्ला अदालत सम्बन्धि विवरण

१०.२.१ जिल्ला अदालतमा परेका देवानी र फौजदारी मुद्दाहरूको लगत, फछ्यौट र बांकीको विवरण									
मुद्दाको प्रकार	२०५९।६०			२०६०।६१			२०६१।६२		
	लगत	फछ्यौट	बांकी	लगत	फछ्यौट	बांकी	लगत	फछ्यौट	बांकी
देवानी	१२५३	४३४	८१९	१४२३	६९२	७३१	१४०४	७१६	६८८
फौजदारी	६४५	२३९	४०६	८२२	४२९	३९३	८२९	४०६	४२३

१०.२.२ जिल्ला अदालतमा परेका मुद्दाहरूको कार्यविधीको आधारमा वर्गिकरण

कार्यविधि	लगत	फछ्यौट	फ.प्र.	बांकी	१वर्षनाघेका	२वर्षनाघेका
साधारण	२१८३	११०२	५०.४८	१०८१	२८९	५६
संक्षिप्त	२९	१२	४१.३८	१७	१	१
विशेष	२१	८	३८.१०	१३	०	०

१०.२.३ थुनुवा संख्या विवरण			
पुरुष	६९	थुनुवा मुद्दा संख्या	५९
महिला	९		
जम्मा	७८		

१०.२.४ जिल्ला अदालतमा परेका मुद्दाहरुको विषयगत वर्गिकरण

सि.नं.	मुद्दाको नाम	लगत	कूल लगत	सि.नं.	मुद्दाको नाम	लगत	कूल लगत
१	अदालतको अवहेलना		२	१२	ज्यूमास्ने बेच्ने		१
२	करकाप		३९	१३	ठगी		३४
३	करणी (जवरजस्ती)		५	१४	पारिवारिक		५४१
४	करार		४०		क) अपुताली	६	
५	कीर्ति		२४		ख) अंश	३६ ४	
६	कुटपिट(सामान्य)		६		ग) नाताकायम	८	
७	गालिवेइज्जती		१६		घ) बहुविवाह	४	
८	चोरी		८३		ड) मानाचामल	३७	
	क) डांका चोरी	१ ५			च) सम्बन्धविच्छेद	१० ५	
	ख) जवरजस्ती चोरी	४			छ) अन्य	१७	
	ग) नकवजनी चोरी	३ ०		१५	बैदेशिक रोजगारसम्बन्धी		६
	घ) रहजनी चोरी	८		१६	लागू औषध सम्बन्धी		१२
	ड) साधारण चोरी	२६			क) गांजा चरेश		४
९	जग्गा		८०९		ख) अन्य लागूऔषध		८
	क) जग्गा खिचोला	२ ९		१७	लुटपिट		२२
	ख) दर्ता बदर	८ ३		१८	लेनदेन		१२९
	ग) निर्णय बदर	५		१९	विविध		२३

		०				
	घ) मोही निश्कासन	९			क) वहाल भराउने	६
	ड) हक कायम	११ ७			ख) वाली, विगो	५
	च) लिखत बदर	२ ४ ६			ग) कुतवाली	१
	छ) हक सफा	१			घ) राज्यविरुद्ध अपराध	३
	ज) नामसारी	१२			ड) नागरिकता	५
	झ) अन्य	२६ २			च) अन्य	३
१०	जालसाजी		३८३			
११	ज्यान		५८			
	क) कर्तव्य	१ ९				
	ख) गर्भपतन	०				
	ग) ज्यानमार्ने उद्योग	९				
	घ) भवितव्य	०			जम्मा लगत	२२३ ३
	ड) सवारी ज्यान	३ ०				

१०.२.५ फैसला कार्यान्वयनहरुको विवरण							
विवरण	विगो	चलन	वण्डा	अन्य	जम्मा	बांकी निवेदनहरुको सालवसाली विवरण	
	भराउने	चलाउने	छुट्याउने			१ वर्ष भित्रका	२ वर्ष भित्रका
लगत	९५	३३	९१	२१	२४०		
फछ्यौट	६०	१९	५९	११	१४९		
वांकी	३५	१४	३२	१०	९१	६७	२४

१०.२.६ जिल्ला अदालतमा परेका मुद्दाहरुको दण्ड सजाय र विगोको आधारमा वर्गीकरण			
दण्ड सजायको आधारमा वर्गीकरण	संख्या	विगोको आधारमा वर्गीकरण	संख्या
१ बर्षसम्म कैद वा रु. १००० सम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेमुद्दा	४४७	रुपिया १००० सम्म	३
२ बर्षसम्म कैद वा रु. २००० सम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेमुद्दा	९८	रुपिया २००० सम्म	५
३ बर्षसम्म कैद वा रु. ३००० सम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेमुद्दा	६२	रुपिया ३००० सम्म	१७
४ बर्षसम्म कैद वा रु. ४००० सम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेमुद्दा	७८	रुपिया ५००० सम्म	५३

६ वर्षसम्म कैद वा रु. ६००० सम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेमुद्दा	३९	रुपिया १०००० सम्म	३८
१० वर्षसम्म कैद वा रु. १०००० सम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेमुद्दा	१३	रुपिया १५००० सम्म	३०
जन्म कैदको सजाय हुने मुद्दा	८	रुपिया २०००० सम्म	५८
सर्वस्व सहित जन्म कैद को सजाय हुने मुद्दा	३	रुपिया २०००० भन्दामाथी	५७७
		विगो नखुलेको	७०४
		कुलजम्मा	२२३३

खण्ड ११ विविध

११.१ व्यक्तिगत घटना दर्ताको बार्षिक अभिलेख, २०६१

क्र.स.	गा.वि.स.न.पा. को नाम	जन्म दर्ता			मृत्यु दर्ता			विवाह दर्ता संख्या	बसाईसराई दर्ता				सम्बन्धित विवेक संख्या
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा		दर्ता संख्या	गएको संख्या	आएको संख्या	बसाई सराईको संख्या	
१	भुटेडांडा	५७	८८	१४५	४	९	१३	०	३	१३	०	१३	०
२	दलचोकी	२५	२३	४८	२	०	२	१०	३	२	१	३	०
३	घुसेल	९	१३	२२	१	२	३	८	४	६	०	६	०
४	ल्ले	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	माल्टा	६५	८२	१४७	१	७	८	१७	३	१३	०	१३	०
६	नल्लू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	प्युटार	३६	५१	८७	१	६	७	९	७	१८	१८	३६	०
८	भारदेव	४२	५८	१००	९	१२	२१	३१	३	०	०	०	०
९	बुखेल	१९	२७	४६	२	६	८	८	१०	१०	०	१०	०
१०	चौघरे	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
११	इकूडोल	४	५	९	०	०	०	४	३	१२	३	१५	०
१२	मानिखेल	९	११	२०	३	३	६	७	३	३	०	३	०
१३	शंखु	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१४	अश्रागां	२१	३१	५२	१	५	६	०	०	०	०	०	०
१५	चन्दनपुर	२३	२०	४३	१	४	५	८	४	८	६	१४	०
१६	गिम्दी	९	१७	२६	१	२	३	४	२	२	०	२	०
१७	गोटिखेल	५	९	१४	२	२	४	८	३	३	०	३	०
१८	कालेश्वर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१९	ठुलादुर्लगां	२४	३९	६३	५	८	१३	५	४	१५	०	१५	०

२०	डुकूछाप	२०	२०	४०	१०	७	१७	४८	२	२	४	६	०
२१	छम्पी	२०	३७	५७	७	१६	२३	२६	२	१	१	२	०
२२	चापागाऊं	३१४	३४३	६५७	५८	६८	१२६	१८०	५१	४५	१८८	२३३	१
२३	वडिखेल	५८	६२	१२०	५	८	१३	२८	३	५	२	७	०
२४	भरुवाराशी	२४	३६	६०	८	५	१३	२२	१	०	४	४	०
२५	गोदावरी	३	४	७	३	०	३	८	१	०	५	५	०
२६	गोदामचौर	६१	५७	११८	१४	१५	२९	५२	२	०	१	१	०
२७	विशंखुनारायण	७०	९६	१६६	२०	३२	५२	६०	६	२०	१०	३०	०
२८	देवीचौर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२९	लामाटार	१६	२१	३७	७	४	११	१२	१	१	०	१	०
३०	लुभु	५५	७५	१३०	१९	३७	५६	७३	०	०	०	०	०
३१	टिकाथली	५८	५२	११०	१४	१२	२६	४४	१२	१४	४४	५८	०
३२	इमाडोल	७६	५८	१३४	२०	२४	४४	८६	३७	१८	१४६	१६४	०
३३	सिद्धिपुर	२२	२३	४५	१	०	१	१६	०	०	०	०	०
३४	सैवु	११८	१६९	२८७	२७	३३	६०	९९	३९	७८	१०५	१८३	०
३५	खोकना	११	२८	३९	१५	१०	२५	६२	१	१	०	१	०
३६	सूनाकोठी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३७	ठैव	३८	५६	९४	१०	१३	२३	३१	३	३	२	५	०
३८	हरिसिद्धी	४१	३४	७५	८	११	१९	२४	६	५	१६	२१	०
३९	बृंगमती	८६	८४	१७०	२२	२८	५०	३४	१	६	०	६	०
४०	ठेचो	७	७	१४	१	१	२	७	०	०	०	०	०
४१	धापाखेल	७०	१०५	१७५	२६	३०	५६	६७	१५	१	१४	१५	०
४२	उप महानगरपालिका	१२९६	१४७१	२७६७	२३५	३८८	६२३	१२२९	३९७	२५२	१३८३	१६३५	८
	जम्मा	२८१२	३३१२	६१२४	५६३	८०८	१३७१	२३२७	६३२	५५७	१९५३	२५१०	९

११.२ मालपोत सम्बन्धी विवरण

१.	उठेको जम्मा राज्य रकम	२९,४०,८३६८०।-
२.	जम्मा लिखित पारीत संख्या	१८,७०२ थान
३.	नामसारी	१०९६ थान
४.	जग्गा दर्ता कित्ता संख्या	४९५
	क्षेत्रफल	५६३-१३-१
५.	निजी गुठी रैकरमा परिणत कित्ता संख्या	६५
	क्षेत्रफल	३५-३-१
६.	ट्रायल चेकवाट थपघट भएको :	
	क. घट भएको क्षेत्रफल	७-३-१

ख. बढ् भएको क्षेत्रफल	१८-१२-३
-----------------------	---------

११.३ मानव विकास प्रतिवेदन एक तुलनात्मक अध्ययन

Human Development Report 2004					
S.N.	Descriptions	नेपाल	ललितपुर	भक्तपुर	काठमाडौं
<i>Human Development Index, 2001</i>					
1	Life expectancy	६०.९८	६७.१०	७१.३३	६९.५३
2	Adult literacy	४८.६	६६.९	६४.०	७३.५
3	Mean years of Schooling	२.७५	५.०७	४.४१	५.९४
4	GDP Per Capita (PPP US \$)	१३१०	२०५९	१८६२	३४३८
5	Life expectancy Index	०.६००	०.७०२	०.७७२	०.७४२
6	Educational attainment Index	०.३८५	०.५५९	०.५२५	०.६२२
7	Income Index	०.४२९	०.५०४	०.४८८	०.५९०
8	Human Development Index (HDI)	०.४७१	०.५८८	०.५९५	०.६५२
9	HDI Rank		४	२	१
<i>Human Poverty Index, 2001</i>					
10	Chronic malnourishment among children (Under 5 yrs of age)	५०.५	२६.७	४४.४	५२.९
11	Adult Literacy Rate	५१.४	३३.१	३६.०	२६.५
12	Proportion of Population with life expectancy less than 40 yrs	१७.७४	१०.३१	६.०८	७.७८
13	Population without access to safe water	२०.४८	१५.८५	१९.७१	११.०५
14	Human Poverty Index	३९.६	२५.०	२९.९	२५.८
<i>Gender related development Index, 2001</i>					
15	Life expectancy	६०.५	६६.३६	७१.१६	६८.५४
	a. Male				
	b. Female	६१.५	६७.९३	७१.५५	७०.६१
16	Adult literacy	६२.७	७९.४	७७.६	८४.९
	a. Male				
	b. Female	३४.९	५३.९	५०.१	६०.१
17	Mean yrs of schooling	३.५६	६.०५	५.४६	७.०१
	a. Male				
	b. Female	१.९५	४.१०	३.३६	४.८७
18	Estimated earned Income	०.३४५	०.३९५	०.४०२	०.४७९
	a. Male				
	b. Female	०.४८५	०.५६८	०.५४३	०.६५०

Gender empowerment measures, 2001					
19	Women's participation in local elections	१९.३३	१९.६६	१९.७२	१९.९९
20	Women's in professional jobs	१८.७५	२४.५१	२७.१४	२४.९४
21	Women's in Administrative jobs	१२.७१	१७.६३	१३.२३	१६.१८
22	Women's in share income	०.३०२	०.२५३	०.२९२	०.२३९
23	Gender empower measure (GEM)	०.३९१	०.४४८	०.४३६	०.४४२
24	HDI rank		३	५	४
Human empowerment Index, 2001					
25	Social empowerment index	०.४०६	०.७५२	०.६१४	०.७१०
26	Economic empowerment index	०.३३७	०.५१५	०.४९९	०.६२९
27	Political empowerment index	०.६४६	०.७०५	०.८२३	०.६४३
28	Overall human empowerment index (HEI)	०.४६३	०.६५७	०.६४५	०.६६०
29	HEI rank		२	४	१
Social empowerment index, 2001					
30	Adult literacy above 15 yrs	४८.६	६४.०	६६.९	७३.५०
31	Infant mortality	६८.५१	४०.१२	२४.०१	३०.६५
32	Social mobilization index	०.३३६	०.२४१	०.१३८	०.०१४
33	Educational attainment index	०.३८३	०.८४४	०.७३४	१.०००
34	Average health capability index	०.५६३	०.९२१	०.८७०	०.८४७

११.४ ललितपुर जिल्ला स्थित विभिन्न कार्यालयहरूको फोन नं.

सि.नं.	कार्यालय	फोन नं.	फ्याक्स
१	जिल्ला विकास समिति	५५३३६३८, ५५२३४१०, ५५४८२९७, ५५३६३१२	५५३३२१५
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	५५२७२१३, ५५२३०५१, ५५२११६५	५५५३०५१
३	उप-महा नगर पालिका	५५२२५६३, ५५२६३१६, ५५२१५००	
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	५५२२१४१, ५५२२१४५, ५५२१३५०	
५	डिभिजन सडक-३ कार्यालय	५५२२९८५	
६	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	५५२१५६६	५५४७९१५
७	काठमाण्डौ उपत्यका नगर विकास योजना	५५२२०८९	
८	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	५५२७९०२, ५५२१७३५	
९	आन्तरिक राजश्व कार्यालय	५५२४७०३, ५५२६५६७, ५५३२१६३	

१०	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय	५५२३४५२, ५५२१५०२	५५२३४५२
११	जिल्ला वन कार्यालय	५५२५५५९	
१२	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	५५३४५७३, ५५३४६९६	
१३	मालपोत कार्यालय	५५३३१९५	
१४	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	५५३८९२१, ५५३८४१७, ५५५१६७६	
१५	कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालय	५५२२००१	
१६	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यालय डिभिजन नं. ४	४६६१०९८२	
१७	मध्यमान्चल सिंचाई विकास डिभिजन नं. ६, काठमाण्डौ	४३५४७२२	
१८	मानसिक अस्पताल	५५२१६१२, ५५२१३३३	५५२१६१२
१९	भूमी सुधार कार्यालय	५५३३२१७	
२०	पाटन अस्पताल	५५२२२९५, ५५२२२६६, ५५२२२७८	
२१	महिला विकास शाखा	५५४६३७८	
२२	कारागार शाखा नख्खु	५५२१४६९	
२३	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	५५२१४६९	
२४	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	५५२४४२५	
२५	जिल्ला हुलाक कार्यालय	५५२२१३४	
२६	नापि शाखा कार्यालय	५५३३०८०	
२७	जिल्ला सहकारी कार्यालय	५५४८८१२	
२८	कृषि विकास बैंक, मुख्य शाखा कार्यालय	५५३४६३९, ५५२२०३०, ५५२२२७८	
२९	नेपाल दुर संचार संस्थान, पाटन एक्सचेन्ज	५५२३९७९, ५५३५२५०	
३०	नेपाल बैंक लिमिटेड, ललितपुर शाखा गावहाल	५५३३४६२, ५५३३२०४	
३१	नेपाल परिवार नियोजन संघ	५५२४४४०	
३२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	५५४५६६६	
३३	औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन लि.	५५२१४१३, ५५३६५८२, ५५२३६०३	
३४	गुठि संस्थान, शाखा कार्यालय	५५२१४५०	
३५	पाटन दरवार स्मारक संरक्षण तथा दरवार हेरचाह कार्यालय	५५२२०२१	
३६	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, ललितपुर शाखा	५५२५६१८, ५५२५०२१	
३७	ललितपुर उद्योग वाणिज्य संघ	५५२१७४०, ५५३०६६३	५५३०६६१
३८	ललितपुर जिल्ला खेलकुद विकास समिति	५५३७९६८	
३९	जुद्ध वारुण यन्त्र कार्यालय	१०१, ५५२११११	

११.५ गा.वि.स.हरूको टेलिफोन नं.

गा.वि.स.	टेलिफोन नं.	गा.वि.स.	टेलिफोन नं.
लुभु	५५८०११७	खोकना	५५३२९५६
वुगमति	५५३२९६५	छम्पी	५५३३६८१
देवीचौर	५५७१३१६	सिद्धिपुर	५५८११८१
गोदावरी	५५६०५६६	घुसेल	५५७१५१४
सैवु	५५३६६७३	भट्टेडांडा	४२९०५०६
इमाडोल	५५२७९३८	गोदामचौर	५५६०६७४
धापाखेल	५५७०४९०	भारदेउ	४२९०६२१
वडिखेल	५५६०१२०	भरुवारासि	५५६०३८८
चपागाउँ	५५७०५२२	लामाटार	५५८०१४६
कालेश्वर	४२९०५५०	लेले	४२९०६६४
शंखु	४२९०५३६	गोटिखेल	४२९०५०४
टिकाथली	५५८०५५१	ठैव	५५६०५८५
विशंखुनारायण	५५६००३१	हरिसिद्धि	५५३५६२०
सुनाकोठी	५५७००२१	ठेचो	५५७०५१६
प्युटार	४२९०४८२	वुखेल	२१२०२०३

अनुसूची १ - राष्ट्रिय जनगणना २०५८ (सन् २००१) को तालिकाहरुको सूची

Area	Population 2001			%	Number of House holds	Average House hold Size	Area in Sq. Km.	Population Density Person/Sq. Km.
	Number							
	Total	Male	Female					
Nepal	23,151,423	11,563,921	11,587,502	100	4,253,220	5.44	147,181	157
Valley	1,645,091	863,263	781,828	7.11	345,562	5	899	1,830
Bhaktapur	225,461	114,798	110,663	0.97	41,253	5.47	119	1,895
Kathmandu	1,081,845	576,010	505,835	4.67	235,387	4.6	395	2,739
Lalitpur	337,785	172,455	165,330	1.46	68,922	4.9	385	877
Municipality	162,991	84,502	78,489	0.70	34,996	4.66	15.15	10758.48
VDC	173,636	86,943	86,693	0.75	33,874	5.13	369.85	469.4768
Institutional	1,158	1,010	148		52	22.27		

AREA	TYPE OF HOUSE/HOUSING UNIT IN USE				
	ALL TYPES	PAKKI	SEMI-PAKKI	KACHCHI	OTHERS
NEPAL	68922	53690	8887	6108	237
Kath. Valley	345562	272999	46288	25071	1204
Bhaktapur	41253	28695	6902	5549	107
Kathmandu	235387	190614	30499	13414	860
Lalitpur	68922	53690	8887	6108	237
Lalitpur Municipality	34,996	31109	2816	985	86
Lalitpur VDC and Institutional	33,926	22,581	6,071	5,123	151

AREA	OWNERSHIP TYPE					
	All types	Own	Rented	Institutional	Rent Free	Others
NEPAL	4174374	3684227	371886	101385	9770	7106
Valley	345562	194606	141408	7943	1076	529
Bhaktapur	41253	33027	7562	561	64	39
Kathmandu	235387	113936	114012	6211	825	403
Lalitpur	68922	47643	19834	1171	187	87
Municipality	34,996	17915	16317	637	74	53
VDC and Institutional	33,926	29,728	3,517	534	113	34

AREA	TOTAL	HOUSEHOLD HAVING							
		Agriculture Land only	Live Stock only	Poultry Only	Land & Live Stock	Land & Poultry	Live stock & Poultry	Land, Livestock & Poultry	Non of all
NEPAL	4174374	386241	122783	24340	1188594	52246	70552	1527003	802615
CENTRAL DEV. REGION	1465753	181337	46091	6201	394246	18059	14753	395235	409831
Bhaktapur	41253	12930	223	192	9529	1111	102	4096	13070
Kathmandu	235387	23434	1544	1134	19677	2152	523	8725	178198
Lalitpur	68922	14548	505	362	9233	1648	260	7283	35083
Lalitpur Municipality	34,996	4992	155	180	228	170	31	69	29171
Lalitpur VDC	33874	9555	350	182	8999	1478	229	7210	5871
Lalitpur Institutional	52	1	0	0	6	0	0	4	41

AREA	NO. OF HOUSEHOLDS			TYPE OF ACTIVITY					
	TOTAL	Having Economic Activities	Not Having Economic Activities	TOTAL	Manufacturing	Trade/Business	Transport	Services	Others
NEPAL	345562	116053	229509	116053	11651	44037	4218	40902	15245

Central Region	345562	116053	229509	116053	11651	44037	4218	40902	15245
Valley	345562	116053	229509	116053	11651	44037	4218	40902	15245
Bhaktapur	41253	14192	27061	14192	1463	4693	454	4280	3302
Kathmandu	235387	73826	161561	73826	6210	30896	2615	24411	9694
Lalitpur	68922	28035	40887	28035	3978	8448	1149	12211	2249
Nagarpalika	34996	17560	17436	17560	2327	5833	754	7441	1205
VDC	33874	10474	23400	10474	1651	2615	395	4769	1044
Institutional	52	1	51	1	0	0	0	1	0

TABLE 6: HOUSEHOLDS, POPULATION BY SEX AND DENSITY FOR URBAN AREAS

AREA	HOUSEHOLD	POPULATION			AREA IN SQ. KM	POPULATION DENSITY PER SQ. KM
		TOTAL	MALE	FEMALE		
NEPAL	664507	3227879	1664362	1563517	3276.28	985
Central Dev. Region	335499	1605264	843943	761321	809.59	1983
Valley	208771	948215	502972	445243	85.92	38170
Bhaktapur Municipality	12133	72543	36681	35862	6.56	11058
Lalitpur Sub Metropolitan City	34996	162991	84502	78489	15.15	10758
Kathmandu	161642	712681	381789	330892	64.21	16353
Kathmandu Metropolitan City	152155	671846	360103	311743	49.45	13586
Kirtipur Municipality	9487	40835	21686	19149	14.76	2767

TABLE 7 : POPULATION BY 5 YEARS OF AGE GROUP AND SEX

	Lalitpur			Lalitpur NP			VDC			Institutional		
	T	M	F	T	M	F	T	M	F	T	M	F
0-4 Years	26274	13367	12907	11607	5880	5727	14667	7487	7180	49	31	18
5-9 Years	33877	17176	16701	14101	7168	6933	19776	10008	9768	39	19	20
10-14 Years	37757	19273	18484	16153	8282	7871	21604	10991	10613	35	15	20
15-19 Years	38562	19408	19154	18088	9399	8689	20474	10009	10465	40	30	10
20-24 Years	40299	20367	19932	20982	10843	10139	19317	9524	9793	345	310	35

25-29 Years	34071	17139	16932	18405	9360	9045	15666	7779	7887	246	230	16
30-34 Years	29117	15505	13612	15592	8553	7039	13525	6952	6573	250	239	11
35-39 Years	22620	11902	10718	11615	6241	5374	11005	5661	5344	90	86	4
40-44 Years	17581	9264	8317	8835	4774	4061	8746	4490	4256	23	20	3
45-49 Years	13497	7069	6428	6642	3488	3154	6855	3581	3274	18	15	3
50-54 Years	11880	6040	5840	5912	3042	2870	5968	2998	2970	9	8	1
55-59 Years	9608	5056	4552	4566	2452	2114	5042	2604	2438	5	3	2
60-64 Years	7512	3689	3823	3469	1735	1734	4043	1954	2089	3	2	1
65-69 Years	5936	2868	3068	2661	1295	1366	3275	1573	1702	2	0	2
70-74 Years	3958	1959	1999	1810	892	918	2148	1067	1081	3	1	2
75 + Years	5236	2373	2863	2553	1098	1455	2683	1275	1408	1	1	0

TABLE 8 : HOUSEHOLDS BY SIZE OF PERSONS IN THE HOUSEHOLD

AREA	Nepal	Central Dev. Region	Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu	Lalitpur Municipality	VDC and Institutional
TOTAL HOUSEHOLD	4174374	1465753	68922	41253	235387	34,996	33,926
ONE PERSON	167483	59094	3386	1729	15283	2093	1,293
TWO PERSONS	313935	113508	5852	2647	26198	3621	2,231
THREE PERSONS	452957	157547	9449	4274	38611	5657	3,792
FOUR PERSONS	694550	248459	15457	8199	54086	8126	7,331
FIVE PERSONS	758727	268014	12909	8246	41178	6170	6,739
SIX PERSONS	630967	218462	8721	5664	24450	3720	5,001
SEVEN PERSONS	474130	161109	5531	3821	15100	2124	3,407
EIGHT PERSONS	244828	82919	2715	2103	6898	1092	1,623
NINE AND MORE PERSONS	436797	156641	4902	4570	13583	2393	2,509

TABLE 9 : POPULATION ABSENT FROM HOUSEHOLD AND DESTINATION ABROAD BY COUNTRY OF DESTINATION AND SEX

COUNTRY OF DESTINATION	Lalitpur			Lalitpur MNP			VDC and Institutional		
	MALE	FEMALE	TOTAL	MALE	FEMALE	TOTAL	MALE	FEMALE	TOTAL
INDIA	502	135	637	256	93	349	246	42	288
PAKISTAN	16	7	23	13	1	14	3	6	9
BANGLADESH	26	17	43	23	17	40	3	0	3

BHUTAN	5	2	7		1	1	5	1	6
SRI LANKA	19	1	20	16	0	16	3	1	4
MALDIVES	8	2	10	4	0	4	4	2	6
CHINA	136	59	195	122	57	179	14	2	16
KOREA	61	3	64	50	3	53	11	0	11
RUSSIA AND OTHER	22	7	29	18	7	25	4	0	4
JAPAN	207	48	255	171	42	213	36	6	42
HONG KONG	256	122	378	240	114	354	16	8	24
SINGAPORE	68	21	89	52	14	66	16	7	23
MALAYASIA	46	0	46	25	0	25	21	0	21
AUSTRALIA	167	57	224	148	56	204	19	1	20
SAUDI ARAB	642	12	654	219	10	229	423	2	425
QATAR	116	5	121	46	3	49	70	2	72
KUWAIT	33	4	37	19	3	22	14	1	15
UNITED ARAB EMIRATES	189	9	198	125	9	134	64	0	64
BAHARAIN	33	0	33	19	0	19	14	0	14
OTHER ASIAN COUNTRIES	173	50	223	154	46	200	19	4	23
UNITED KINGDOM	337	84	421	292	76	368	45	8	53
GERMANY	48	15	63	38	12	50	10	3	13
FRANCE	12	6	18	10	5	15	2	1	3
OTHER EUROPEAN COUNTRIES	82	22	104	65	20	85	17	2	19
USA, CANADA AND MEXICO	686	270	956	621	253	874	65	17	82
OTHER COUNTRIES	123	25	148	98	23	121	25	2	27

TABLE 10: POPULATION BY RELIGION FOR REGIONS AND DISTRICTS

AREA	RELIGION									
	TOTAL	HINDU	BOUDDHA	ISLAM	KIRAT	JAIN	CHRISTIAN	SIKH	BAHAI	OTHERS
NEPAL	22736934	18330121	2442520	954023	818106	4108	101976	5890	1211	78994
Central Dev. Region	7988612	6100467	1339440	455714	25020	1440	46181	1090	278	18982
Valley	1645091	1257215	344227	13368	11636	1105	15011	508	104	1917
Kathmandu	1081845	816706	234373	11982	7623	1013	8582	403	61	1102
Bhaktapur	225461	202614	21187	333	407	3	795	9	23	90
Lalitpur	337785	237895	88667	1053	3606	89	5634	96	20	725

Lalitpur Municipality	162991	110144	44378	832	3097	83	4151	87	11	208
VDC	173636	126637	44247	221	508	6	1482	9	9	517
Institutional	1158	1114	42	0	1	0	1	0	0	0

TABLE 11 : POPULATION BY CITIZENSHIP

	NEPAL	Central Dev. Region	Valley	Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu
TOTAL	22736934	7988612	1645091	337785	225461	1081845
NEPALESE	22620363	7933690	1623461	335555	224970	1062936
INDIAN	102468	49597	19608	1877	435	17296
CHINESE	1344	913	740	43	0	697
PAKISTANI	2628	1023	385	32	8	345
BANGLADESHI	79	32	6	1	0	5
BHUTANESE	3827	1203	240	26	17	197
SRILANKAN	89	35	16	0	2	14
MALDIVIAN	77	34	0	0	0	0
OTHER ASIANS	3777	1193	244	70	15	159
EUROPEANS	708	288	185	109	3	73
NORTH AMERICANS	626	253	121	51	3	67
SOUTH AMERICANS	348	143	40	14	1	25
AFRICANS	293	114	15	0	3	12
AUSTRIALIANS, NEWZEALANDERS	307	94	30	7	4	19

TABLE 12 : POPULATION BY TYPE OF DISABILITY AND SEX

	NEPAL	Central Dev. Region	Valley	Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu	Lalitpur	
							Nagarpalika	VDC and Institutional
TOTAL	22736934	7988612	1645091	337785	225461	1081845	162991	174794
WITHOUT ANY DISABILITY								
MALE	11312216	4074204	860979	172098	114450	574431	84358	87740
FEMALE	11320923	3884080	779313	164906	110220	504187	78320	86586
TOTAL	22633139	7958284	1640292	337004	224670	1078618	162678	174326
TOTAL DISABLE								
MALE	47162	14088	2284	357	348	1579	144	213
FEMALE	56633	16240	2515	424	443	1648	169	255
TOTAL	103795	30328	4799	781	791	3227	313	468

PHYSICAL DISABLE								0
MALE	19797	5858	1057	157	157	743	66	91
FEMALE	21001	5917	1004	164	163	677	64	100
TOTAL	40798	11775	2061	321	320	1420	130	191
BLIND								0
MALE	5483	1658	277	36	22	219	14	22
FEMALE	11043	3357	547	72	67	408	29	43
TOTAL	16526	5015	824	108	89	627	43	65
DEAF								0
MALE	11948	3842	609	95	98	416	33	62
FEMALE	13592	4069	563	101	133	329	45	56
TOTAL	25540	7911	1172	196	231	745	78	118
MENTALLY RETARDED								0
MALE	6479	1725	207	42	48	117	19	23
FEMALE	6692	1652	202	60	38	104	17	43
TOTAL	13171	3377	409	102	86	221	36	66
MULTIPLE DISABILITY								0
MALE	3455	1005	134	27	23	84	12	15
FEMALE	4305	1245	199	27	42	130	14	13
TOTAL	7760	2250	333	54	65	214	26	28

TABLE 13 : HOUSEHOLDS USING MAIN SOURCE OF DRINKING WATER								
Area	Main source of drinking water							
	Total	Tap/ Pipe	Well	Tubewell	Spout Water	Rivers/ Stream	Others	Not Stated
NEPAL	4174457	2209760	377241	1184156	267180	61400	37232	37489
Central Dev. Region	1465753	846532	124697	412473	48557	9213	10287	13994
Valley	345562	285843	26302	17250	11314	337	2371	2145
Bhaktapur	41253	30755	4843	2977	2032	29	277	339
Kathmandu	235387	197851	14714	13448	6182	195	1616	1381
Lalitpur	68922	57237	6745	825	3099	113	477	425
Lalitpur Municipality	34995	27871	3832	637	2198	18	224	215
VDC and Institutional	33927	29366	2913	188	901	95	253	210

TABLE 14 : POPULATION 6 YEARS OF AGE AND OVER BY LITERACY STATUS AND SEX							
	Nepal	Central Region	Valley	Bhaktapur	Kathmandu	Lalitpur	

Can't Read & Write	Total	7654241	2807449	225063	50303	174760	70034
	Male	2720234	1062699	62036	14609	47427	20418
	Female	4934007	1744750	163027	35694	127333	49616
Can Read Only	Total	1133178	375073	55875	8972	46903	18205
	Male	574330	194039	27578	4712	22866	9104
	Female	558848	181034	28297	4260	24037	9101
Read & Write	Total	10348426	3580797	893303	142151	751152	215179
	Male	6242958	2209000	532583	83123	449460	125529
	Female	4105468	1371797	360720	59028	301692	89650
Not Stated	Total	119958	39467	2592	789	1803	619
	Male	55049	19978	1137	358	779	225
	Female	64909	19489	1455	431	1024	394

TABLE 15 : EVER MARRIED FEMALE POPULATION 15 TO 49 YEARS OF AGE BY REPORTED NUMBER OF CHILDREN EVER BORN

Area	Children Ever Born								Ever Married Female Population
	No Child	1 Child	2 Child	3 Child	4 Child	5 Child	6 & More Children	Not Stated	
NEPAL	859188	700972	848659	781647	547716	329157	405890	13509	4486738
Central Dev. Region	308236	251222	318559	283810	189146	104329	114756	5217	1575275
Valley	65382	86923	116515	67208	31185	12729	10590	1306	391838
Lalitpur	10867	14226	19961	11804	5620	2254	2164	212	67108
Lalitpur N.P. VDC and Institutional	5283	8100	10375	5334	1826	571	344	107	31940
Bhaktapur	8131	8138	11391	7913	4294	1930	1522	249	43568
Kathmandu	35517	50333	65202	35687	15651	6291	4740	633	214054

TABLE 16 : EVER MARRIED FEMALE POPULATION 15 TO 49 YEARS OF AGE BY REPORTED NUMBER OF CHILDREN BORN IN THE PAST 12 MONTHS

Area	Total Ever Married Females	Ever married female population who has given birth to			
		No Child	1 Child	2 Children	Not stated Children
NEPAL	4486739	4153360	318686	1182	13509
Central Dev. Region	1575276	1470532	99083	444	5217
Valley	391839	371639	18799	95	1306
Lalitpur	67109	63708	3180	9	212
Lalitpur UMN	31941	30361	1472	0	7
VDC and Institutional	35168	33347	1708	9	205
Bhaktapur	43567	41478	1838	3	249
Kathmandu	214054	202745	10601	74	633

TABLE 17 : POPULATION 10 YEARS OF AGE AND OVER BY ECONOMIC ACTIVITY AND SEX

Area	TOTAL			ECONOMICALLY ACTIVE			ECONOMICALLY INACTIVE		
	Both Sexes	Male	Female	Both Sexes	Male	Female	Both Sexes	Male	Female
NEPAL	16770279	8330576	8439703	10637243	5971024	4666219	6133037	2359552	3773484
Central Region	5959722	3055621	2904101	3544083	2186143	1357940	2415639	869478	1546161
Valley	1353668	713037	640631	716389	465273	251117	637279	247764	389514
Lalitpur	277634	141912	135722	154735	96160	58576	122899	45752	77146
Bhaktapur	183053	92833	90220	103930	64182	39748	79123	28651	50472
Kathmandu	892981	478292	414689	457724	304931	152793	435257	173361	261896

TABLE 18 : USUALLY ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION 10-YEARS OF AGE AND OVER BY MAJOR OCCUPATION GROUP

AREA	NEPAL	Central Region	valley	Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu
Total	9900198	3234707	663104	143606	93512	425986
Legislators, Senior Officials and Managers	56535	26423	17145	2813	1307	13025
Professionals	243659	99540	44765	10358	4196	30211
Technicians and Associate Professionals	170182	74712	32168	5357	2498	24313
Clerks or Office Assistants	201051	96534	44698	10101	3807	30790
Service Workers and Shop and Market Sales Workers	781004	326222	113809	20107	12834	80868
Skilled and semi-skilled Agricultural, Forestry and Fishery Workers	5901384	1647105	169430	47784	37504	84142
Craft and Related Trade Workers	916842	375413	133534	23416	20570	89548
Plant and Machine Operators and Assemblers	141355	73206	33131	4974	4728	23429
Elementary Occupations	1479817	512693	73475	18392	5965	49118
Not Stated	8355	2859	950	304	105	541

TABLE 19 : USUALLY ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION 10 -YEARS OF AGE AND OVER BY EMPLOYMENT STATUS

Area	Total	Employer	Employee	Self Employed	Unpaid Family Workers
NEPAL	9900198	376353	2438328	6210837	874676
Central Dev. Region	3234707	141943	1078669	1799814	214282
Valley	806710	31848	401463	332078	41321

Lalitpur	143606	6479	61802	65818	9507
Lalitpur UMN	61449	2593	33782	21443	3630
VDC and Institutional	82157	3886	28020	44375	5877
Bhaktapur	93512	4352	35843	49284	4033
Kathmandu	425986	14538	242016	151158	18274

TABLE 20 : USUALLY ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION 10-YEARS OF AGE AND OVER BY MAJOR INDUSTRY DIVISION

AREA	NEPAL	Central Region	valley	Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu
TOTAL	9900198	3234707	663104	143606	93512	425986
Agriculture and Forestry	6496221	1885618	184179	51536	38763	93880
Fishing	8467	3256	129	8	12	109
Mining and Quarrying	16049	4513	1386	568	105	713
Manufacturing and recycling	872252	368392	131649	24031	20373	87245
Electricity, gas and Water supply	148217	43560	9913	2643	839	6431
Construction	286419	114202	24184	5134	2651	16399
Wholesale and retail trade	863771	309997	95947	20777	10335	64835
Hotels and restaurants	120888	50568	21182	2581	1831	16770
Transport, storage and communications	161637	72570	28012	4066	3358	20588
Financial intermediation	46766	22648	10842	1788	931	8123
Real state, renting and business activities	29920	14314	7501	1284	686	5531
Public Administration and social security	301023	144108	69167	13359	6713	49095
Education	228382	87669	35307	6051	3486	25770
Health and social work	61799	26446	11050	2427	989	7634
Other community, social and personal service activities	72575	30961	11285	2411	1002	7872
Private households with employed persons	105138	30572	13343	2333	906	10104
Extra-territorial Organizations and bodies	58272	16674	3072	733	167	2172
Not Stated	22396	8641	4957	1877	366	2714

TABLE 21 : USUALLY ECONOMICALLY NOT ACTIVE POPULATION 10- YEARS OF AGE AND OVER BY REASONS FOR NOT BEING USUALLY ACTIVE

AREA	NEPAL	Central Region	valley	Lalitpur	Bhaktapur	Kathmandu
------	-------	----------------	--------	----------	-----------	-----------

Total	8034166	3037479	729856	145748	94137	489971
Study	3799356	1272323	377623	71221	49607	256795
Household Chores	2659204	1171523	238765	49191	29588	159986
Aged	594246	218586	44317	10227	6597	27493
Pension/ Income Recipient	213574	75085	15394	3600	1853	9941
Physically and Mentally Handicapped	200398	72601	10496	2339	1649	6508
Sick	228429	85644	13657	3301	1731	8625
Others	194117	78352	12726	3199	1668	7859
Not Stated	144835	63369	16879	2670	1445	12764

Table 22 Population by Cast

Caste	Total	Male	Female	Caste	Total	Male	Female
TOTAL	337785	172455	165330	MAJHI	381	213	168
CHHETRI	65355	33426	31929	NUNIYA	21	12	9
BRAHMAN - HILL	40264	21057	19207	KUMHAR	20	17	3
MAGAR	11816	6069	5747	DANUWAR	861	423	438
THARU	2381	1508	873	CHEPANG (PRAJA)	84	41	43
TAMANG	40059	20527	19532	HALUWAI	41	21	20
NEWAR	136200	67999	68201	RAJPUT	218	136	82
MUSLIM	988	638	350	KAYASTHA	409	236	173
KAMI	1928	965	963	BADHAE	83	61	22
YADAV	815	589	226	MARWADI	399	210	189
RAI	5957	2982	2975	SANTHAL/SATTAR	19	12	7
GURUNG	4934	2497	2437	JHAGAR/DHAGAR	24	12	12
DAMA/DHOLI	1809	925	884	BANTAR	11	10	1
LIMBU	2187	1111	1076	BARAE	23	10	13
THAKURI	2517	1317	1200	GANGAI	6	3	3
SARKI	2798	1349	1449	RAJBHAR	57	38	19
TELI	367	207	160	THAMI	23	17	6
CHAMAR /HARIJAN/RAM	14	6	8	DHIMAL	117	54	63
KOIRI	278	137	141	BHOTE	162	91	71
KURMI	108	84	24	BING/BINDA	1	1	0
SANYASI	1547	773	774	BHEDIYAR/GADERI	1	1	0
DAHNUK	143	106	37	NURANG	56	34	22
MUSAHAR	3	3	0	YAKKHA	45	25	20
DUSADH /PASWAN/PASI	17	8	9	DARAI	9	5	4
SHERPA	917	475	442	TAJPURIYA	13	10	3
SONAR	308	151	157	THAKALI	326	159	167
KEWAT	19	15	4	CHIDIMAR	2	2	0
BRAHMAN – TARAI	555	328	227	PAHARI	3277	1688	1589

BANIYA	344	194	150	MALI	16	10	6
GHARTI/BHUJEL	376	210	166	BANGALI	118	82	36
MALLAH	308	60	248	CHHANTEL	11	6	5
KALWAR	337	227	110	KAMAR	7	5	2
KUMAL	33	23	10	BOTE	16	3	13
HAJAM/THAKUR	251	178	73	BRAHMU/BARAMU	50	23	27
KANU	74	56	18	GAINE	16	11	5
RAJBANSI	68	35	33	JIREL	43	25	18
DUNUWAR	941	461	480	ADIBASI/JANAJATI	43	19	24
SUDHI	155	111	44	DURA	16	8	8
LOHAR	58	41	17	CHURAUTI	71	47	24
TATMA	20	14	6	KHATWE	1	1	0
DHOBI	236	113	123	LEPCHA	60	31	29
BYANGSI	9	3	6	PUNJABI/SIKH	50	32	18
UNIDENTIFIED DALIT	1120	561	559	RAUTE	6	4	2
UNIDENTIFIED CASTE	1952	1063	889	JAINE	6	4	2

TABLE 23 : POPULATION BY MOTHER TONGUE			
Mother Tongue	Total	Male	Female
TOTAL	337785	172455	165330
NEPALI	146982	75368	71814
MAITHILI	3610	2474	1136
BHOJPURI	1018	702	316
THARU (DAGAURA/RANA)	1084	705	379
TAMANG	37379	19181	18198
NEWAR	129197	64255	64942
MAGAR	3383	1794	1589
AWADHI	45	25	20
BANTAWA	3195	1575	1620
GURUNG	2211	1071	1140
LIMBU	1530	805	725
URDU	189	114	75
RAJBANSI	71	37	34
SHERPA	572	301	271
HINDI	1647	1141	506
CHAMLING	122	59	63
SANTHALI	15	10	5
CHEPANG	8	6	2
DANUWAR	790	375	415
JHANGAR/DHANGAR	31	15	16
SUNUWAR	438	202	236

BANGLA	155	107	48
MARWARI (RAJSTHANI)	93	46	47
MANJHI	125	72	53
THAMI	17	13	4
KULUNG	4	2	2
DHIMAL	123	60	63
YAKKHA	47	27	20
THULUNG	71	30	41
SANGPANG	21	14	7
BHUJEL/KHAWAS	1	0	1
Population by Mother Tongue	Total	Male	Female
DARAI	7	3	4
KHALING	19	8	11
KUMAL	4	2	2
THAKALI	105	53	52
CHHANTYAL/CHHANTEL	4	2	2
NEPALI SIGN LANGUAGE	23	15	8
TIBBETAN	10	6	4
JIREL	21	13	8
WAMBULE/UMBULE	79	34	45
YHOLIMO	5	3	2
NACHHIRING	1	0	1
PAHARI	1956	1028	928
LEPCHA/LAPCHA	11	5	6
BAHING	7	3	4
RAJI	2	0	2
BYANGSHI	3	0	3
GHALE	6	3	3
CHHILING	1	1	0
LOHORUNG	10	5	5
PUNJABI	126	63	63
CHINESE	20	9	11
ENGLISH	163	80	83
SANSKRIT	12	6	6
RAUTE	5	4	1
DUNGMALI	3	1	2
ORIYA	6	6	0
UNKNOWN LANGUAGE	998	512	486

Age	Sex	2001	2006	2011	2016	2021
0-4	Total	29628	33479	33295	34069	35587
	Male	15288	17141	16905	17168	17804

	Female	14340	16338	16390	16901	17784
5-9	Total	31437	32323	36498	36401	37328
	Male	15935	16483	18420	18228	18554
	Female	15502	15840	18078	18173	18774
10-14	Total	35897	37599	38508	43512	43431
	Male	18018	18836	19364	21665	21458
	Female	17879	18763	19144	21847	21972
15-19	Total	39332	45548	47491	48644	54977
	Male	19574	23205	24114	24826	27818
	Female	19758	22343	23377	23818	27159
20-24	Total	41658	48349	55820	58191	59641
	Male	21436	25307	29860	31093	32081
	Female	20222	23042	25960	27098	27560
25-29	Total	35064	40583	47020	54363	56785
	Male	17647	20407	24034	28452	29716
	Female	17417	20176	22986	25911	27069
30-34	Total	29679	34092	39449	45857	53193
	Male	15756	17665	20388	24094	28605
	Female	13923	16427	19061	21763	24588
35-39	Total	22206	25678	29538	34295	39957
	Male	11644	13144	14718	17056	20224
	Female	10562	12534	14820	17239	19733
40-44	Total	17439	20274	23457	27080	31538
	Male	9260	10580	11926	13408	15590
	Female	8179	9694	11531	13672	15949
45-49	Total	13113	15224	17723	20601	23884
	Male	6840	7773	8875	10051	11344
	Female	6273	7451	8848	10550	12540
50-54	Total	11493	13231	15403	18028	21065
	Male	5856	6564	7458	8560	9736
	Female	5637	6667	7945	9468	11328
55-59	Total	9708	10969	12667	14832	17446
	Male	4973	5515	6189	7077	8166
	Female	4735	5454	6479	7755	9280
60-64	Total	7028	7834	8905	10372	12237
	Male	3502	3864	4300	4865	5604
	Female	3526	3970	4605	5507	6632
65-69	Total	5642	6319	7096	8147	9577
	Male	2731	3007	3335	3748	4277
	Female	2911	3312	3762	4399	5300
70-74	Total	3568	4165	4714	5359	6220
	Male	1737	1966	2182	2450	2783
	Female	1831	2199	2531	2909	3438
75+	Total	4893	5661	6635	7726	8972
	Male	2258	2595	2969	3378	3854
	Female	2635	3066	3666	4348	5118
Lalitpur	Total	337785	381328	424219	467477	511838
	Male	172455	194052	215037	236119	257614

	Female	165330	187276	209182	231358	254224
--	--------	--------	--------	--------	--------	--------

---

(5)

**अनुसूची २ - राष्ट्रिय जनगणना २०५८ ललितपुरको गा.वि.स. तथा
नगरपालिकाहरूको तथ्यांकीय बिबरण**

Table 25 Number of Households, Population by Sex For VDC/Municipalities and Wards											
VDC/Municipality	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
Ashrang	<i>Household</i>	32	14	48	22	14	38	42	32	17	259
	<i>Total</i>	185	76	281	121	102	221	252	194	104	1536
	<i>Male</i>	92	43	137	59	52	113	135	99	54	784
	<i>Female</i>	93	33	144	62	50	108	117	95	50	752
Badikhel	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	79	74	47	75	75	50	95	33	51	579
	<i>Total</i>	416	374	261	415	388	327	562	187	282	3212
	<i>Male</i>	208	185	128	221	204	163	298	102	147	1656
	<i>Female</i>	208	189	133	194	184	164	264	85	135	1556
Bhardev	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	54	65	28	20	35	27	40	54	46	369
	<i>Total</i>	269	425	171	100	197	157	190	284	275	2068
	<i>Male</i>	131	214	80	47	97	79	88	141	135	1012
	<i>Female</i>	138	211	91	53	100	78	102	143	140	1056
Bhattedanda	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	70	32	74	42	45	37	14	58	36	408
	<i>Total</i>	409	155	452	255	265	217	84	312	190	2339
	<i>Male</i>	187	77	222	120	128	107	41	156	102	1140
	<i>Female</i>	222	78	230	135	137	110	43	156	88	1199
Bisankhu narayan	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	75	206	47	55	80	97	137	124	64	885
	<i>Total</i>	399	1067	241	245	430	524	686	605	329	4526
	<i>Male</i>	191	539	121	120	216	259	327	293	174	2240
	<i>Female</i>	208	528	120	125	214	265	359	312	155	2286
Bhukhel	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	22	27	35	32	42	30	24	44	62	318
	<i>Total</i>	135	162	193	163	261	162	127	284	360	1847
	<i>Male</i>	61	78	92	85	123	77	57	134	179	886
	<i>Female</i>	74	84	101	78	138	85	70	150	181	961
Bungamari	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	157	119	93	141	82	100	118	136	121	1067
	<i>Total</i>	855	699	476	753	411	521	595	715	642	5667
	<i>Male</i>	441	333	252	287	212	255	302	330	319	2831
	<i>Female</i>	414	366	224	366	199	266	293	385	323	2836
Chandanpur	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	20	31	14	29	14	26	20	37	18	209
	<i>Total</i>	112	148	82	188	100	134	138	205	116	1223
	<i>Male</i>	61	84	36	95	48	70	75	107	61	637
	<i>Female</i>	51	64	46	93	52	64	63	98	55	586
Chapagaun	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	174	241	233	257	326	426	251	207	275	2390
	<i>Total</i>	970	1378	1214	1429	1576	2063	1275	1081	1462	12448
	<i>Male</i>	482	665	604	721	801	1051	656	518	736	6234

	Female	488	713	610	708	775	1012	619	563	726	6214
Chhampi	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	Household	120	86	179	104	44	94	99	96	46	868
	Total	542	409	861	506	245	476	453	485	215	4192
	Male	273	202	441	259	111	227	226	231	98	2068
	Female	269	207	420	247	134	249	227	254	117	2124
Choughare	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	Household	37	67	31	33	35	30	32	28	40	333
	Total	220	401	159	163	210	182	221	146	223	1925
	Male	106	202	81	79	99	84	110	67	103	931
	Female	114	199	78	84	111	98	111	79	120	994
Dalchoki	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	Household	25	30	39	20	30	19	34	28	22	247
	Total	130	160	181	109	152	105	185	167	130	1319
	Male	67	81	89	51	74	58	80	76	70	646
	Female	63	79	92	58	78	47	105	91	60	673
Devichour	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	Household	64	64	47	73	49	42	74	42	32	487
	Total	358	384	260	397	285	224	435	225	166	2734
	Male	180	187	138	195	138	119	229	119	85	1390
	Female	178	197	122	202	147	105	206	106	81	1344
Dhapakhel	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	Household	376	176	162	124	85	115	75	117	102	1332
	Total	1576	892	749	575	417	592	402	589	553	6345
	Male	854	464	393	277	219	303	208	286	278	3282
	Female	722	428	356	298	198	289	194	303	275	3063
Dhusel	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	Household	26	37	33	21	35	32	22	29	22	257
	Total	155	211	249	117	189	187	128	197	156	1589
	Male	80	111	124	55	98	92	66	97	76	799
	Female	75	100	125	62	91	95	62	100	80	790
Dukuchhap	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	Household	30	48	59	51	79	45	63	64	41	480
	Total	157	258	288	303	452	258	316	292	177	2501
	Male	83	128	149	138	222	128	152	148	92	1240
	Female	74	130	139	165	230	130	164	144	85	1261
Gimdi	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	Household	72	41	27	48	47	97	41	24	62	459
	Total	389	211	188	256	240	528	195	138	380	2525
	Male	208	110	94	122	120	282	101	74	189	1300
	Female	181	101	94	134	120	246	94	64	191	1225
Godamchaur	Ward No.	1	2		4	5	6	7	8	9	Total
	Household	105	128	109	64	63	84	109	99	88	849
	Total	555	651	582	369	316	404	582	504	496	4459
	Male	271	315	279	177	166	200	266	241	254	2169
	Female	284	336	303	192	150	204	316	263	242	2290
Godawari	Ward No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	Household	317	70	87	105	409	139	74	80	75	1353

	<i>Total</i>	1500	368	423	539	1645	679	374	363	366	6257
	<i>Male</i>	767	182	213	284	860	324	187	168	191	3176
	<i>Female</i>	733	186	210	255	785	355	187	195	175	3081
Gotikhel	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	41	97	32	45	38	51	36	37	31	408
	<i>Total</i>	201	400	154	228	200	254	212	217	193	2059
	<i>Male</i>	94	218	73	115	99	122	104	104	93	1022
	<i>Female</i>	107	182	81	113	101	132	108	113	100	1037
Harisiddhi	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	187	262	100	40	158	68	159	183	181	1338
	<i>Total</i>	793	1119	486	200	754	315	681	796	795	5939
	<i>Male</i>	412	576	238	87	367	153	353	414	422	3022
	<i>Female</i>	381	543	248	113	387	162	328	382	373	2917
Ikudol	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	34	40	47	32	34	37	53	64	40	381
	<i>Total</i>	189	211	240	148	175	220	311	394	245	2133
	<i>Male</i>	101	108	124	73	95	112	159	188	127	1087
	<i>Female</i>	88	103	116	75	80	108	152	206	118	1046
Imadol	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	197	125	198	203	294	347	180	182	279	2005
	<i>Total</i>	922	565	899	1204	1312	1583	896	925	1309	9615
	<i>Male</i>	476	291	446	647	690	799	459	467	661	4936
	<i>Female</i>	446	274	453	557	622	784	437	458	648	4679
Jharuwarasi	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	93	96	61	56	49	76	107	73	112	723
	<i>Total</i>	458	473	311	289	246	429	550	348	558	3662
	<i>Male</i>	214	243	154	128	116	210	267	178	283	1793
	<i>Female</i>	244	230	157	161	130	219	283	170	275	1869
Kaleswor	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	39	32	22	34	33	23	39	28	35	285
	<i>Total</i>	239	192	126	188	182	136	226	150	179	1618
	<i>Male</i>	122	95	60	98	92	63	107	71	97	805
	<i>Female</i>	117	97	66	90	90	73	119	79	82	813
Khokana	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	155	72	153	77	75	108	80	49	49	818
	<i>Total</i>	863	443	845	477	382	630	404	244	254	4542
	<i>Male</i>	420	221	434	225	201	307	194	117	127	2246
	<i>Female</i>	443	222	411	252	181	323	210	127	127	2296
Lamatar	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	156	152	104	194	179	105	183	196	228	1497
	<i>Total</i>	775	826	499	933	923	572	921	927	1196	7572
	<i>Male</i>	403	397	243	494	451	305	464	455	593	3805
	<i>Female</i>	372	429	256	439	472	267	457	472	603	3767
Lele	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	215	157	153	149	89	161	277	235	130	1516
	<i>Total</i>	1079	734	768	776	453	881	1295	1248	687	7921
	<i>Male</i>	533	348	366	379	210	412	623	647	359	3877

	<i>Female</i>	546	386	402	397	243	469	672	601	328	4044
Lubbu	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	76	122	76	302	90	64	149	467	93	1439
	<i>Total</i>	438	318	373	1570	546	324	849	2381	511	7610
	<i>Male</i>	219	308	192	787	265	167	440	1172	260	3810
	<i>Female</i>	219	310	181	783	281	157	409	1209	251	3800
Malta	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	54	50	29	78	25	29	25	38	42	370
	<i>Total</i>	311	317	199	458	167	163	133	185	197	2130
	<i>Male</i>	165	149	98	231	87	84	60	90	101	1065
	<i>Female</i>	146	168	101	227	80	79	73	95	96	1065
Manikhel	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	41	31	34	27	23	46	37	87	23	349
	<i>Total</i>	201	177	212	165	120	277	227	450	152	1981
	<i>Male</i>	96	86	98	83	63	144	114	240	66	990
	<i>Female</i>	105	91	114	82	57	133	113	210	86	991
Nallu	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	64	28	25	34	53	42	57	54	28	385
	<i>Total</i>	338	150	133	179	329	191	348	336	161	2165
	<i>Male</i>	184	70	61	89	166	96	183	162	79	1090
	<i>Female</i>	154	80	72	90	163	95	165	174	82	1075
Pyurar	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	24	63	33	52	24	51	20	24	35	326
	<i>Total</i>	134	370	189	305	140	284	136	136	209	1903
	<i>Male</i>	66	197	101	152	69	153	69	74	104	985
	<i>Female</i>	68	173	88	153	71	131	67	62	105	918
Sainbu	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	256	144	182	392	327	158	77	191	62	1789
	<i>Total</i>	1068	670	862	1781	1481	728	425	1024	298	8337
	<i>Male</i>	550	331	449	931	746	351	203	519	163	4243
	<i>Female</i>	518	339	413	850	735	377	222	505	135	4094
Sankhu	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	47	27	37	33	54	59	76	33	60	426
	<i>Total</i>	244	181	224	191	299	323	399	197	336	2394
	<i>Male</i>	130	94	114	87	143	166	198	94	168	1194
	<i>Female</i>	114	87	110	104	156	157	201	103	168	1200
Siddhipur	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	343	178	95	32	49	86	27	83	300	1193
	<i>Total</i>	1714	835	403	145	219	377	114	423	1336	5566
	<i>Male</i>	825	419	179	71	104	176	47	194	632	2647
	<i>Female</i>	889	416	224	74	115	201	67	229	704	2919
Sunakothi	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	160	67	118	47	233	138	58	219	109	1149
	<i>Total</i>	868	424	643	264	1286	704	297	1135	578	6199
	<i>Male</i>	430	204	316	123	609	337	153	579	284	3035
	<i>Female</i>	438	220	327	141	677	367	144	556	294	3164
Thaiba	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	231	91	92	71	176	95	115	351	101	1323

	<i>Total</i>	1095	456	455	323	765	497	567	1721	429	6308
	<i>Male</i>	567	229	209	149	406	247	281	929	234	3251
	<i>Female</i>	528	227	246	174	359	250	286	792	195	3057
Thecho	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	239	135	111	134	122	206	72	151	380	1550
	<i>Total</i>	1388	737	620	788	607	936	413	930	1801	8020
	<i>Male</i>	698	369	313	381	299	494	193	369	905	4021
	<i>Female</i>	690	368	307	407	308	442	220	361	896	3999
Thuladurlung	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	68	20	23	30	31	27	89	15	24	327
	<i>Total</i>	397	103	135	176	161	151	488	88	112	1811
	<i>Male</i>	192	55	64	87	75	82	241	44	57	897
	<i>Female</i>	205	48	71	89	86	69	247	44	55	914
Tikathali	<i>Ward No.</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
	<i>Household</i>	240	116	93	125	94	138	102	102	118	1128
	<i>Total</i>	1063	563	486	618	413	678	513	526	579	5439
		520	271	237	309	208	359	256	259	282	2701
		543	292	249	309	205	319	257	267	297	2738
Institutional		10									Total
	<i>Household</i>	52									52
	<i>Total</i>	1158									1158
	<i>Male</i>	1010									1010
	<i>Female</i>	148									148

<i>Ward No.</i>	<i>House hold</i>	<i>Total</i>	<i>Male</i>	<i>Female</i>	<i>Ward No.</i>	<i>House hold</i>	<i>Total</i>	<i>Male</i>	<i>Female</i>
Total	34996	162991	84502	78489	12	1129	5677	2930	2747
1	1691	7090	3993	3097	13	1400	6553	3324	3229
2	2284	10459	5491	4968	14	2498	11530	5745	5785
3	2365	10637	5473	5164	15	2694	11352	6042	5310
4	2523	10971	5511	5460	16	989	5294	2630	2664
5	1397	6573	3243	3330	17	1509	6693	3576	3117
6	1311	6352	3322	3030	18	1287	6915	3503	3412
7	1299	6408	3304	3104	19	1262	6048	3138	2910
8	1407	7355	3798	3557	20	1447	6519	3383	3136
9	1706	8135	4147	3988	21	906	4249	2156	2093
10	1222	5430	2974	2456	22	1890	8513	4666	3847
11	780	4238	2153	2085					

TABLE 27 : POPULATION BY 10 YEARS OF AGE GROUP AND SEX FOR VDC \ NAGARPALIKA										
	SEX	Total	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
Ashrang	T	1536	400	427	232	195	126	70	50	36
	M	784	210	210	115	104	61	34	28	22
	F	752	190	217	117	91	65	36	22	14
Badikhel	T	3212	650	799	588	437	281	214	138	105
	M	1656	341	411	296	233	152	105	68	50
	F	1556	309	388	292	204	129	109	70	55
Bhardev	T	2068	598	459	308	254	165	133	97	54
	M	1012	300	233	125	123	88	64	48	31
	F	1056	298	226	183	131	77	69	49	23
Bhattedanda	T	2339	643	600	385	256	195	131	79	50
	M	1140	338	259	178	127	105	72	35	26
	F	1199	305	341	207	129	90	59	44	24
Bisankhu narayan	T	4526	942	1129	792	652	370	274	220	147
	M	2240	497	565	358	314	192	134	103	77
	F	2286	445	564	434	338	178	140	117	70
Bukhel	T	1847	493	501	281	209	158	106	61	38
	M	886	245	231	130	94	78	60	31	17
	F	961	248	270	151	115	80	46	30	21
Bungamati	T	5667	972	1328	1232	762	479	427	264	203
	M	2831	513	645	610	385	240	220	118	100
	F	2836	459	683	622	377	239	207	146	103
Chandan pur	T	1223	320	294	210	145	102	71	55	26
	M	637	164	155	107	76	56	35	30	14
	F	586	156	139	103	69	46	36	25	12
Chapa gaun	T	12448	2274	3006	2557	1759	1114	851	530	357
	M	6234	1123	1543	1266	876	575	447	254	150
	F	6214	1151	1463	1291	883	539	404	276	207
Chhampi	T	4192	888	1052	764	524	396	255	200	113
	M	2068	455	501	366	251	206	118	107	64
	F	2124	433	551	398	273	190	137	93	49
Choughare	T	1925	541	471	273	259	166	111	71	33
	M	931	257	215	130	120	89	66	33	21
	F	994	284	256	143	139	77	45	38	12
Dalchoki	T	1319	316	354	205	167	102	87	66	22
	M	646	157	166	96	86	54	50	31	6
	F	673	159	188	109	81	48	37	35	16
Devichour	T	2734	737	692	451	317	237	163	96	41
	M	1390	374	343	226	161	125	86	54	21
	F	1344	363	349	225	156	112	77	42	20
Dhapakhel	T	6345	1154	1428	1472	976	524	388	249	154
	M	3282	599	739	785	504	285	180	116	74

	F	3063	555	689	687	472	239	208	133	80
Dhusel	T	1589	381	457	275	174	132	93	48	29
	M	799	186	233	134	87	72	52	26	9
	F	790	195	224	141	87	60	41	22	20
Duku chhap	T	2501	596	621	398	310	228	181	104	63
	M	1240	288	324	181	145	120	96	46	40
	F	1261	308	297	217	165	108	85	58	23
Gimdi	T	2525	634	632	419	313	229	120	80	98
	M	1300	331	332	196	157	127	65	40	52
	F	1225	303	300	223	156	102	55	40	46
Godam chaur	T	4459	812	1074	948	576	362	312	238	137
	M	2169	396	510	451	293	175	153	112	79
	F	2290	416	564	497	283	187	159	126	58
Godawari	T	6257	1246	1481	1293	973	514	346	243	161
	M	3176	643	757	631	536	261	170	114	64
	F	3081	603	724	662	437	253	176	129	97
Gotikhel	T	2059	485	495	371	261	164	122	107	54
	M	1022	241	255	169	134	81	67	51	24
	F	1037	244	240	202	127	83	55	56	30
Harisiddhi	T	5939	1010	1329	1358	980	563	317	233	149
	M	3022	533	670	684	489	304	164	108	70
	F	2917	477	659	674	491	259	153	125	79
Ikudol	T	2133	558	554	350	244	173	150	55	49
	M	1087	288	274	170	129	89	84	24	29
	F	1046	270	280	180	115	84	66	31	20
Imadol	T	9615	1618	2156	2215	1581	914	569	342	220
	M	4936	850	1117	1091	848	476	282	169	103
	F	4679	768	1039	1124	733	438	287	173	117
Jharuwa rasi	T	3662	601	991	664	534	354	227	161	130
	M	1793	313	492	308	267	168	115	68	62
	F	1869	288	499	356	267	186	112	93	68
Kaleswor	T	1618	404	435	278	187	134	99	45	36
	M	805	208	214	129	97	65	53	22	17
	F	813	196	221	149	90	69	46	23	19
Khokana	T	4542	733	1139	885	591	434	371	232	157
	M	2246	363	574	411	294	219	187	114	84
	F	2296	370	565	474	297	215	184	118	73
Nagarpalika	T	162991	25708	34241	39387	27207	15477	10478	6130	4363
	M	84502	13048	17681	20203	14794	8262	5494	3030	1990
	F	78489	12660	16560	19184	12413	7215	4984	3100	2373
Lamatar	T	7572	1483	1753	1501	1044	690	518	344	239
	M	3805	742	908	722	544	350	255	154	130
	F	3767	741	845	779	500	340	263	190	109
Lele	T	7921	1760	2014	1328	952	715	548	374	230

	M	3877	893	975	611	453	364	281	185	115
	F	4044	867	1039	717	499	351	267	189	115
Lubhu	T	7610	1224	1698	1596	1134	803	510	392	253
	M	3810	626	851	783	581	403	263	177	126
	F	3800	598	847	813	553	400	247	215	127
Malta	T	2130	572	549	308	236	168	131	93	73
	M	1065	289	258	153	119	89	71	48	38
	F	1065	283	291	155	117	79	60	45	35
Manikhel	T	1981	530	503	320	240	172	103	70	43
	M	990	271	252	148	125	90	52	36	16
	F	991	259	251	172	115	82	51	34	27
Nallu	T	2165	587	497	363	255	177	144	88	54
	M	1090	305	247	174	124	97	71	42	30
	F	1075	282	250	189	131	80	73	46	24
Pyutar	T	1903	563	468	264	212	162	99	82	53
	M	985	296	232	134	107	91	55	45	25
	F	918	267	236	130	105	71	44	37	28
Sainbu	T	8337	1407	2033	1792	1331	825	485	282	182
	M	4243	702	1068	872	686	446	255	145	69
	F	4094	705	965	920	645	379	230	137	113
Sankhu	T	2394	637	609	431	245	204	117	92	59
	M	1194	322	302	203	125	105	63	46	28
	F	1200	315	307	228	120	99	54	46	31
Siddhipur	T	5566	792	1312	1182	882	522	425	263	188
	M	2647	394	623	540	407	254	211	127	91
	F	2919	398	689	642	475	268	214	136	97
Sunakothi	T	6199	959	1529	1307	950	576	409	296	173
	M	3035	468	733	619	475	301	198	155	86
	F	3164	491	796	688	475	275	211	141	87
Thaiba	T	6308	1031	1483	1607	897	568	356	216	150
	M	3251	516	756	867	483	292	168	101	68
	F	3057	515	727	740	414	276	188	115	82
Thecho	T	8020	1375	1866	1783	1152	665	535	381	263
	M	4021	683	921	914	592	342	267	182	120
	F	3999	692	945	869	560	323	268	199	143
Thuladurlung	T	1811	493	461	261	192	169	100	79	56
	M	897	258	198	119	109	86	55	43	29
	F	914	235	263	142	83	83	45	36	27
Tikathali	T	5439	936	1324	1145	832	528	328	197	149
	M	2701	467	663	561	428	263	167	89	63
	F	2738	469	661	584	404	265	161	108	86

TABLE 28: Households Having Agricultural Land, Livestock and Poultry									
VDC/ Nagarpalika	Households	Agri Land only	Live Stock Only	Poultry only	Land & Live Stock	Land & Poultry	Live Stock & Poultry	Land,Live Stock & Poputry	None of all
Ashrang	259	8	1	0	66	0	5	169	10
Badikhel	579	118	7	5	249	22	7	131	40
Bhardev	369	11	0	0	29	11	0	301	17
Bhattedanda	408	12	4	2	102	4	27	240	17
Bisankhunarayan	885	154	8	5	331	39	0	321	27
Bukhel	318	11	5	1	193	2	4	101	1
Bungamati	1067	312	6	10	349	145	1	147	97
Chandanpur	209	10	3	1	86	1	3	98	7
Chapagaun	2390	764	51	21	557	86	17	248	646
Chhampi	868	114	28	5	320	25	18	288	70
Choughare	333	15	0	0	88	7	0	218	5
Dalchoki	247	6	0	0	78	1	0	158	4
Devichour	487	42	19	1	179	5	5	213	23
Dhapakhel	1332	393	10	8	409	59	3	109	341
Dhusel	257	18	6	0	91	6	5	124	7
Dukuchhap	480	68	0	1	148	8	3	245	7
Gimdi	459	9	8	1	121	3	16	294	7
Godamchaur	849	198	8	5	449	23	1	105	60
Godawari	1353	287	33	15	317	31	22	130	518
Gotikhel	408	26	11	2	182	2	4	133	48
Harisiddhi	1338	731	0	1	43	74	0	42	447
Ikudol	381	7	1	0	144	1	5	213	10
Imadol	2005	740	20	6	501	15	1	23	699
Jharuwarasi	723	144	5	1	442	12	2	72	45
Kaleswor	285	2	12	1	180	0	7	80	3
Khokana	818	255	3	4	122	209	0	191	34
Nagarpalika	34996	4992	155	180	228	170	31	69	29171
Lamatar	1497	323	11	2	684	31	3	304	139
Lele	1516	220	25	8	436	58	16	654	99
Lubhu	1439	791	2	6	326	59	1	123	131
Malta	370	12	0	0	94	3	3	256	2
Manikhel	349	19	1	4	119	4	6	190	6
Nallu	385	21	0	1	43	16	2	298	4
Pyutar	326	5	2	1	56	3	14	243	2
Sainbu	1789	340	29	23	294	57	8	48	990
Sankhu	426	33	0	0	175	3	2	177	36
Siddhipur	1193	968	0	4	20	49	0	5	147
Sunakothi	1149	499	7	4	235	133	0	75	196
Thaiba	1323	603	5	14	73	109	2	82	435
Thecho	1550	727	9	14	294	93	2	94	317

Thuladurlung	327	15	7	0	106	2	12	173	12
Tikathali	1128	524	3	5	268	67	2	94	165

TABLE 29 : HOUSEHOLDS OPERATING SMALL SCALE NON AGRICULTURAL ECONOMIC ACTIVITY

VDC/ NAGARPALIKA	NO. OF HOUSEHOLDS			TYPE OF ACTIVITY					
	TOTAL	Having Eco. Activity	Not havin g Eco. Activit y	Total	Manuf acturi ng	Trade/ Business	Trans port	Services	Others
Ashrang	259	166	93	166	76	9	0	81	0
Badikhel	579	343	236	343	272	15	0	44	12
Bhardev	369	33	336	33	1	10	0	17	5
Bhattedanda	408	131	277	131	107	16	0	8	0
Bisankhu narayan	885	157	728	157	4	36	2	85	30
Bukhel	318	22	296	22	1	4	0	15	2
Bungamati	1067	583	484	583	110	108	9	222	134
Chandanpur	209	66	143	66	5	16	1	17	27
Chapagaun	2390	1005	1385	1005	110	289	65	540	1
Chhampi	868	192	676	192	24	48	5	20	95
Choughare	333	13	320	13	0	7	0	6	0
Dalchoki	247	6	241	6	2	2	0	2	0
Devichour	487	21	466	21	7	6	0	8	0
Dhapakhel	1332	622	710	622	46	101	17	440	18
Dhusel	257	24	233	24	2	5	0	5	12
Dukuchhap	480	9	471	9	3	6	0	0	0
Gimdi	459	66	393	66	3	13	0	36	14
Godamchaur	849	341	508	341	16	93	9	219	4
Godawari	1353	433	920	433	24	98	13	147	151
Gotikhel	408	65	343	65	2	28	0	21	14

Harisiddhi	1338	869	469	869	211	199	131	302	26
Ikudol	381	54	327	54	1	8	0	32	13
Imadol	2005	304	1701	304	31	150	10	104	9
Jharuwarasi	723	270	453	270	7	42	9	194	18
Kaleswor	285	64	221	64	10	16	0	31	7
Khokana	818	322	496	322	34	64	4	35	185
Lalitpur U.M.N.P.	34996	17560	17436	17560	2327	5833	754	7441	1205
Lamatar	1497	372	1125	372	10	44	4	314	0
Lele	1516	215	1301	215	6	57	1	129	22
Lubhu	1439	764	675	764	169	200	28	338	29
Malta	370	8	362	8	5	3	0	0	0
Manikhel	349	43	306	43	0	3	0	40	0
Nallu	385	15	370	15	1	6	0	7	1
Sainbu	1789	471	1318	471	36	229	30	160	16
Sankhu	426	56	370	56	1	12	1	19	23
Siddhipur	1193	331	862	331	82	79	4	153	13
Sunakothi	1149	387	762	387	41	108	18	209	11
Thaiba	1323	726	597	726	64	185	17	368	92
Thecho	1550	523	1027	523	114	216	13	137	43
Thuladurlung	327	26	301	26	1	10	0	5	10
Tikathali	1128	328	800	328	7	69	4	245	3

VDC/Nagarpalika	Total	Total Native Born	Same District	Other District		Foreign Born
				VDC	Municipality	
Ashrang	1536	1536	1419	112	5	0
Badikhel	3212	3204	2817	241	146	8
Bhardev	2068	2068	1974	94	0	0
Bhattedanda	2339	2339	2274	65	0	0
Bisankhunarayan	4526	4526	3803	675	47	0
Bukhel	1847	1847	1776	71	0	0
Bungamati	5667	5667	5142	415	110	0
Chandanpur	1223	1223	1165	58	0	0

Chapagaun	12448	12414	11715	552	147	34
Chhampi	4192	4192	3672	511	8	0
Choughare	1925	1925	1897	14	14	0
Dalchoki	1319	1319	1301	18	0	0
Devichour	2734	2734	2677	57	0	0
Dhapakhel	6345	6274	4698	1439	137	71
Dhusel	1589	1589	1532	57	0	0
Dukuchhap	2501	2501	2349	152	0	0
Gimdi	2525	2525	2424	101	0	0
Godamchaur	4459	4416	3983	389	43	43
Godawari	6257	6226	4525	1322	378	31
Gotikhel	2059	2045	1867	134	45	14
Harisiddhi	5939	5939	5405	425	109	0
Ikudol	2133	2133	2105	28	0	0
Imadol	9615	9578	7459	1899	220	37
Jharuwarasi	3662	3639	3106	368	164	23
Kaleswor	1618	1618	1513	105	0	0
Khokana	4542	4542	4400	128	14	0
LalitpurN.P.	162991	158665	107971	38784	11910	4326
Lamatar	7572	7572	6037	1485	50	0
Lele	7921	7921	7646	275	0	0
Lubhu	7610	7602	6690	886	25	8
Malta	2130	2130	2130	0	0	0
Manikhel	1981	1981	1954	27	0	0
Nallu	2165	2165	2124	41	0	0
Pyutar	1903	1903	1846	57	0	0
Sainbu	8337	8114	5371	2059	684	223
Sankhu	2394	2394	2315	55	24	0
Siddhipur	5566	5566	5406	146	14	0
Sunakothe	6199	6158	5994	138	26	41
Thaiba	6308	6244	5719	414	111	64
Thecho	8020	7999	7143	787	68	21
Thuladurlung	1811	1791	1624	138	29	20
Tikathali	5439	5431	4470	857	105	8

TABLE 31 : POPULATION 6 YEARS OF AGE AND OVER BY LITERACY STATUS AND SEX

VDC/Nagarpalika	Can't Read & Write			Can Read Only			Read & Write			Not Stated		
	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Ashrang	721	259	462	128	76	53	463	327	136	0	0	0
Badikhel	987	327	660	186	39	147	1765	1143	622	0	0	0
Bhardev	1056	407	649	272	183	89	476	278	198	0	0	0
Bhattedanda	618	192	426	221	117	104	1185	662	523	17	10	8
Bisankhunarayan	1106	208	898	192	97	95	2708	1704	1004	15	8	7
Bukhel	535	140	395	119	79	41	876	503	373	7	0	7
Bungamati	1290	306	984	635	288	347	3241	2017	1224	0	0	0
Chandanpur	290	88	202	96	50	46	648	391	256	0	0	0
Chapagaun	3280	876	2404	734	339	395	7111	4352	2759	0	0	0
Chhampi	1438	394	1044	207	138	68	1936	1187	749	0	0	0
Choughare	854	303	551	164	74	90	506	324	181	51	8	43
Dalchoki	728	287	440	43	13	29	406	265	141	18	0	18
Devichour	955	374	582	358	191	167	945	567	378	39	18	21
Dhapakhel	1320	269	1050	518	277	241	3892	2403	1489	18	0	18
Dhusel	752	273	478	207	142	65	445	279	166	0	0	0
Dukuchhap	1075	349	726	98	61	37	972	661	311	5	5	0
Gimdi	1264	563	701	77	69	7	898	512	386	0	0	0
Godamchaur	951	182	769	83	45	38	2906	1706	1201	46	14	33
Godawari	1434	438	996	517	254	263	3622	2176	1446	7	0	7
Gotikhel	561	131	430	44	15	29	1252	753	499	0	0	0
Harisiddhi	1765	437	1328	570	393	177	3140	1876	1263	0	0	0
Ikudol	735	233	503	100	59	41	1021	616	405	0	0	0
Imadol	1447	234	1213	543	283	260	6805	4023	2781	0	0	0
Jharuwarasi	931	176	755	173	97	76	2227	1379	848	38	7	32
Kaleswor	444	164	280	65	17	48	865	470	395	0	0	0
Khokana	1187	322	866	174	92	82	2801	1634	1167	0	0	0
LalitpurN.P.	21459	5909	15550	6767	2970	3797	120227	68018	52209	160	73	87
Lamatar	1889	404	1485	371	193	178	4520	2844	1675	0	0	0
Lele	3365	1188	2176	669	426	243	2664	1738	926	44	0	44
Lubhu	1586	377	1209	453	139	314	5088	3007	2081	16	9	8
Malta	1175	594	581	35	18	17	575	269	306	8	8	0
Manikhel	777	301	476	36	13	23	878	554	324	0	0	0
Nallu	752	220	532	395	165	230	674	520	154	38	11	27
Pyutar	877	376	501	30	30	0	647	402	245	0	0	0
Sainbu	1376	361	1014	589	310	279	5662	3233	2428	10	0	10
Sankhu	806	277	529	163	99	64	1032	610	423	0	0	0
Siddhipur	1332	359	974	452	237	216	3310	1803	1506	0	0	0

Sunakothe	1692	436	1256	188	129	59	3874	2214	1660	0	0	0
Thaiba	1400	377	1023	208	93	115	4164	2564	1600	0	0	0
Thecho	2426	747	1679	560	356	205	4281	2552	1729	34	24	10
Thuladurlung	574	206	368	244	158	85	665	342	324	0	0	0
Tikathali	1228	181	1048	75	28	48	3705	2313	1392	24	9	16

VDC/Nagarपालिका	Total	Currently attending			Currently not attending		
		Total	Male	Female	Total	Male	Female
Ashrang	701	307	203	104	394	137	257
Badikhel	1366	974	554	420	393	179	214
Bhardev	857	398	195	203	459	216	243
Bhattedanda	1081	706	326	381	374	157	217
Bisankhunarayan	1931	1295	722	573	636	243	393
Bukhel	730	476	224	252	253	76	177
Bungamati	2323	1618	776	842	705	322	383
Chandanpur	497	372	190	182	125	43	82
Chapagaun	4631	2879	1552	1327	1752	677	1075
Chhampi	1583	845	479	366	738	251	487
Choughare	865	604	256	349	260	118	142
Dalchoki	576	292	108	183	284	125	159
Devichour	1253	750	392	359	503	214	289
Dhapakhel	2388	1680	835	845	709	397	312
Dhusel	798	423	254	169	375	152	223
Dukuchhap	1102	521	374	147	581	220	361
Gimdi	1204	591	308	284	613	245	368
Godamchaur	1580	1288	533	755	292	128	164
Godawari	2035	1369	672	698	666	340	326
Gotikhel	807	620	338	281	188	72	116
Harisiddhi	2393	1298	680	618	1095	559	536
Ikudol	997	559	249	311	438	190	248
Imadol	3217	2511	1338	1173	706	291	415
Jharuwarasi	1242	966	526	440	276	71	205
Kaleswor	664	432	230	202	232	84	148
Khokana	1921	1303	667	636	619	242	377
LalitpurN.P.	45743	34031	17463	16568	11712	5520	6192
Lamatar	2865	1892	1041	851	974	396	578
Lele	3415	1985	1148	837	1430	551	879
Lubhu	2672	2046	1059	988	626	246	380
Malta	924	407	174	233	517	223	294
Manikhel	942	561	314	248	380	156	224

Nallu	1002	401	261	140	601	250	351
Pyutar	837	355	214	140	482	202	280
Sainbu	2977	2335	1127	1208	643	270	373
Sankhu	1080	663	339	324	418	188	230
Siddhipur	2037	1446	659	786	591	261	330
Sunakothi	2286	1631	784	847	655	293	362
Thaiba	2174	1474	782	692	700	360	340
Thecho	3233	2165	997	1168	1068	497	571
Thuladurlung	849	389	213	176	460	181	279
Tikathali	1885	1344	747	597	541	152	389

TABLE 33 : POPULATION 10 YEARS OF AGE AND OVER BY MARITAL STATUS

VDC/ Nagarपालिका	Total	Single	Married (Single Spouse)	Married (More Than one Spouse)	Re- married (Single Spouse)	Widow/ Widower	Divorced	Separated	Not Stated
Ashrang	1132	338	695	28	71	0	0	0	0
Badikhel	2637	934	1543	57	103	0	0	0	0
Bhardev	1513	479	957	0	35	34	0	8	0
Bhattedanda	1702	561	993	7	118	22	0	0	0
Bisankhunarayan	3606	1367	2035	118	47	39	0	0	0
Bukhel	1368	368	883	89	0	29	0	0	0
Bungamati	4729	1835	2648	44	139	56	0	0	7
Chandanpur	913	295	556	0	4	58	0	0	0
Chapagaun	10129	3827	5798	166	76	227	9	26	0
Chhampi	3241	1084	1899	162	71	25	0	0	0
Choughare	1306	421	751	68	38	28	0	0	0
Dalchoki	1016	337	635	36	8	0	0	0	0
Devichour	1958	623	1225	39	36	15	0	11	9
Dhapakhel	5224	1897	3177	87	10	40	0	0	13
Dhusel	1259	358	776	22	88	6	0	0	10
Dukuchhap	1916	645	1076	168	0	27	0	0	0
Gimdi	1976	773	1066	10	81	38	0	8	0
Godamchaur	3623	1298	2134	116	38	11	0	7	18

Godawari	5160	1849	2949	75	109	169	0	0	9
Gotikhel	1634	539	1006	23	67	0	0	0	0
Harisiddhi	5070	1707	3280	66	17	0	0	0	0
Ikudol	1647	661	886	17	35	37	0	0	9
Imadol	8006	3033	4709	49	54	148	7	8	0
Jharuwarasi	3142	1173	1778	73	36	0	0	7	75
Kaleswor	1121	325	750	32	9	5	0	0	0
Khokana	3749	1235	2284	22	89	94	0	0	25
LalitpurN.P.	137933	54533	77856	1065	679	3060	145	282	313
Lamatar	6184	2300	3706	76	32	70	0	0	0
Lele	6056	2026	3605	38	96	260	0	0	31
Lubhu	6645	2591	3897	34	23	61	0	0	39
Malta	1578	541	964	6	0	49	17	0	0
Manikhel	1498	565	872	26	19	16	0	0	0
Nallu	1671	436	1198	11	0	11	0	0	14
Pyutar	1344	543	715	36	51	0	0	0	0
Sainbu	7099	2670	3931	88	76	316	9	9	0
Sankhu	1720	533	1111	55	21	0	0	0	0
Siddhipur	4727	1576	3015	72	7	48	0	0	9
Sunakothi	5314	2126	3060	36	18	64	10	0	0
Thaiba	5338	2094	3135	44	19	35	0	0	10
Thecho	6735	2513	3901	134	0	128	10	10	38
Thuladurlung	1256	518	649	29	36	15	0	8	0
Tikathali	4627	1800	2697	88	0	8	0	0	35

TABLE 34 : POPULATION 10 YRS. OF AGE AND OVER BY USUALLY ECONOMIC ACTIVITY

VDC/Nagarpalika	Total			Economically Active			Economically Inactive		
	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Lalitpur									
Ashrang	1132	546	586	613	422	191	518	124	394
Badikhel	2637	1365	1272	1825	904	922	811	461	350
Bhardev	1513	714	799	1201	585	615	312	128	184
Bhattedanda	1702	769	933	1261	597	664	441	172	269
Bisankhunarayan	3606	1740	1866	2208	1152	1056	1397	588	809
Bukhel	1368	625	743	765	416	349	604	210	394
Bungamati	4729	2371	2358	2731	1662	1069	1998	709	1289

Chandanpur	913	485	428	840	462	378	73	23	50
Chapagaun	10129	5078	5051	5695	3203	2492	4434	1875	2559
Chhampi	3241	1511	1729	1778	973	806	1462	539	924
Choughare	1306	614	692	1206	587	619	100	27	72
Dalchoki	1016	468	548	912	416	497	104	53	51
Devichour	1958	965	993	1731	840	892	226	125	102
Dhapakhel	5224	2640	2585	3595	1803	1792	1629	837	792
Dhusel	1259	607	652	1029	475	554	230	131	99
Dukuchhap	1916	976	940	1536	798	738	380	178	202
Gimdi	1976	1015	961	1524	834	690	452	181	271
Godamchaur	3623	1801	1822	2550	1280	1271	1073	522	551
Godawari	5160	2634	2526	4016	2224	1792	1144	409	734
Gotikhel	1634	766	869	927	498	429	707	267	440
Harisiddhi	5070	2436	2635	3026	1796	1230	2044	639	1405
Ikudol	1647	797	850	1315	641	674	332	156	176
Imadol	8006	4097	3909	3511	2308	1204	4495	1789	2706
Jharuwarasi	3142	1513	1629	2685	1342	1343	457	171	287
Kaleswor	1121	500	622	822	363	459	299	136	163
Khokana	3749	1835	1913	2163	1262	901	1586	574	1012
LalitpurN.P.	137933	71669	66265	66447	46500	19947	71486	25169	46317
Lamatar	6184	3131	3053	3563	1995	1569	2621	1136	1485
Lele	6056	2948	3107	4314	2176	2139	1741	773	969
Lubhu	6645	3326	3319	3574	1930	1644	3071	1396	1675
Malta	1578	779	800	991	561	430	587	218	369
Manikhel	1498	770	729	878	465	413	620	305	315
Nallu	1671	785	886	1330	624	706	342	161	180
Pyutar	1344	670	674	999	522	477	345	148	197
Sainbu	7099	3614	3484	4008	2443	1565	3090	1171	1919
Sankhu	1720	853	868	957	598	359	764	255	509
Siddhipur	4727	2190	2537	2626	1551	1075	2101	640	1461
Sunakothi	5314	2577	2737	2031	1530	501	3283	1047	2236
Thaiba	5338	2820	2517	3279	1872	1407	2059	949	1110
Thecho	6735	3393	3341	4272	2479	1793	2462	914	1548
Thuladurlung	1256	591	664	881	412	469	375	179	196
Tikathali	4627	2280	2348	2456	1442	1015	2171	838	1333

TABLE 35 : CHILDREN BELOW 16 YEARS OF AGE BY STATUS OF LIVING ARRANGEMENT

VDC/NP	Total	Parents	Mother	Father	Father & Step Mother	Mother & StepFather	Other Relatives	Employer	Others
Ashrang	611	580	0	20	0	0	11	0	0

Badikhel	1145	1019	61	10	13	10	13	10	9
Bhardev	868	822	27	0	0	0	0	0	20
Bhattedanda	1054	1006	6	20	0	0	0	11	11
Bisankhunarayan	1575	1502	32	9	14	0	0	0	18
Bukhel	718	710	0	0	0	8	0	0	0
Bungamati	1901	1843	15	7	0	19	9	7	0
Chandanpur	497	445	28	0	0	0	0	0	25
Chapagaun	4146	3799	75	8	23	9	8	10	214
Chhampi	1612	1539	33	0	6	0	0	0	34
Choughare	962	955	7	0	0	0	0	0	0
Dalchoki	504	221	59	35	46	32	35	33	44
Devichour	1225	1135	8	51	9	11	11	0	0
Dhapakhel	2023	1866	24	20	6	7	43	22	35
Dhusel	668	526	28	34	14	19	13	11	24
Dukuchhap	933	808	20	18	10	10	10	0	57
Gimdi	1048	996	8	7	7	7	0	8	14
Godamchaur	1499	1408	17	15	17	8	14	0	19
Godawari	1971	1918	27	0	0	0	0	0	25
Gotikhel	763	627	63	15	15	13	12	9	9
Harisiddhi	1676	1502	52	10	0	14	0	0	99
Ikudol	842	754	61	0	8	0	10	0	9
Imadol	3078	3014	38	0	18	0	0	8	0
Jharuwarasi	1066	893	42	29	21	21	21	7	33
Kaleswor	700	641	43	16	0	0	0	0	0
Khokana	1472	1398	37	10	0	0	14	6	7
LalitpurN.P.	44658	39665	1236	427	274	225	591	956	1284
Lamatar	2473	2419	0	14	8	0	14	0	17
Lele	3056	2788	60	42	35	27	36	35	34
Lubhu	2156	2074	34	0	0	9	16	0	23
Malta	841	832	9	0	0	0	0	0	0
Manikhel	836	836	0	0	0	0	0	0	0
Nallu	804	739	13	6	6	9	20	7	7
Pyutar	903	859	0	0	0	0	0	0	43
Sainbu	2419	2058	132	37	17	18	19	18	120
Sankhu	1041	833	32	26	23	28	37	37	26
Siddhipur	1591	1552	24	0	0	0	0	8	7
Sunakothi	1863	1701	51	20	18	30	21	14	9
Thaiba	1695	1592	66	6	0	0	0	0	31
Thecho	2505	2341	16	15	36	16	28	8	46
Thuladurlung	893	855	9	0	0	12	17	0	0
Tikathali	1536	1470	47	0	0	0	10	10	0

Table 36 Population by caste/ethnic group											
	Chhetri	Brahman - Hill	Magar	Tamang	Newar	Rai	Gurung	Thakuri	Sarki	Unidentified Caste	Others
Ashrang	139	502		822	4					7	62
Badikhel	205	1063	23	1	18		4			1	1897
Bhardev	72	5		1696	225					3	67
Bhattedanda	270	977	67	920	7					9	89
Bisankhunarayan	2518	141	204	697	129		13	10	303	4	507
Bukhel	183	1215		443	5						1
Bungamati	1148	30	47	535	3649	7	23	69	29	9	121
Chandanpur	20	583		519	25						76
Chapagaun	1819	1774	70	1638	6451	19	16	8	42	36	575
Chhampi	1735	207	77	535	1127	14	140		137	29	191
Choughare	37	156		1720							12
Dalchoki	19	420	161	509	180		8				22
Devichour	50	581		2076						21	6
Dhapakhel	2309	620	329	210	1714	51	44	39	403	12	614
Dhusel	72	246		1184	15		1	1		26	44
Dukuchhap	831	47	26	671	102		2			1	821
Gimdi	509	492	356	1110	5					2	51
Godamchaur	3103	151	26	28	720	5	2	20	95	2	307
Godawari	1497	812	338	1355	515	140	46	1	274	404	875
Gotikhel	313	986		635	40	1	26				58
Harisiddhi	361	73	95	255	4701	59	90	5		1	299
Ikudol	69	899	174	921	4					6	60
Imadol	5670	865	540	283	1289	202	41	38	76	34	577
Jharuwarasi	2270	689	70	16	113	7	15		217		265
Kaleswor	8	1200		387							23
Khokana	22	1	4	26	4366	3	3			39	78
LalitpurN.P.	22424	17617	6839	9047	81661	4748	3986	1641	427	1102	13499
Lamatar	2246	2097	159	1152	1085	26	36	105	279	1	386
Lele	3449	316	24	1382	1025	16	12	23	83	17	1574
Lubhu	2223	428	215	12	4407	1	4			5	315
Malta	87	540	168	1266							69
Manikhel	11	658		1243	4						65
Nallu	164			1992	1						8
Pyutar	26	410	16	1196			191			3	61
Sainbu	3187	787	701	632	1344	262	196	374	233	24	597
Sankhu	57	972	38	1257							70
Siddhipur	46	35	4	17	5340	16	1	1			106
Sunakothe	1551	96	224	119	3819	191	63	44	26	5	61
Thaiba	431	114	126	265	4713	85	19	6	4	8	537

Thecho	1069	130	298	414	5737	56	31	23	12	26	224
Thuladurlung	74	843	18	676	5					15	180
Tikathali	2623	311	316	102	1546	22	12	24	181	27	275

Table 37: Population by religion

VDC / Municipality	Total	Hindu	Bouddha	Islam	Kirat	Jain	Christian	Sikha	Bahai	Not Stated
Ashrang	1536	701	835	0	0	0	0	0	0	0
Badikhel	3212	3018	189	0	0	0	4	0	0	1
Bhardev	2068	517	1536	0	1	0	14	0	0	0
Bhattedanda	2339	1436	890	4	0	0	0	0	0	9
Bisankhunarayan	4526	3882	607	0	0	0	30	0	0	7
Bukhel	1847	1409	438	0	0	0	0	0	0	0
Bungamati	5667	2206	3385	6	0	0	70	0	0	0
Chandanpur	1223	667	555	0	0	0	1	0	0	0
Chapagaun	12448	9708	2641	4	2	0	62	0	2	29
Chhampi	4192	3498	674	0	0	0	20	0	0	0
Choughare	1925	219	1705	0	0	0	1	0	0	0
Dalchoki	1319	661	658	0	0	0	0	0	0	0
Devichour	2734	887	1841	0	0	0	6	0	0	0
Dhapakhel	6345	5980	217	17	25	0	104	0	0	2
Dhusel	1589	385	1204	0	0	0	0	0	0	0
Dukuchhap	2501	2329	159	0	0	0	12	0	1	0
Gimdi	2525	1324	1196	0	0	0	5	0	0	0
Godamchaur	4459	4429	21	5	0	0	1	0	0	3
Godawari	6257	5079	946	15	24	0	189	1	0	3
Gotikhel	2059	1405	652	1	0	0	1	0	0	0
Harisiddhi	5939	5614	246	1	14	0	47	0	0	17
Ikudol	2133	1213	920	0	0	0	0	0	0	0
Imadol	9615	9062	315	57	81	2	97	1	0	0
Jharuwarasi	3662	3583	6	0	0	0	69	1	0	3
Kaleswor	1618	1232	386	0	0	0	0	0	0	0
Khokana	4542	1324	3203	0	1	2	10	0	0	2
Nagarpalika	162991	110144	44378	832	3097	83	4151	87	11	208
Lamatar	7572	6394	1137	14	3	0	17	0	6	1
Lele	7921	6671	806	0	7	0	33	0	0	404
Lubhu	7610	7582	13	11	0	0	0	0	0	4
Malta	2130	717	1385	1	0	0	27	0	0	0
Manikhel	1981	730	1251	0	0	0	0	0	0	0

Nallu	2165	177	1980	0	0	0	8	0	0	0
Pyutar	1903	703	1200	0	0	0	0	0	0	0
Sainbu	8337	7160	738	11	129	1	288	5	0	5
Sankhu	2394	1123	1271	0	0	0	0	0	0	0
Siddhipur	5566	3862	1639	35	6	0	24	0	0	0
Sunakothe	6199	3267	2782	7	118	0	23	0	0	2
Thaiba	6308	4889	1288	22	17	0	80	0	0	12
Thecho	8020	5267	2557	10	16	0	162	0	0	8
Thuladurlung	1811	1098	650	0	59	1	3	0	0	0
Tikathali	5439	5229	125	0	5	0	74	1	0	5

Table 38 Population Indicators (Density, Child Women Ratio, Literacy and Economically active in %)

S. No.	LALITPUR	Population Density	Child Women Ratio	Literacy in %			Economically	
				Total	Male	Female	Active %	In Active %
1	Ashrang	271	220	35	49	21	54	46
2	Badikhel	599	151	60	76	43	69	31
3	Bhardev	559	265	26	32	21	79	21
4	Bhattedanda	1029	249	58	67	49	74	26
5	Bisankhunarayan	1432	148	67	84	50	61	39
6	Bukhel	104	252	57	70	46	56	44
7	Bungamati	1938	127	63	77	48	58	42
8	Chandanpur	157	267	63	74	51	92	8
9	Chapagaun	1037	134	64	78	50	56	44
10	Choughare	1048	270	32	46	21	45	55
11	Chhampi	139	174	54	69	40	95	5
12	Dalchoki	676	181	34	47	22	90	10
13	Devichour	933	235	41	49	33	88	12
14	Dhapakhel	1020	138	68	81	53	69	31
15	Dukuchhap	131	203	45	61	29	87	13
16	Ghusel	102	226	32	40	23	73	27
17	Gimdi	197	205	40	45	35	77	23
18	Godamchaur	587	132	73	88	59	70	30
19	Godawari	1602	154	65	76	53	78	22
20	Gotikhel	133	207	67	84	52	57	43
21	Harisiddhi	1930	99	57	69	46	60	40
22	Ikudol	447	238	55	68	43	80	20
23	Imadol	914	126	77	89	65	44	56
24	Jharuwarasi	155	117	66	83	50	85	15
25	Kaleswor	533	199	63	72	55	73	27
26	Khokana	252	100	67	80	55	58	42

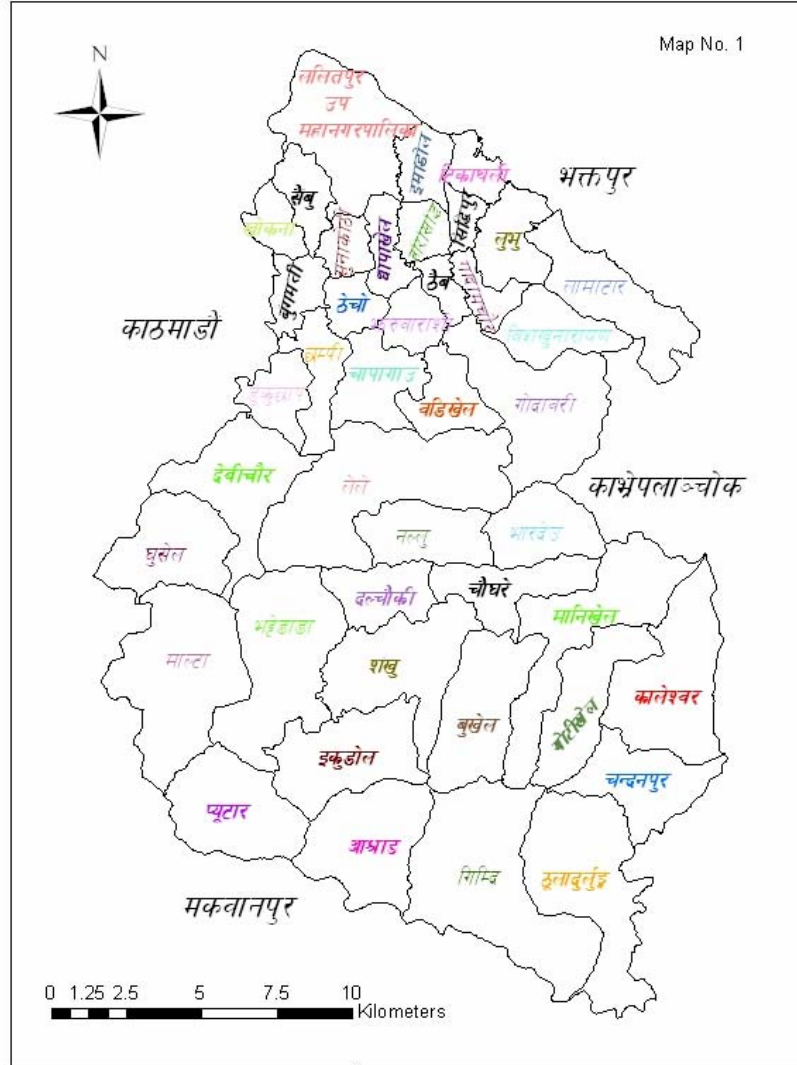
27	LalitpurN.P.	24148	121	81	88	73	48	52
28	Lamatar	620	145	67	83	50	58	42
29	Lele	2098	179	40	52	27	71	29
30	Lubhu	517	115	71	85	58	54	46
31	Malta	198	266	32	30	34	63	37
32	Manikhel	85	244	52	64	39	59	41
33	Nallu	135	242	36	57	16	80	20
34	Pyutar	197	330	42	50	33	74	26
35	Sainbu	2770	119	74	83	65	56	44
36	Sankhu	199	238	52	62	42	56	44
37	Siddhipur	788	86	65	75	56	56	44
38	Sunakothi	826	102	67	80	56	38	62
39	Thaiba	1040	111	72	85	58	61	39
40	Thecho	660	130	59	69	48	63	37
41	Thuladurlung	508	249	45	48	42	70	30
42	Tikathali	589	128	74	91	56	53	47

नक्शा सूची

१.	गा.वि.स. सहित ललितपुर जिल्लाको नक्शा	:	Map No. 1
२.	जनसंख्या वितरण	:	Map No. 2
३.	जनघनत्व	:	Map No. 3
४.	आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या	:	Map No. 4
५.	बालबालिका महिला अनुपात	:	Map No. 5
६.	शिक्षित जनसंख्या	:	Map No. 6
७.	धर्मको आधारमा जनसंख्या	:	Map No. 7
८.	जातजातिको आधारमा जनसंख्या	:	Map No. 8
९.	प्रमुख बाली उत्पादन हुने क्षेत्र	:	Map No. 9
१०.	कफि र च्याउ उत्पादन हुने क्षेत्र	:	Map No.10

ललितपुर जिल्ला

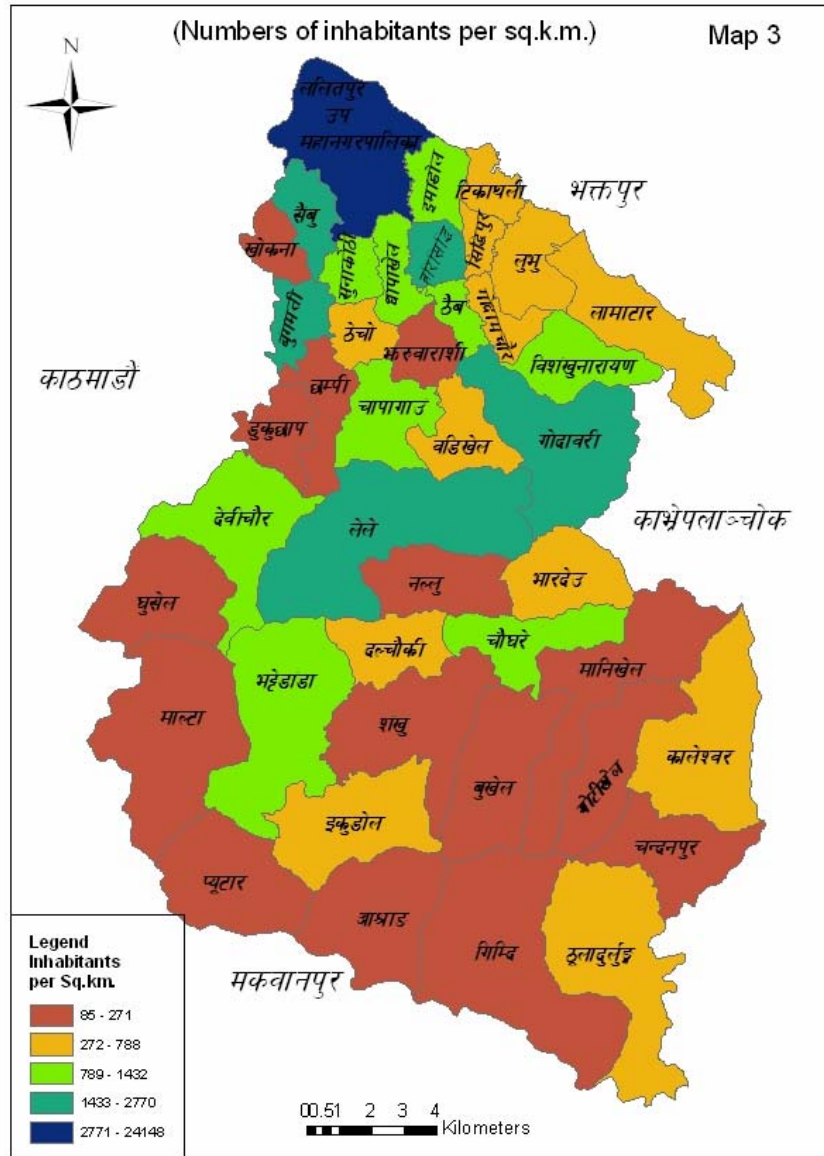
नेपाल सरकार
 राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय
 केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
 शाखा तथ्याङ्क कार्यालय, काठमाडौं, भक्तपुर, ललितपुर

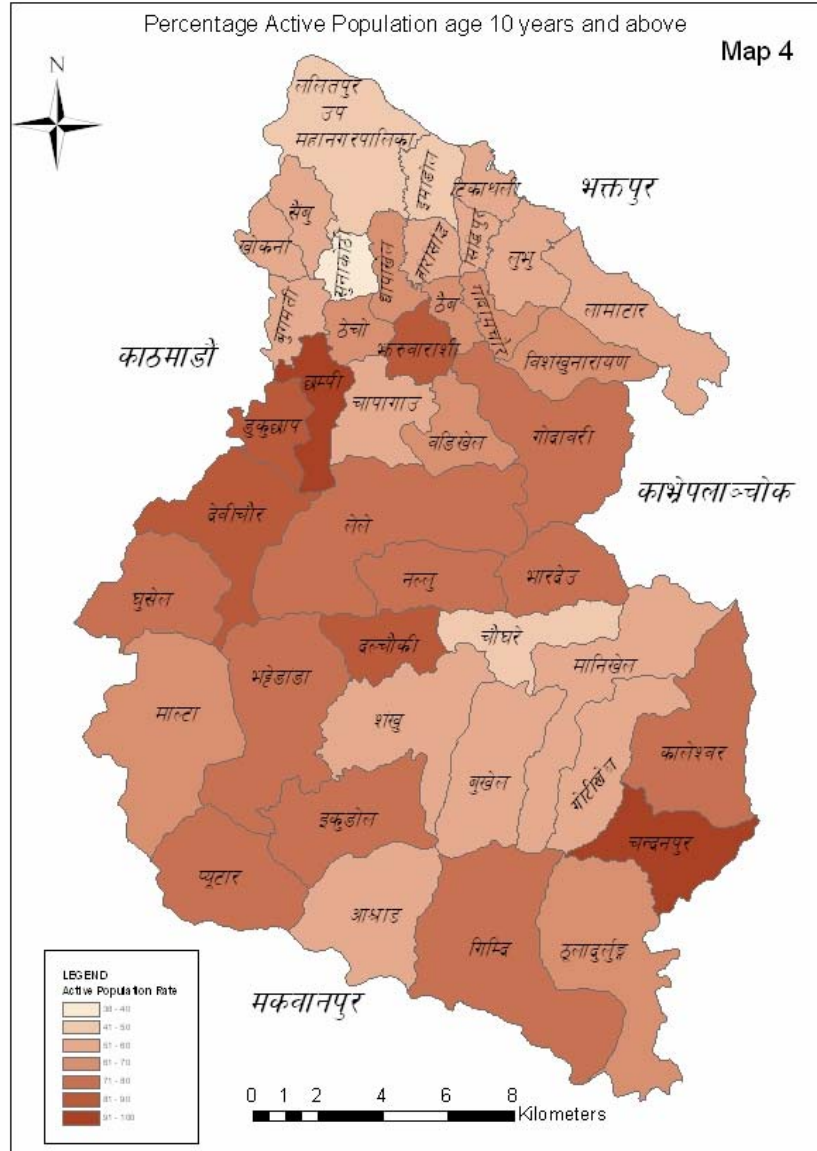
Population Density

(Numbers of inhabitants per sq.k.m.)

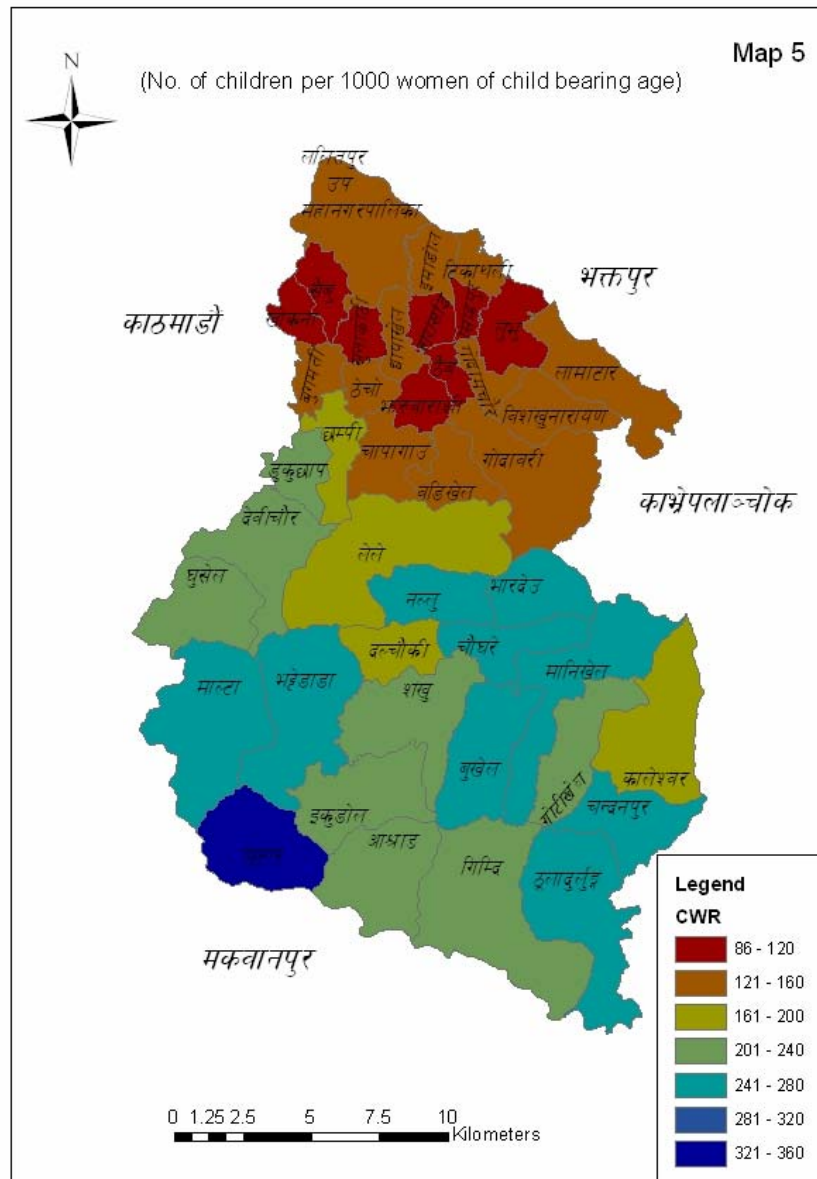
Map 3

USUALLY ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION

CHILD WOMEN RATIO

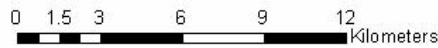
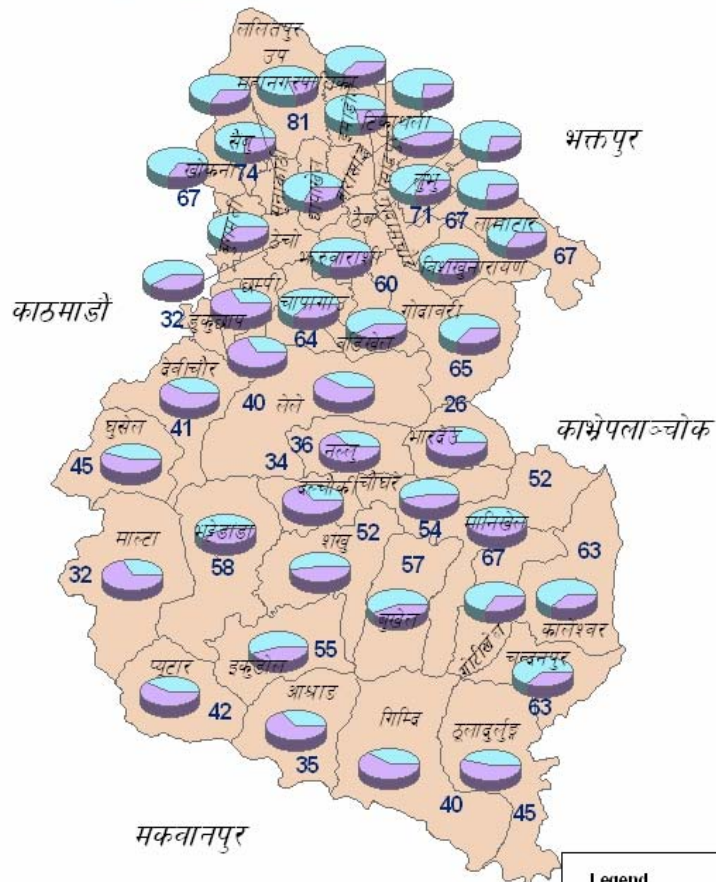

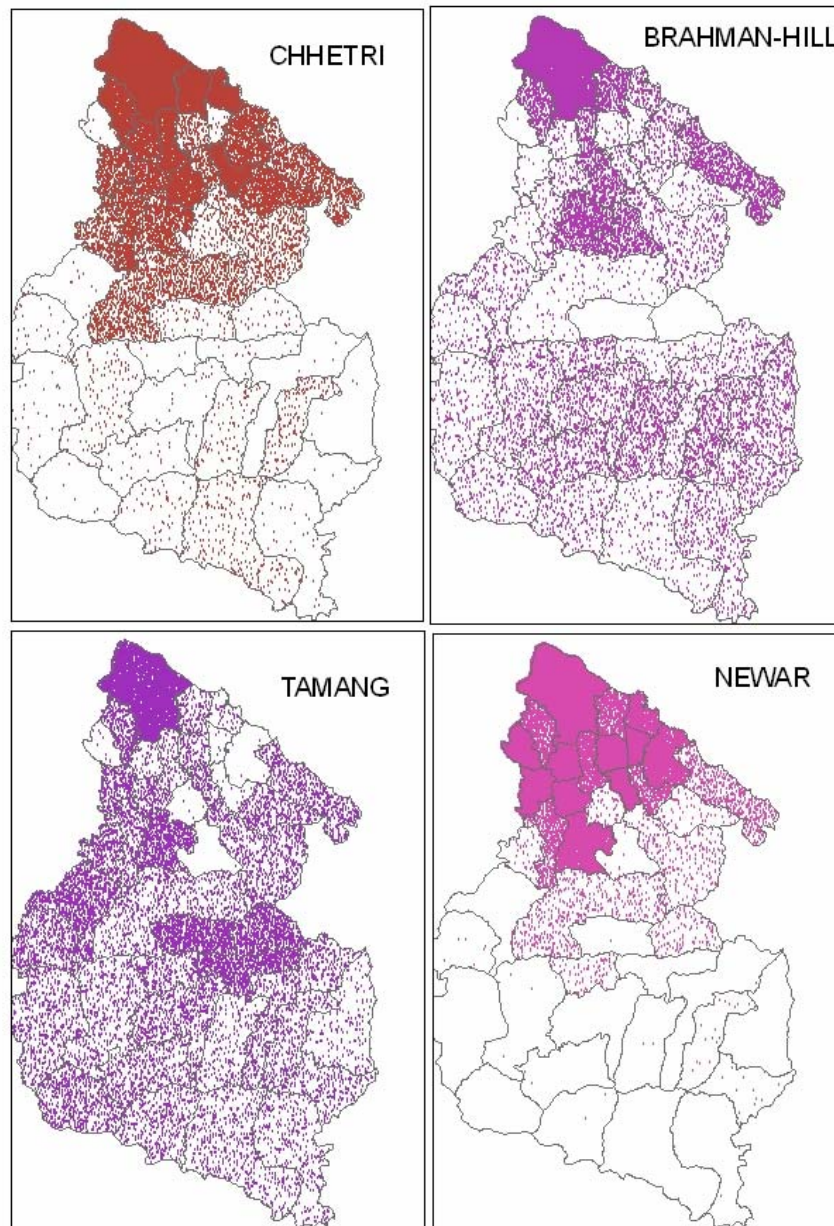
LITERACY

Map 6

(Literate population of age 6 and above as a % of total population of the same age group)

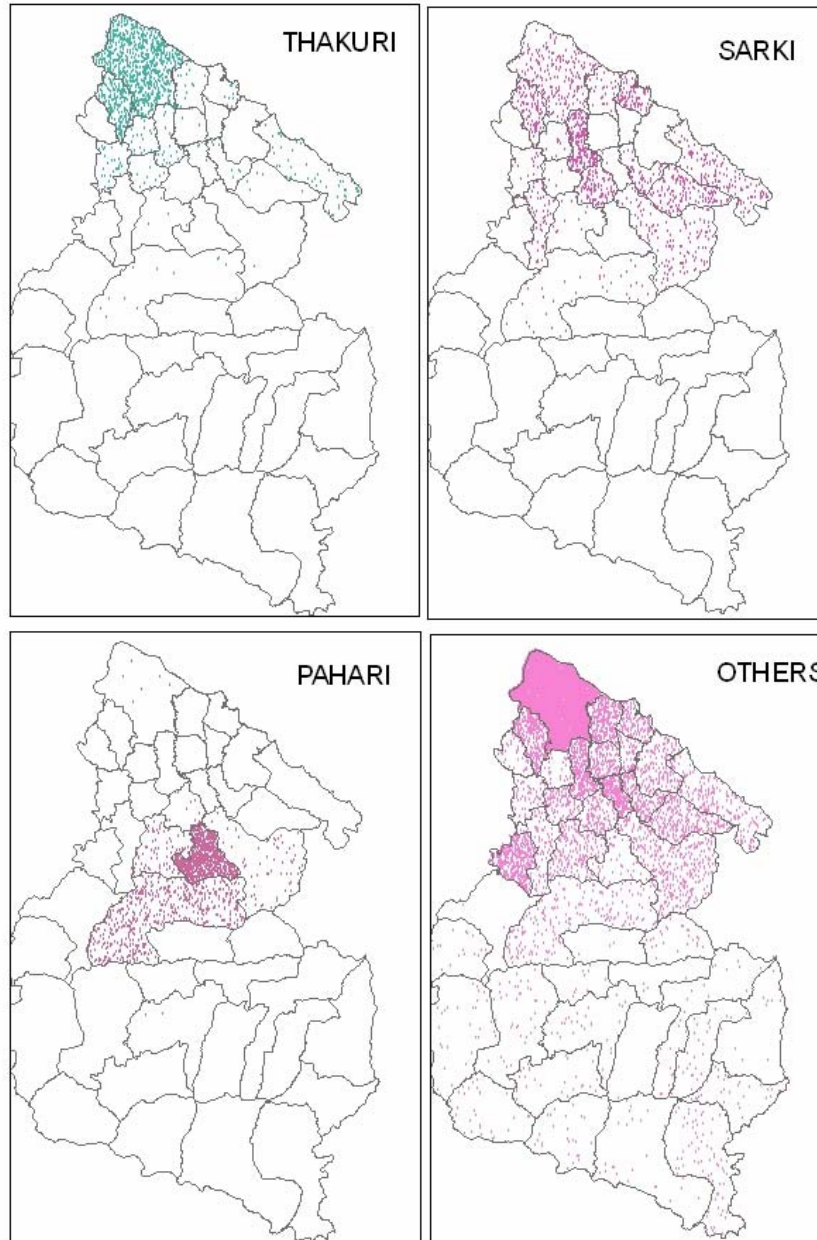

DISTRIBUTION OF POPULATION BY CASTE/ETHNIC

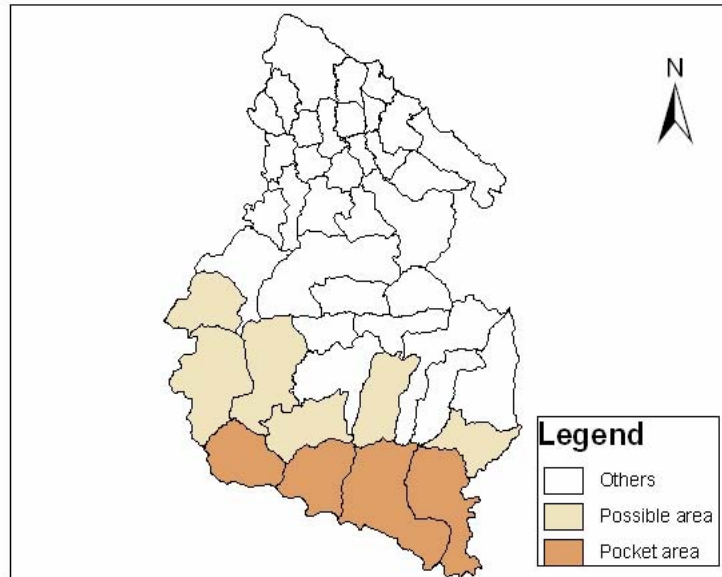
1 dots represents 25 inhabitants

DISTRIBUTION OF POPULATION BY CASTE/ETHNICITY

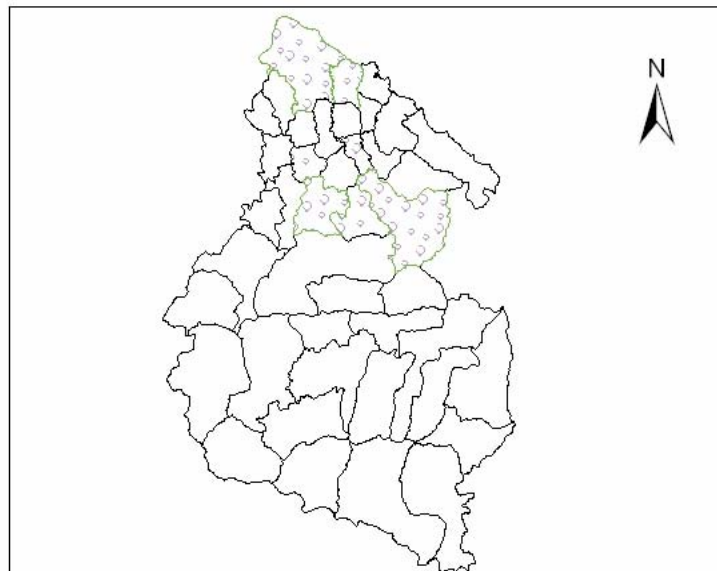

AREA OF COFEE

Map 10

AREA OF MUSHROOMS

सन्दर्भ सामग्री

- १ मेचीदेखि महाकाली भाग २, नेपाल सरकार, सूचना विभाग ।
- २ रेष्टुरेण्ट एण्ड बार एशोसेसन अफ नेपाल, त्रिपुरेश्वर ।
- ३ वार्षिक प्रतिवेदन, नेपाल राष्ट्र बैंक , २०६३
- ४ नेपालमा गरिबी, क्यालोरी उपभोग तथा कुपोषणको स्थिति, २०६३, के.त.वि.
- ५ ललितपुर जिल्लाको पार्श्व चित्र २०६०, जि.वि.स. को कार्यालय, ललितपुर
- ६ डिस्चार्ज समरी , पाटन हस्पिटल, २०६२।६३
- ७ नेपाल बनस्पति उद्यान, गोदावरी
- ८ तुलनात्मक प्रगति विवरण ,कृषि विकास बैंक, ललितपुर
- ९ वार्षिक प्रतिवेदन ०६२।६३ , खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय
- १० वार्षिक प्रतिवेदन ०६२।६३ , सर्वोच्च अदालत
- ११ वार्षिक प्रतिवेदन ०६२।६३ , जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, ललितपुर
- १२ वार्षिक कृषि विकास कार्यक्रम तथा तथ्याङ्क पुस्तिका एक भलक, २०६२।६३
- १३ Member's Directory 2004, Central Carpet Industries Association
- १४ Member's Directory 2004, Garment Association of Nepal
- १५ NCC Trade Directory 2006, Nepal Chamber of Commerce
- १६ राष्ट्रिय सदर चिडियाखाना, जावलाखेल
- १७ राष्ट्रिय जनगणना २०५८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
- १८ राष्ट्रिय कृषिगणना २०५८।५९, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
- १९ राष्ट्रिय औद्योगिक गणना २०५८।५९, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
- २० District of Selected Services of Nepal 2004, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
- २१ District of Nepal Indicators of Development 2003 , केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग र अन्तर्राष्ट्रिय एकीकृत पर्वतीय विकास केन्द्र
- २२ गरिबी, क्यालोरी उपभोग तथा कुपोषणको स्थिति, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
- २३ Human Development Report 2004, UNDP
- २४ Population and Socio Economic Atlas of Nepal, Survey Department and CBS
- २५ Population Projection of Nepal , केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

